

INFORMACJA

Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego
w Lublinie

O STANIE BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO MIASTA LUBLIN ZA ROK 2021

OCENA BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
MIASTA LUBLIN ZA ROK 2021

Spis treści

I. WPROWADZENIE	3
II. SYSTEM ZARZĄDZANIA JAKOŚCIĄ	4
III. DZIAŁ LABORATORYJNY POWIATOWEJ STACJI SANITARNO – EPIDEMIOLOGICZNEJ W LUBLINIE	6
IV. OCENA WYSTĘPOWANIA ZACHOROWAŃ NA CHOROBY ZAKAŻNE W MIEŚCIE LUBLIN ZA ROK 2021.....	7
V. OCENA STANU HIGIENICZNO – SANITARNEGO PODMIOTÓW WYKONUJĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ NA TERENIE MIASTA LUBLIN ZA ROK 2021	32
VI. BEZPIECZEŃSTWO ŻYWNOSCI I ŻYWIENIA	36
VII. JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA	47
VIII. OBIEKTY UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ	54
IX. ŚRODOWISKO PRACY, CHOROBY ZAWODOWE, PRODUKTY KOSMETYCZNE	61
X. OCENA STANU SANITARNEGO PLACÓWEK NAUCZANIA I WYCHOWANIA ORAZ WYPOCZYNKU.....	69
XI. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY	80
XII. PROMOCJA ZDROWIA.....	87
XIII. PODSUMOWANIE	90

I. WPROWADZENIE

Wzorem lat ubiegłych przedkładam Państwu ocenę stanu sanitarnego miasta Lublin za rok 2021 zgodnie z art. 12 a ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz.U. z 2021r., poz. 195).

Niniejsze opracowanie stanowi raport o bieżącym stanie sanitarnym i sytuacji epidemiologicznej miasta Lublin, wskazuje na najważniejsze zagrożenia, przyczyny ich powstawania oraz kierunki dalszych działań zapobiegawczych.

Miniony rok, to kolejny rok zmagania z epidemią koronawirusa SARS-CoV-2, tysiące wywiadów epidemiologicznych, nałożonych kwarantann, działań kontrolnych mających na celu weryfikację obowiązków wynikających z rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii.

Z uwagi na ogromną skalę problemu, liczbę zadań w zakresie zwalczania COVID-19 i konieczność pozostawania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w gotowości przez cały czas począwszy od lutego 2020 roku, w działania przeciwepidemiczne zaangażowani byli wszyscy pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Lublinie, zarówno pracownicy merytoryczni, jak również administracyjni. Od lutego 2020r. PSSE w Lublinie pracuje w trybie siedmiodniowym przez całą dobę w zakresie zwalczania epidemii COVID-19.

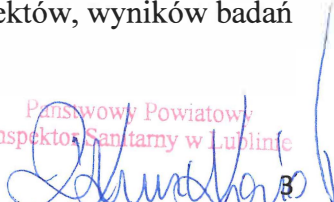
Każdy pracownik PSSE w Lublinie śledzi na bieżąco sytuację epidemiologiczną, zmiany w przepisach prawnych oraz aktualizacje procedur i schematów postępowania. W 2020r., jak i w następnym każdy jest pracownikiem Oddziału Epidemiologii, przeprowadza dochodzenia epidemiologiczne, poszerza wiedzę w zakresie chorób zakaźnych i zdrowia publicznego – aby jak najbardziej kompletnie i wyczerpująco pomagać oraz wspierać mieszkańców Lublina w trudnych dla wszystkich czasach pandemii COVID-19.

Równolegle do zadań priorytetowych związanych z epidemią Państwowa Inspekcja Sanitarna prowadziła nadzór nad bezpieczeństwem żywności, wody pitnej jak również kąpielisk, środkami zastępczymi, kosmetykami, higieną środowiska, pracy czy nauczania i wychowania, wymaganiami jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne oraz działalność z zakresu promocji zdrowia.

Pragnę zwrócić Państwa uwagę na szeroki zakres zadań z obszaru zdrowia publicznego, do których realizacji powołana została Państwowa Inspekcja Sanitarna, która jako wyspecjalizowana instytucja wykonuje zadania poprzez sprawowanie kontroli i nadzoru nad warunkami higieny w różnych dziedzinach życia, w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Podejmowane działania służą zapewnieniu bezpieczeństwa sanitarnego mieszkańcom miasta Lublin poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej.

Sytuację epidemiologiczną i stan sanitarny miasta Lublin opracowano na podstawie informacji i materiałów własnych zebranych podczas kontroli nadzorowanych obiektów, wyników badań i przeprowadzonych dochodzeń epidemiologicznych.

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny w Lublinie

Renata Kunc-Kozioł

II. SYSTEM ZARZĄDZANIA JAKOŚCIĄ

Wysoki poziom świadczonych usług jest podstawowym kryterium działań podejmowanych przez pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Lublinie przy wykonywaniu ustawowych obowiązków.

Wychodząc naprzeciw wymaganiom zawartym w regulacjach prawnych i normalizacyjnych Unii Europejskiej, dążąc do publicznego podkreślenia kompetencji w zakresie prowadzonych inspekcji i badań, umacniając wiarygodność i rzetelność w PSSE w Lublinie został wdrożony w 2004 roku i jest nadal utrzymywany system zarządzania spełniający wymagania norm PN-EN ISO/IEC 17020 „Ocena zgodności. Wymagania dotyczące działania różnych rodzajów jednostek przeprowadzających inspekcję” z uwzględnieniem dokumentów Polskiego Centrum Akredytacji oraz norma PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02. „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących”. Niniejsze Normy Międzynarodowe zawierają wymagania dotyczące kompetencji jednostek przeprowadzających inspekcję oraz bezstronności i spójności ich działań inspekcyjnych.

Personel Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Lublinie stale podnosi swoje kwalifikacje. W swojej działalności gwarantuje zachowanie poufności informacji uzyskiwanych od klienta i ochronę jego praw własności. Nie angażuje się w jakąkolwiek działalność, która mogłaby zmniejszyć zaufanie do jego bezstronności i rzetelności. Personel jest niezależny od jakichkolwiek nacisków finansowych, handlowych i innych ze strony klienta mogących mieć wpływ na jego osąd.

Dyrektor Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Lublinie ustanowił cele polityki zarządzania uwzględniające następujące kierunki działań:

- poprawę stanu zdrowia mieszkańców Lublina poprzez działania zapobiegawcze i bieżące określone w ustawie o Państwowej Inspekcji Sanitarnej i wytycznych do działań na dany rok ustalonych przez Głównego Inspektora Sanitarnego
 - działania własne ustalone przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w oparciu o stan sanitarno – higieniczny i sytuację epidemiologiczną miasta Lublin ze szczególnym zwróceniem uwagi na obiekty nie spełniające wymagań sanitarnych
 - działania wynikające z zadań Prezydenta Miasta Lublin
 - realizację wymagań rozporządzeń, dyrektyw dotyczących dostosowania sprawowanego nadzoru sanitarnego do wymogów prawa Unii Europejskiej
 - podnoszenie kwalifikacji i skuteczności działania personelu
 - szkolenie pracowników w zakresie działalności struktur Unii Europejskiej zajmujących się ochroną zdrowia publicznego
 - utrzymanie systemu zarządzania jakością w działalności kontrolnej PSSE w dotychczasowym zakresie
 - ocenianie okresowe pracowników w ramach doskonalenia systemu zarządzania i zapewnienia właściwego nadzoru nad personelem
 - oszczędną gospodarkę środkami finansowymi
- Równocześnie Dyrektor Stacji deklaruje:
- zapewnienie środków finansowych na realizację celów jakościowych w Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Lublinie

- zachowanie poufności wyników kontroli i badań oraz ochronę danych dotyczących klientów
- bezstronność i niezależność prowadzenia kontroli i badań
- stosowanie łącznie z personelem Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Lublinie zasad opisanych w dokumentacji obowiązującej w PSSE w Lublinie
- podnoszenie świadomości personelu co do istoty i ważności działań związanych z realizacją celów systemu jakości
- zachowanie zgodności z przywołanymi normami
- doskonalenie procesów komunikacyjnych z uwzględnieniem komunikacji dotyczącej skuteczności systemu jakości
- zaangażowanie w procesy ciągłego doskonalenia wdrożonych systemów jakości i ciągłego doskonalenia ich skuteczności
- prowadzenie działalności zgodnie z zakresem akredytacji PCA

Cały personel zna politykę jakości i dokumentację systemu zarządzania oraz zobowiązał się do jej stosowania w swojej codziennej pracy. Pracownicy są świadomi istoty i ważności swoich zadań i tego jak przyczyniają się do osiągnięcia systemu zarządzania.

Podstawowym celem naszej działalności jest ochrona zdrowia ludzkiego poprzez działania kontrolne, badawcze, oświatowe, prowadzone w środowisku pracy, zamieszkiwania, wychowania i wypoczynku. Kierunki działań określone są szczegółowo każdego roku i zawarte w tzw. planie zasadniczych przedsięwzięć na dany rok.

Plan zasadniczych przedsięwzięć dla PPIS w Lublinie zatwierdzany jest przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie i uzgadniany z Lubelskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym.

Ponadto po przeglądach zarządzania formułowane są ustalenia zawierające mierzalne cele jakościowe na kolejny rok oraz wytyczne i zalecenia dotyczące doskonalenia skuteczności wdrożonych systemów.

Pod pojęciem działalności inspekcyjnej należy rozumieć sprawowanie bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego przez upoważnionych pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno –Epidemiologicznej przeprowadzających kontrole przestrzegania przepisów higieniczno – sanitarnych i zdrowotnych, jak też prowadzący działalność oświatowo-zdrowotną.

III. DZIAŁ LABORATORYJNY POWIATOWEJ STACJI SANITARNO – EPIDEMIOLOGICZNEJ W LUBLINIE

Dział realizuje zadania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie poprzez wykonywanie badań laboratoryjnych i pomiarów celem ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem warunków środowiska oraz zapobieganiu powstawania chorób zakaźnych i zawodowych.

Działalność laboratorium w całym zakresie spełnia wymagania normy PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02. „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących” i posiada akredytację Polskiego Centrum Akredytacji nr AB 714, obecnie - wydanie 17 z dnia 17.02.2022. Akredytacja potwierdza kompetencje techniczne laboratorium do wykonywania badań zawartych w zakresie akredytacji.

Celem wdrożonego systemu zarządzania jest zapewnienie jakości prowadzonych badań, spełnienie oczekiwań klientów oraz wymagań w obszarze regulowanym prawnie.

Dział Laboratoryjny na bieżąco podejmuje działania mające na celu optymalizację pracy i jej organizację umożliwiającą właściwą realizację deklarowanych zadań. Jakość świadczonych usług potwierdzana jest w krajowych i międzynarodowych badaniach biegłości. Laboratorium działa w zintegrowanym systemie badań i pomiarów.

W skład **Działu Laboratoryjnego** wchodzi: Pracownia Badań Fizykochemicznych Wody, Pracownia Badań Mikrobiologicznych Wody, Pracownia Sanitarnej Kontroli Środowiska Pracy oraz Pracownia Mikrobiologii Lekarskiej.

Pracownia Badań Fizykochemicznych Wody wykonuje badania w zakresie analiz fizycznych, chemicznych i sensorycznych wody.

Pracownia Badań Mikrobiologicznych Wody wykonuje badania mikrobiologiczne wody do spożycia przez ludzi, wody z pływalni oraz w wodzie ciepłej użytkowej.

W 2021 roku laboratorium przeprowadziło 4975 oznaczeń fizykochemicznych, sensorycznych i mikrobiologicznych wody.

Pracownia Sanitarnej Kontroli Środowiska wykonuje badania w zakresie czynników szkodliwych na stanowiskach pracy, nauki oraz w budynkach mieszkalnych i użyteczności publicznej. Pracownia zajmuje się pomiarami poziomu hałasu, oświetlenia elektrycznego i stężenia pyłowych czynników szkodliwych dla zdrowia.

W 2021 roku laboratorium przeprowadziło 1127 oznaczeń w zakresie czynników szkodliwych w środowisku pracy.

Pracownia Mikrobiologii Lekarskiej wykonuje badania w kierunku pałeczek Salmonella sp. i Shigella sp, Yersinia sp. w wymazach z kału i odbytu oraz przeprowadza badania kontrolujące skuteczność sterylizacji.

W 2021 roku laboratorium przeprowadziło badania 26935 próbek.

IV. OCENA WYSTĘPOWANIA ZACHOROWAŃ NA CHOROBY ZAKAŻNE W MIEŚCIE LUBLIN ZA ROK 2021

SARS-CoV-2

SARS-CoV-2 to wirus należący do grupy koronawirusów, posiadających jednoniciowe RNA. Nazwa pochodzi od charakterystycznej „korony” białek, które wystają z otoczki wirusa. Nazwa została ustalona przez Międzynarodowy Komitet Taksonomii Wirusów.

W 2021 r. sytuacja epidemiologiczna w mieście Lublin została zdominowana przez zakażenia wywołane wirusem SARS-CoV-2. Z uwagi na ogłoszony w 2020 r. na terenie Polski stan epidemii, który trwał także w 2021 r. niemal wszystkie działania przeciwepidemiczne były ukierunkowane na zapobieganie szerzeniu się zakażeń.

Do 31 grudnia 2021 r. na terenie miasta Lublin wykryto następujące warianty wirusa Sars-CoV-2:

- wariant Alfa (brytyjski B.1.1.7)
- wariant Gamma (brazylijski P.1)
- wariant Delta (indyjski B.1.617.2)
- wariant Omikron (B.1.1.529)

Na przestrzeni 2 lat epidemii zaobserwowano okresy narastania, szczytu oraz spadku liczby zachorowań, które obrazowo określa się jako falę epidemiczną. W mieście Lublin poszczególne fale w 2021 r. kształtowały się w następujących okresach:

- III fala zachorowań- przełom I i II kwartału 2021 r., najwięcej zakażeń odnotowano w marcu i kwietniu;
- IV fala zachorowań to przełom III i IV kwartału 2021 r., najwięcej zakażeń odnotowano w październiku i listopadzie.

W pierwszych miesiącach 2021 roku dominował wariant brytyjski wirusa- Alfa, natomiast od czerwca w wysyłanych do sekwencjonowania próbkach pojawił się wariant indyjski wirusa- Delta, a pod koniec grudnia 2021 r. pojawił się wariant wirusa Omikron. Ze względu na aktualną sytuację epidemiologiczną SARS-CoV-2 i podejmowane w związku z tym działania w 2021 r. w ramach zwalczania epidemii zostało przeprowadzonych łącznie 86 490 wywiadów i dochodzeń epidemiologicznych.

Z przeprowadzonych w 2021 roku wywiadów i dochodzeń epidemiologicznych wynika, że osoby zakażone manifestowały w IV fali następujące objawy chorobowe: gorączka, ból głowy, kaszel, duszność, osłabienie, dreszcze, utrata węchu, utrata smaku, ból gardła, katar, wydzielina w gardle, ból brzucha, wymioty, biegunka, ból mięśni, ból stawów. Natomiast w trakcie trwania III fali osoby zakażone w głównej mierze wskazywały podczas przeprowadzania wywiadów epidemiologicznych na gorączkę, katar, ból mięśni, ból stawów, utrata węchu i utrata smaku, kaszel, osłabienie, sporadycznie: ból brzucha, biegunka.

Ze względu na to, że szczepienia ochronne są głównym narzędziem i najskuteczniejszą metodą zwalczania zakażeń Sars-CoV-2, pod koniec 2020 r. rozpoczęto realizację Narodowego Programu Szczepień przeciwko Covid-19:

- 21 grudnia 2020 r.: udzielono pozwolenia na dopuszczenie do obrotu szczepionki COMIRNATY dla spółki Pfizer i BioNTech;
- 26 grudnia 2020 r.: pierwsza dostawa szczepionek do Polski;
- 27 grudnia 2020 r.: pierwsze wykonane szczepienie w szpitalu MSWiA w Warszawie
- „etap zero”: szczepienia pracowników ochrony zdrowia, pracowników DPS i MOPS, personelu pomocniczego i administracyjnego w placówkach medycznych;
- 15 stycznia 2021 r.: rejestracja na szczepienie dla osób z rocznika 1941 i wcześniejszych;
- 25 stycznia 2021 r.: rejestracja na szczepienie dla osób 70+;
- 15 lutego 2021 r.: rejestracja dla nauczycieli do 65 roku życia;
- 10 marca 2021 r.: rejestracja na szczepienie pacjentów przewlekle chorych;
- 18 marca 2021 r.: rejestracja na szczepienie kolejnych roczników począwszy od 1952r.;
- 28 kwietnia 2021 r.: rejestracja na szczepienie osób w wieku 30-39 lat;
- 10 maja 2021 r.: wszyscy chętni mogą rejestrować się na szczepienia;
- 7 czerwca 2021 r.: rejestracja na szczepienia dzieci w wieku 12-18 lat;
- 13 grudnia 2021 r.: rejestracja na szczepienia dzieci w wieku 5-11 lat.

Ze względu na aktualną sytuację epidemiologiczną SARS-CoV-2 podejmowano szereg działań w ramach zwalczania epidemii, m. in. przeprowadzano wywiady i dochodzenia epidemiologiczne, kierowano osoby na wymazy w kierunku SARS-CoV-2, analiza i wydawanie rozstrzygnięć administracyjnych dotyczących złożonych wniosków (decyzje

skrócenia obowiązkowej kwarantanny, zwolnienia z kwarantanny, itp.), praca w systemie SEPIS- szybkie rozpatrywanie spraw.

Ogniska szpitalne zakażeń SARS-CoV-2

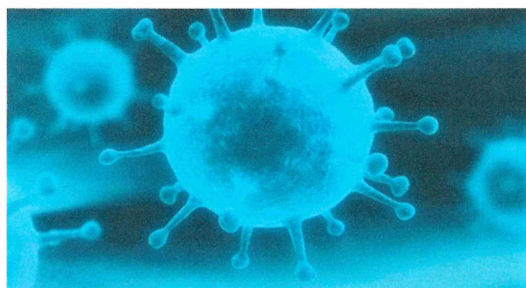
Placówki medyczne (w tym 9 placówek szpitalnych) na terenie miasta Lublin zgłosiły w 2021 r. do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie ogółem 159 ognisk epidemicznych zakażeń SARS-CoV-2, w porównaniu do 2020 r., kiedy zostało zgłoszonych 127 tego typu ognisk epidemicznych. Ogniska wystąpiły w oddziałach szpitalnych, zakładach opiekuńczo- leczniczych, przychodniach, ośrodkach, a także w innych jednostkach organizacyjnych tych placówek. Zachorowania w ogniskach stwierdzano zarówno u pacjentów, jak i u personelu medycznego oraz innych pracowników szpitali.

W ogniskach szpitalnych zakażeń SARS-CoV-2 stosowano następujące procedury i zasady bezpieczeństwa epidemiologicznego: ograniczano lub wstrzymywano przyjęcia pacjentów; przenoszono pacjentów z zakażeniem SARS-CoV-2 do oddziałów zakaźnych dedykowanych Covid-19 lub izolatorium; stosowano zasady izolacji zakażonego personelu; odizolowywano i obserwowano pacjentów po kontakcie z osobami zakażonymi; edukowano personel oraz pacjentów wraz z rodzinami; wypisywano do domu w miarę możliwości pacjentów bezobjawowych po wykonaniu badania w kierunku SARS-CoV-2 z zaleceniem samoobserwacji (zgłoszenie do PSSE osób ze styczości); wykonywano badania przesiewowe w kierunku SARS-CoV-2 u pacjentów i pracowników; przeprowadzano reorganizację pracy personelu- kierowano do opieki nad pacjentami osób z ujemnym wynikiem badania i bez objawów infekcji; ograniczano rotację personelu. Pracownikom zalecano przestrzeganie następujących zasad: samoocena stanu zdrowia i nie przychodzenie do pracy osób z objawami infekcji, zakazywano gromadzenia się jednocześnie większej liczby osób w pomieszczeniach socjalnych i szatniach, bezwzględny nakaz stosowania środków ochrony indywidualnych ze szczególnym naciskiem na noszenie i wymianę maseczek, również w kontaktach między pracownikami, wzmoczenie zasad higieny rąk.

Bieżący nadzór epidemiologiczny

Ocena sytuacji epidemiologicznej dokonywana jest na podstawie danych z prowadzonych rejestrów zachorowań na choroby zakaźne, zakażeń, zatruc i dodatnich wyników badań laboratoryjnych (przypadki zgłoszone przez lekarzy). Rejestracja zgłoszonych zachorowań na choroby zakaźne odbywa się w oparciu o aktualne definicje przypadków chorób zakaźnych na potrzeby nadzoru epidemiologicznego opracowane przez BNIZP-PZH.

Zachorowalność na grypę i infekcje grypopodobne.

Grypa to choroba zakaźna, która przybiera postać ostrego zakażenia górnych dróg oddechowych, wywołanego przez wirusa grypy lub zachorowania przebiegają pod postacią zespołów objawów klinicznych takich jak: zachorowania grypopodobne tj. nagłe wystąpienie kaszlu, gorączki $>38^{\circ}\text{C}$, bólu mięśni i/ lub głowy i inne. Przyczyną corocznych, sezonowych wzrostów zachorowań na grypę w okresie jesienno- zimowym są wirusy grypy typu A i B. Zachorowania mogą prezentować postać sezonową, epidemiczną lub pandemiczną. Grypa powoduje zachorowania w każdej grupie wiekowej. W Polsce nadzór epidemiologiczny nad grypą prowadzony jest w ciągu całego roku, ze szczególnym wzmocnieniem nadzoru wirusologicznego w okresie zwiększonej liczby zachorowań, który trwa zwykle od września do kwietnia, przy czym szczyt zachorowań przypada między styczniem a marcem. Warto podkreślić, że wirus grypy po wnikięciu do układu oddechowego uszkadza nabłonek, przez co otwiera drogę do inwazji patogenów bakteryjnych, doprowadzając do powikłań pogrypowych, tj. powikłania wielonarządowe, pulmonologiczne, kardiologiczne, neurologiczne, laryngologiczne, nefrologiczne, ginekologiczno- położnicze, psychiatryczne, zaostrzenia lub pogorszenia chorób przewlekłych, odrzut przeszczepu i inne .

Na terenie miasta Lublin w 2021 r. w stosunku do 2020 r. zarejestrowano znacznie mniej zachorowań na grypę i infekcję grypopodobne, ogółem zarejestrowano 19 356 zachorowań. W analogicznym okresie w 2020 r. na terenie miasta Lublin zarejestrowano 27 319 zachorowań.

Początek epidemicznego wzrostu liczby zachorowań w sezonie grypowym 2020/2021 przypadł na okres od października 2020 roku do marca 2021 roku, podobnie jak w sezonie 2019/2020.

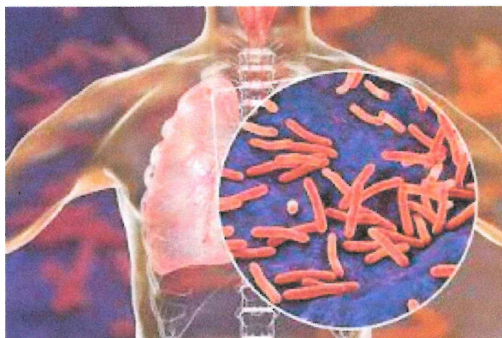
W 2021 r. na terenie Lublina nie zarejestrowano ognisk szpitalnych zachorowań na grypę/ infekcje grypopodobne. Natomiast placówka szpitalna na terenie Lublina zgłosiła 1 ognisko epidemiczne wywołane wirusem RSV.

W analogicznym okresie w 2020 r. na terenie Lublina zarejestrowano 7 ognisk szpitalnych zachorowań na grypę typu A.

Ponadto, stosownie do wymogów European Influenza Surveillance Network (EISN) oraz European Center for Disease Control and Prevention (ECDC) prowadzony jest zintegrowany program nadzoru epidemiologicznego z uwzględnieniem diagnostyki wirusologicznej typu Sentinel. Uczestniczą w nim wybrani lekarze świadczący podstawową opiekę zdrowotną, stacje sanitarno-epidemiologiczne oraz Krajowy Ośrodek ds. Grypy NIZ-P-PZH, pełniący rolę koordynatora. W ramach nadzoru nad grypą typu Sentinel, lekarze

biorący w nim udział, przesyłali dane epidemiologiczne dotyczące zachorowań na grypę i infekcje grypopodobne wraz z próbkami do badań wirusologicznych dla celów nadzoru. Dominującymi w sezonie 2020/2021 wariantami grypy w Polsce były wirusy grypy A. Szczepienia przeciw grypie są jedyną i bezpieczną metodą profilaktyki przeciw tej chorobie oraz jej powikłaniom. W 2021 roku wykonano 15 273 szczepień przeciwko grypie, w tym 9 096 zaszczepionych to osoby powyżej 65 roku życia. Stanowi to 4,8 % populacji.

Zachorowalność na gruźlicę.

Gruźlica jest bakteryjną chorobą zakaźną o przewlekłym przebiegu, występującą w postaci klinicznej gruźlicy płuc (najczęstsza postać) oraz gruźlicy innych narządów. Zaraźliwa jest jedynie gruźlica płuc w okresie prątkowania. Pierwszy, trwający najczęściej miesiąc, okres leczenia prowadzi się w warunkach izolacji szpitalnej. Gruźlica jest objęta przez WHO celem eliminacyjnym, jakim jest osiągnięcie do roku 2050 liczby zachorowań nie przekraczającej 1 przypadku na milion mieszkańców. Czynnikiem ryzyka szerzenia się gruźlicy oraz pojawiania się szczególnie groźnego zjawiska lekooporności prątków gruźlicy są:

- przerywanie leczenia gruźlicy przez chorego przed jej zaleceniem,
- prowadzenie leczenia gruźlicy bez mikrobiologicznej weryfikacji lekooporności prątków gruźliczych,
- stosowanie leczenia przeciwpątkowego niezgodnie z rekomendacjami dot. zalecanych schematów leczenia i wielkości dawek leków przeciwpątkowych.

Swoistą metodą zapobiegania gruźlicy jest stosowanie od 80 lat szczepienia BCG, które zapobiega wystąpieniu u niemowląt ciężkich i śmiertelnych postaci klinicznych gruźlicy takich jak gruźlicze zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych oraz gruźlica rozsiana (prosówka). Szczepienia te wykonywane są zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych u noworodków przed wypisaniem dziecka z oddziału noworodkowego. Zapisy ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi nakładają na osoby chore na gruźlicę obowiązek leczenia gruźlicy oraz przewidują obowiązek leczenia szpitalnego osób chorych na gruźlicę w okresie wydalania prątków gruźliczych (prątkowania) lub z uzasadnionym podejrzeniem o prątkowanie.

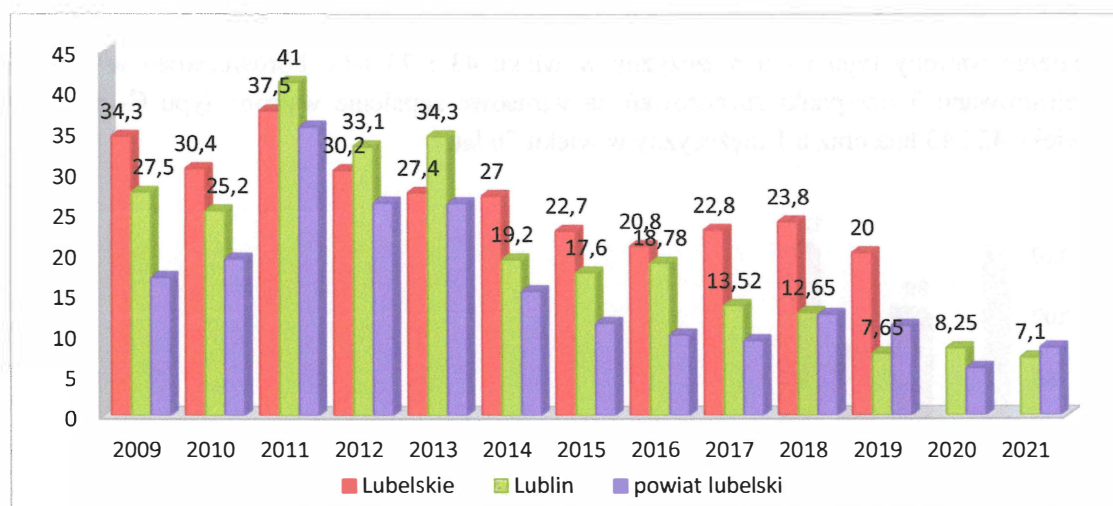
W 2020 roku w Polsce zarejestrowano 3 375 zachorowań na gruźlicę (zapadalność na 100 tys. mieszkańców – 8,8), co oznacza 1946 przypadków gruźlicy mniej niż w roku poprzednim. Znaczne różnice współczynników zapadalności na gruźlicę między

województwami, obserwowane od lat, wystąpiły także w roku 2020, gdzie największą zapadalność zarejestrowano w województwach: lubelskim, świętokrzyskim, mazowieckim i lubuskim.

W związku z pandemią COVID-19 zaobserwowano zmniejszenie liczby zarejestrowanych przypadków gruźlicy. Może być to związane z niezgłaszaniem się chorych do lekarza (m.in. z powodu epidemii COVID-19 zaistniał utrudniony dostęp do placówek medycznych, w tym do diagnostyki), bądź też ograniczonymi kontaktami społecznymi.

W 2021 r. na terenie miasta Lublin wystąpił nieznaczny spadek zachorowań na gruźlicę w stosunku do roku poprzedniego – zgłoszono 24 przypadki (współczynnik zapadalności 7,1/ 100 tys.). Wśród postaci klinicznych najczęściej występowała gruźlica płuc – odnotowano 17 przypadków gruźlicy płuc w okresie prątkowania, w tym 10 przypadków potwierdzonych rozmazem płwociny i 7 przypadków potwierdzonych za pomocą hodowli prątków.

W analogicznym okresie 2020 r. na terenie Lublina zarejestrowano 28 przypadków (współczynnik zapadalności 8,25/ 100 tys.). Wśród postaci klinicznych najczęściej występowała gruźlica płuc, odnotowano 20 przypadków gruźlicy płuc w okresie prątkowania, w tym 9 przypadków potwierdzonych rozmazem płwociny, 10 przypadków potwierdzonych za pomocą hodowli prątków oraz 1 przypadek gruźlicy płuc potwierdzonej histologicznie.

Wykres 1. Sytuacja epidemiologiczna gruźlicy na terenie miasta Lublin, powiatu lubelskiego, województwa lubelskiego i Polski (zapadalność na 100 tys. mieszkańców w latach 2009 – 2021). Opracowano na podstawie danych publikowanych przez Instytut Chorób Płuc i Gruźlicy w Warszawie oraz danych własnych; obecnie brak oficjalnych danych dotyczących Polski i województwa lubelskiego w 2021 r.

Zachorowalność na wirusowe zapalenie wątroby

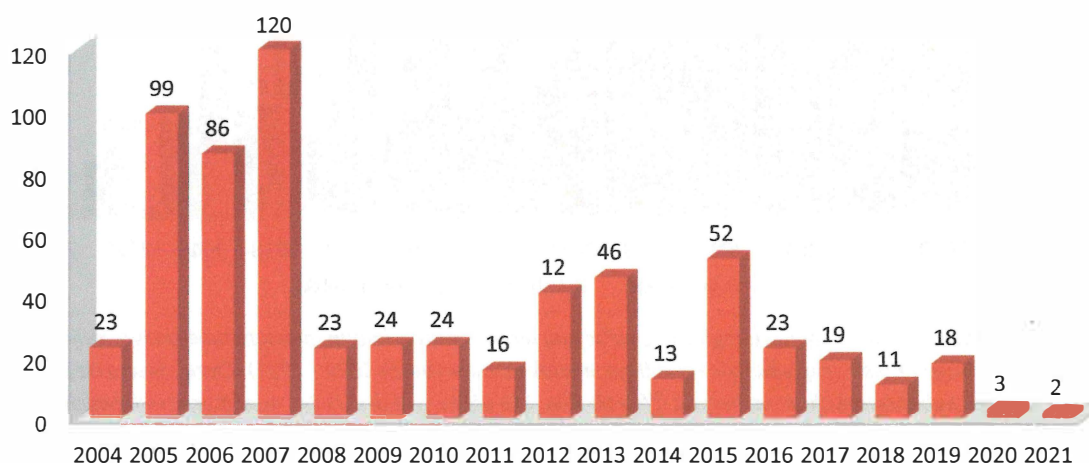
Wirusowe zapalenie wątroby typu C (WZW C) określane również jako zakażenie wirusem HCV stanowi jeden z priorytetów zdrowia publicznego na świecie w obszarze chorób zakaźnych, o czym świadczy przyjęta przez Światową Organizację Zdrowia w 2016 r. Strategia Global health sector strategy on viral hepatitis, której głównym celem było aby WZW nie stanowiło w roku 2030 istotnego problemu zdrowia publicznego na świecie. Cel ten miał zostać osiągnięty poprzez ograniczenie przenoszenia wirusów WZW, zmniejszenie zachorowalności

i umieralności z powodu WZW oraz zapewnienie wszystkim równego dostępu do kompleksowej profilaktyki, a dla osób zakażonych rekomendowanej diagnostyki i leczenia. Celem do osiągnięcia w skali globalnej w 2030 r. jest 90 % redukcja zapadalności i 65 % redukcja umieralności.

Brak szczepionki przeciwko HCV powoduje, że szerzeniu się zakażeń na WZW C można zapobiec jedynie w drodze działań nieswoistych, polegających na wdrażaniu i utrzymywaniu wysokich standardów higieniczno-sanitarnych świadczeń zdrowotnych oraz zabiegów o charakterze niemedycejskim przebiegających z naruszeniem ciągłości tkanek, jak również poprzez działania o charakterze profilaktyczno- edukacyjnym.

W Polsce, zgodnie z meldunkami o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażeniach i zatruciach w Polsce, udostępnianymi przez NIZP-PZH, w latach 2009-2012 odnotowywano ok. 2000 zachorowań na WZW C rocznie, natomiast w latach 2013- 2019, co roku na terytorium naszego kraju rozpoznawano między 3000 a 4000 zachorowań na WZW C. 95% zachorowań to postaci przewlekłe. W 2020 r. odnotowano 11 przypadków ostrego WZW C oraz 929 przypadków przewlekłych. Choć na przestrzeni lat odnotowuje się w Polsce spadek liczby zgonów związanych z WZW C, to liczba zachorowań (pomijając rok 2020) utrzymuje się na podobnym poziomie.

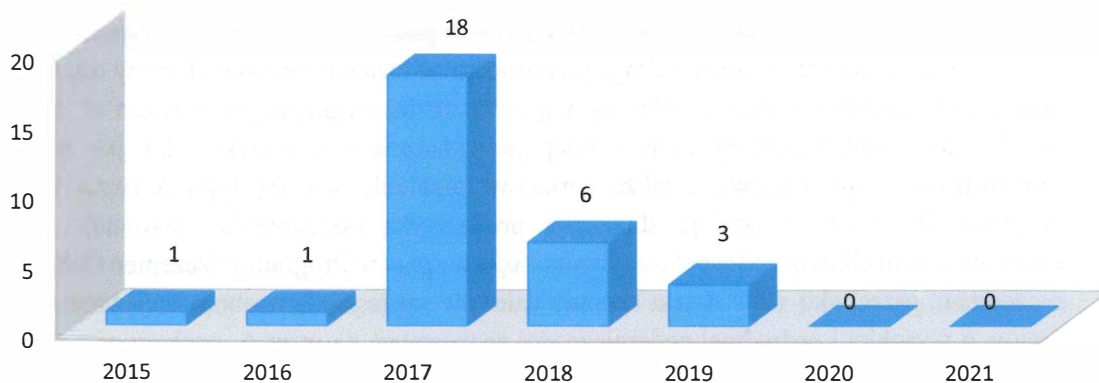
Zachorowania na terenie miasta Lublin na WZW C w 2020-2021 r. utrzymują się na podobnym poziomie. W 2021 r. zarejestrowano 2 przypadki zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu C- u mężczyzny w wieku 43 i 73 lata. Porównawczo w 2020 r. zarejestrowano 3 przypadki zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu C- u kobiet w wieku 42 i 43 lata oraz u 1 mężczyzny w wieku 76 lat.

Wykres 2. Sytuacja epidemiologiczna WZW typu C na terenie miasta Lublin w latach 2004 – 2021

Ponadto w 2021 r. zarejestrowano 2 przypadki zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu B u mężczyzny w wieku 34 i 54 lat. Porównawczo w 2020 r. nie zarejestrowano zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu B.

W 2021 r. jak i w 2020 r. nie zarejestrowano zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu A na terenie miasta Lublin.

Wykres 3. Sytuacja epidemiologiczna WZW typu A na terenie miasta Lublin w latach 2015–2021

Dane o zarejestrowanych przypadkach zakażeń HIV i chorych na AIDS

Liczba zakażeń HIV i zachorowań na AIDS na terenie miasta Lublin oscyluje na stałym poziomie na przełomie lat. W 2021 r. na terenie miasta Lublin zarejestrowano 20 przypadków HIV u mężczyzn w wieku 22-59 lat i jeden przypadek AIDS (mężczyzna wiek 36 lat). Porównawczo w 2020 r. na terenie miasta Lublin zarejestrowano 12 przypadków HIV u mężczyzn w wieku 22-49 lat i jeden przypadek AIDS (mężczyzna wiek 38 lat).

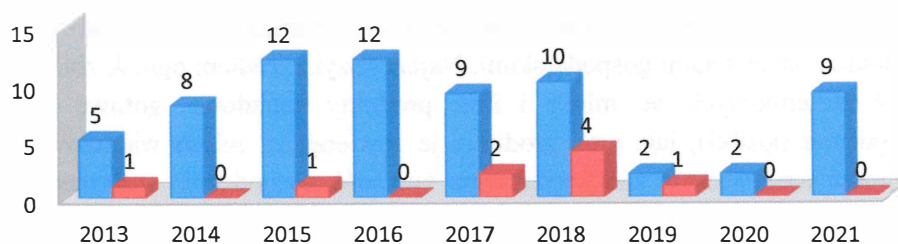
Jednostka chorobowa	2016		2017		2018		2019		2020		2021	
	liczba przyp.	wsp. zapadalności	liczba przyp.	wsp. zapadalności	liczba przyp.	wsp. zapadalności	liczba przyp.	wsp. zapadalności	Liczba przyp.	wsp. zapadalności	Liczba przyp.	wsp. zapadalności
AIDS	1	0,29	1	0,29	1	0,29	1	0,29	1	0,29	1	0,29
Nowe zak. HIV	15	4,4	7	2,06	16	4,71	15	4,41	12	3,53	20	5,80

Tabela 1. Sytuacja HIV/AIDS na terenie miasta Lublin w latach 2016-2021.

Dane o zarejestrowanych przypadkach chorób przenoszonych drogą płciową

W 2021 r. zarejestrowano 9 przypadków kiły u mężczyzn w przedziale wiekowym 20-58 lat, natomiast w 2020 r. zarejestrowano 2 przypadki kiły u mężczyzn w wieku 34 i 40 lat.

W 2021 r. zarejestrowano 1 przypadek zachorowania na rzeżączkę u mężczyzn w wieku 18 lat, u natomiast w 2020 r. nie zarejestrowano zachorowań na rzeżączkę i Chłamydie,

Wykres 4. Sytuacja epidemiologiczna kiły na terenie miasta Lublin w latach 2013-2021 (mężczyźni- kolor niebieski; kobiety- kolor czerwony).

Biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu:

Do chorób przenoszonych drogą pokarmową zalicza się zarówno choroby odzwierzęce przenoszone poprzez żywność, które są najpowszechniejszą przyczyną zakażeń w tej grupie chorób, jak również choroby które występują wyłącznie u człowieka takie jak zakażenia rotawirusowe, norowirusowe, a także wirusowe zapalenie wątroby typu A (wzw typu A). W przypadku wzw A istnieje skuteczna profilaktyka (szczepienia ochronne). Zgodnie z Komunikatem Głównego Inspektora Sanitarnego w sprawie Programu Szczepień Ochronnych szczepienie przeciwko wzw A jest obecnie zalecane szczególnie osobom wyjeżdżającym do krajów o wysokiej i pośredniej endemiczności zachorowań na wzw A, osobom zatrudnionym przy produkcji i dystrybucji żywności, usuwaniu odpadów komunalnych i płynnych nieczystości oraz przy konserwacji urządzeń służących temu celowi, a także dzieciom w wieku przedszkolnym, szkolnym oraz młodzieży, które nie chorowały na wzw A. Szczepienie przeciw wzw A jako szczepienie zalecane, nie jest finansowane ze środków MZ.

W 2021 r porównawczo do 2020 r. nastąpił nieznaczny spadek zakażeń ze strony układu pokarmowego, który może być również związany z nałożonymi nakazami ograniczenia kontaktów społecznych, zamknięciem restauracji, zakazem organizowania imprez okolicznościowych.

W 2021 r. na terenie miasta Lublin zarejestrowano 214 zachorowań, w tym u dzieci do lat 2-95 przypadków., natomiast w 2020 r. na terenie miasta Lublin zarejestrowano 263 zachorowań, w tym u dzieci do lat 2- 140 przypadków.

Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2:

W 2021 r. zarejestrowano 109 przypadków zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2.

W 2020 r. zarejestrowano 66 przypadków zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2.

Zakażenia bakteryjne:

W Polsce wśród przyczyn zatruc pokarmowych nadal najczęstszą jest zakażenie wywołane odzwierzęcymi pałeczkami jelitowymi Salmonella.

Zatrucia pokarmowe wywołane pałeczkami *Salmonella*

Zachorowania związane z zakażeniem pałeczkami Salmonella występują na stałym poziomie. W 2021 r., analogicznie jak w roku 2020, zachorowania były w największej liczbie przypadków związane z przeniesieniem zakażenia w związku z nieprzestrzeganiem zasad higieniczno– sanitarnych przy produkcji posiłków z wykorzystaniem jajek, mięsa drobiowego w niewielkiej liczbie przypadków prawdopodobna transmisja patogenu była związana z kontaktem ze zwierzętami gospodarskimi. Najczęstszym źródłem ognisk zbiorowych zatruc i zakażeń pokarmowych są: mleko i inne produkty nabiałowe, gotowe dania (gotowe potrawy/gotowe posiłki), jaja oraz produkty je zawierające, mięso wieprzowe i drobiowe, owoce morza oraz wtórnie zanieczyszczona żywność pochodzenia roślinnego. W 2021 r. zarejestrowano 27 przypadków zachorowań wywołanych pałeczkami Salmonella, nie zarejestrowano przypadków czerwonki i duru rzekomego. W porównaniu do 2020 r.-

zarejestrowano 35 przypadków zachorowań wywołanych pałeczkami Salmonella, również nie zarejestrowano przypadków czerwonki i duru rzekomego.

Zachorowania na inwazyjne choroby wywołane przez *Neisseria meningitidis* i *Streptococcus pneumoniae*

Zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych i posocznice o etiologii meningokokowej określane są jako inwazyjna choroba meningokokowa. Chorobę cechuje ciężki, gwałtowny przebieg. Zakażenia wywoływane przez te drobnoustroje są problemem epidemiologicznym w Polsce pomimo, że obecnie dostępne są szczepionki zapobiegające zakażeniom powodowanym przez *Neisseria meningitidis*, szczepienia te jednak nie są objęte obowiązkowym kalendarzem szczepień ochronnych.

W 2021 r. zarejestrowano 1 przypadek inwazyjnej choroby wywołanej *Neisseria meningitidis* (zapalenie opon mózgowo – rdzeniowych) i 1 przypadek inwazyjnej choroby wywołanej *Streptococcus pneumoniae* (zapalenie opon mózgowo- rdzeniowych).

W analogicznym okresie w 2020 r. nie zarejestrowano przypadków inwazyjnej choroby wywołanej *Neisseria meningitidis* i *Streptococcus pneumoniae*.

Dane o wystąpieniu neuroinfekcji bakteryjnych i wirusowych (z wyłączeniem *Neisseria meningitidis*).

W 2021 r. zarejestrowano 1 przypadek zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych (inne i nieokreślone) u kobiety w wieku 62 lata, 1 przypadek bakteryjnego zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych (inne, nieokreślone) u dziecka płci męskiej w wieku 5 lat oraz bakteryjne zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych (G01) u mężczyzny w wieku 61 lat oraz 2 przypadki wirusowego zapalenia opon mózgowo – rdzeniowych (nieokreślone) u mężczyzny w wieku 28 i 76 lat. W 2021 r. zarejestrowano 2 przypadki zapalenia mózgu, 1 przypadek opryszczkowego wirusowego zapalenia opon mózgowych (u kobiety w wieku 54 lat), listeriozowe zapalenie opon mózgowo- rdzeniowych.

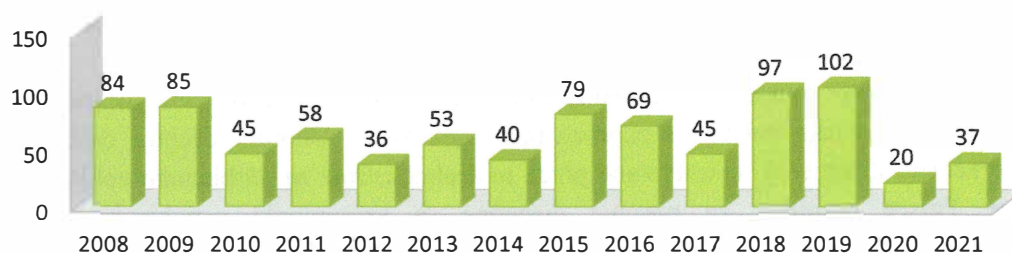
W 2020 r. zarejestrowano 1 przypadek wirusowego zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych u kobiety w wieku 33 lat, oraz 2 przypadki zapalenia opon mózgowo – rdzeniowych inne i nieokreślone u dziecka płci żeńskiej w wieku 7 lat oraz dziecka płci męskiej <1 roku.

Zachorowania na boreliozę.

Borelioza to najczęstsza choroba odkleszczowa, wywoływana przez krętki *Borrelia*, przenoszona przez kleszcze z rodzaju *Ixodes*. Do zakażenia krętkami *Borrelia burgdorferi* może

dojść na obszarze całego naszego kraju, a zgodnie z opisem ECDC należy uznać Polskę w całości jako teren endemiczny.

Wykres 5. *Sytuacja epidemiologiczna boreliozy na terenie miasta Lublin w latach 2008 – 2021.*

Istotną grupę zagrożeń stanowią także choroby odzwierzęce przenoszone przez wektory (stawonogi). Rozpoznawalność i zgłaszalność boreliozy w latach 2020-2021 była niższa niż w latach ubiegłych. W 2021 r. na terenie Lublina zarejestrowano 59 przypadków boreliozy, w tym 37 zachorowań u kobiet i 22 zachorowania u mężczyzn. Najwięcej zachorowań było w przedziale wiekowym 54- 69 lat. W 2020 r. natomiast zarejestrowano 20 przypadków boreliozy, w tym 12 zachorowań u kobiet i 8 zachorowań u mężczyzn. Najwięcej zachorowań było w przedziale wiekowym 50-56 lat, jeden przypadek u 5 – letniego chłopca.

Choroby zakaźne objęte przez Światową Organizację Zdrowia programami eradykacji/eliminacji (odra, różyczka, poliomyelitis)

W odniesieniu do tych chorób zakaźnych, które nie mają rezerwuaru zwierzęcego (tzn. występują jedynie u człowieka) i dla których dostępne są szczepionki o wysokim stopniu skuteczności, możliwe jest osiągnięcie celu jakim jest eliminacja choroby na danym obszarze (rozumiana jako brak zakażeń na terenie kraju przy nadal możliwych jej zawleczeniach z zagranicy), a następnie eradykacja choroby tzn. całkowite wyeliminowanie na świecie. Obecnie Polska uczestniczy w koordynowanych przez WHO globalnych programach eliminacji odry i różyczki oraz eradykacji poliomyelitis (synonimy: ostre nagminne porażenie dziecięce, zapalenie rogów przednich rdzenia, choroba Heinego-Medina). Państwowa Inspekcja Sanitarna zaangażowana jest w światowy program eradykacji odry i różyczki. W związku z powyższym wszystkie zachorowania podejrzane o odrę objęte są nadzorem polegającym m. in. na przeprowadzaniu badań serologicznych potwierdzających lub wykluczających chorobę. Zgodnie z założeniami programu eliminacji odry każde podejrzenie zachorowania jest potwierdzane laboratoryjnie. Obecnie w Polsce realizowana jest kolejna faza eliminacji odry, obejmująca izolację wirusa odry i określenie jego charakterystyki genotypowej w celu odróżnienia szczepów rodzimych od importowanych.

W związku z wprowadzeniem do programu szczepień ochronnych obowiązkowego szczepienia przeciw odrze, śwince i różyczce i tym samym spełnieniu rekomendacji WHO dotyczących powszechności szczepień przeciw tym chorobom- do programu eliminacji odry została włączona różyczka. Skutkuje to koniecznością przeprowadzania badań serologicznych również w kierunku różyczki.

Odra

Odra jest ostrą chorobą wirusową przebiegającą z gorączką, kaszlem, zapaleniem spojówek oraz wysypką. Najczęstszym powikłaniem jej przebiegu jest zapalenie płuc oraz zapalenie ucha środkowego. Zachorowania o charakterze i rozmiarach ognisk epidemicznych mogą wystąpić jedynie wśród społeczności lokalnych lub w środowisku szkolnym, w których stopień uodpornienia dzieci i dorosłych jest niewystarczający dla uzyskania odporności zbiorowskiej (powstaje gdy liczba osób uodpornionych w danym środowisku osiąga co najmniej 95%). Indywidualne ryzyko zachorowania na odrę występuje natomiast u każdej osoby, która nie była szczepiona przeciw tej chorobie (lub jej wcześniej nie przechorowała). Stosowanie szczepień ochronnych ma zasadnicze znaczenie w zapobieganiu zachorowaniom na odrę i ze względu na wysoką zakaźność choroby oraz jej przenoszenie się drogą powietrzną, nie może być zastąpione jakimikolwiek innymi środkami ochrony.

Zarówno w 2020 roku, jak również w 2021 nie odnotowano żadnego przypadku wystąpienia odry na terenie miasta Lublin.

Zachorowania na choroby wirusowe (rózyczka, świnka, ospa wietrzna).

Rózyczka jest ostrą chorobą wirusową przebiegającą z gorączką oraz wysypką. Pomimo relatywnie łagodnego przebiegu, zapobieganie różyczce jest niezwykle istotne ze względu na powodowanie przez tę chorobę zespołu wad wrodzonych (zespół różyczki wrodzonej) u dzieci urodzonych przez kobiety, które uległy zakażeniu w trakcie trwania ciąży.

W 2021 r. i 2020 r. nie rejestrowano wśród wirusowych chorób zakaźnych wieku dziecięcego na terenie miasta Lublin zachorowań na różyczkę.

W 2021 r. zarejestrowano zachorowanie na świnkę u 5 osób, w tym u 2 kobiet w wieku 17 i 33 oraz u 3 mężczyzny w przedziale wiekowym 4-10 lat. W 2020 r. zarejestrowano zachorowanie na świnkę u 4 osób, w tym u 3 kobiet w wieku 3, 5 i 23 lata i u 1 mężczyzny w wieku 33 lata.

Ponadto w 2021 r. zarejestrowano 416 przypadków ospy wietrznej, natomiast w 2020 r. zarejestrowano 700 przypadków ospy wietrznej.

Znaczny spadek zakażeń w zakresie ospy wietrznej w 2021 r. w porównaniu do 2020 r. i diagnozowania innych chorób zakaźnych wieku dziecięcego również mogło być związane z trwającą w 2021 r. pandemią COVID-19 i działaniami przeciwepidemicznymi związanymi z tą jednostką chorobową, w tym ograniczeniu kontaktów społecznych.

Realizacja zadań z zakresu nadzoru nad ostrymi porażeniami wiotkimi.

Poliomyelitis jest ostrą chorobą wirusową przebiegającą najczęściej w postaci bezobjawowego zakażenia lub niecharakterystycznych objawów z przewodu pokarmowego. W przypadku wystąpienia postaci porażennej powoduje trwałe upośledzenie narządu ruchu lub nawet zgon spowodowany porażeniem mięśni oddechowych. W celu zapobieżenia szerzeniu się zachorowań w przypadku zawleczenia wirusa na obszar Polski konieczne jest między innymi utrzymywanie wysokiego poziomu zaszczepienia oraz stałe monitorowanie przypadków ostrych porażen wiotkich, które są poddawane diagnostyce wirusologicznej dla celów nadzoru epidemiologicznego, w celu wykluczenia wirusa polio jako przyczyny wystąpienia tego zespołu chorobowego. Należy dążyć do osiągnięcia co najmniej 95% poziomu zaszczepienia dzieci w 2 r. ż. pełnym cyklem podstawowym (3 dawki szczepionki). Szczepienie

przypominające w Polsce prowadzi się w 6 r. ż. podając jedną dawkę szczepionki inaktywowanej IPV. Według zaleceń Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), do czasu całkowitej eradykacji poliomyelitis na świecie, osoby wyjeżdżające na tereny endemicznego występowania poliomyelitis powinny posiadać kompletne szczepienie (uodpornienie) przeciwko tej chorobie.

W 2021 r. zarejestrowano 1 przypadek wystąpienia ostrego porażenia wiotkiego /poliomyelitis u osoby zamieszkałej na terenie działania Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lublinie. Natomiast w 2020 r. nie zarejestrowano wystąpienia ostrych porażen wiotkich/poliomyelitis u osób zamieszkałych na terenie działania Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lublinie.

Nadzór w zakresie ostrych porażen wiotkich jest realizowany na bieżąco we współpracy ze szpitalem na terenie miasta Lublin. W 2021 r zgłaszane były przypadki zarówno z terenu nadzorowanego przez Powiatową Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Lublinie jak i pacjentów z innych powiatów.

Narażenie na wściekliznę/potrzeba szczepień.

W 2021 r. do szczepień p/wściekliznie zostały zakwalifikowane 32 osoby, które uległy pokąsaniu lub miały kontakt ze zwierzęciem nieznanego pochodzenia podejrzanym o wściekliznę na terenie miasta Lublin tj. psy (17 osób), koty (6 osób), nietoperz (4 osoby), szczur (1 osoba), chomik europejski (1 osoba), łasica (1 osoba), chomik dziki (1 osoba), świnka morska (1 osoba).

W analogicznym okresie w 2020 r. do szczepień p/wściekliznie zostały zakwalifikowane 32 osoby, które uległy pokąsaniu lub miały kontakt ze zwierzęciem nieznanego pochodzenia podejrzanym o wściekliznę na terenie miasta Lublin tj. psy (15 osób), koty (5 osób), nietoperz (3 osoby), mysz (3 osoby), wiewiórka (2 osoby), szczur (3 osoby), kuna (1 osoba).

Nie odnotowano znaczących różnic w zakresie liczby osób zaszczepionych w latach ubiegłych w porównaniu z 2021 r.

Lp.	Kod wg ICD-10	Jednostka chorobowa		Liczba przypadków		Współczynnik		Trend
				2020	2021	2020	2021	
1	A00	Cholera ^{UE}		0	0	0	0	
2	A01.0	Dur brzuszny ^{UE}		0	0	0	0	
3	A01.1-3	Dury rzekome A, B, C ^{UE}		0	0	0	0	
4	A02.0	Salmoneloza	zatrucia pokarmowe ^{UE/PL}	35	27	10,3371	8,58702	↓
5	A02.1		posocznica ^{PL}	0	0	0	0	
6	A02.2-8		inne zakażenia pozajelitowe ^{PL}	0	0	0	0	
7	A03	Czerwonka bakteryjna (szigelozja) ^{UE}		0	0	0	0	
8	A04.0-2	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe (ogółem)	wywołane przez <i>E. coli</i> biegunkotwórczą ^{PL, 4)}	0	0	0	0	
9	A04.3		wywołane przez <i>E. coli</i> enterokrwotoczną (werotoksyczną) ^{UE}	0	0	0	0	
10	A04.4		wywołane przez <i>E. coli</i> inną i BNO	0	0	0	0	
11	A04.5		wywołane przez <i>Campylobacter</i> ^{UE}	0	0	0	0	
12	A04.6		wywołane przez <i>Yersinia enterocolitica</i> lub <i>pseudotuberculosis</i> ^{UE}	0	0	0	0	
13	A04.7		wywołane przez <i>Clostridium difficile</i> ^{PL}	262	608	77,3806	193,367	↑
14	A04.8		inne określone	3	5	0,88604	1,59019	↑
15	A04.9		nieokreślone	13	1	3,8395	0,31804	↓
16	A04	Inne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2 ⁵⁾		6	8	5,64387	7,66724	↑
17	A05.0	Inne bakteryjne zatrucia	gronkowcowe	0	0	0	0	
18	A05.1		jadem kiełbasianym (botulizm) ^{UE/PL}	0	0	0	0	

19	A05.2	pokarmowe (ogółem)	wywołane przez <i>Clostridium perfringens</i>	0	0	0	0	
20	A05.3-8		inne określone	0	0	0	0	
21	A05.9		nieokreślone	0	0	0	0	
22	A05	Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe u dzieci do lat 2 ⁶⁾		0	0	0	0	
23	A07.1	Giardioza (lamblioza) ^{UE}		0	0	0	0	
24	A07.2	Kryptosporidioza ^{UE}		0	0	0	0	
25	A08.0	Wirusowe zakażenia jelitowe (ogółem)	wywołane przez rotawirusy	32	67	9,45107	21,3085	↑
26	A08.1		wywołane przez norowirusy	19	48	5,61157	15,2658	↑
27	A08.2-3		inne określone	54	54	15,9487	17,174	
28	A08.4		nieokreślone	1	6	0,29535	1,90823	↑
29	A08.0-4	Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2 ⁷⁾		66	109	62,0826	104,466	↑
30	A09	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	ogółem	263	214	77,676	68,0601	↓
31			w tym u dzieci do lat 2	140	95	131,69	91,0485	↓
32	A20	Dżuma ^{UE}		0	0	0	0	
33	A21	Tularemia ^{UE}		0	0	0	0	
34	A22	Wąglik ^{UE}		0	0	0	0	
35	A23	Bruceloza: nowe zachorowania ^{UE}		0	0	0	0	
36	A24.0	Nosaczyna ^{PL}		0	0	0	0	
37	A27	Leptospiroza ^{UE}		0	0	0	0	
38	A28.2	Jersinioza pozajelitowa ^{PL}		0	1	0	0,31804	
39	A31	Mikobakteriozy - inne i BNO		1	0	0,29535	0	
40	A32	Listerioza ^{UE}		0	0	0	0	

41	A33-A35	Tężec ^{UE}	ogółem	0	0	0	0	
42	A33		noworodków	0	0	0	0	
43	A36	Błonica ^{UE}		0	0	0	0	
44	A37	Krzusiec ^{PL}		0	0	0	0	
45	A38	Płonica (szkarlatyna) ^{PL}		68	26	20,0835	8,26898	↓
46	A39	Choroba meningokokowa inwazyjna ^{UE/PL, 8}	ogółem	0	1	0	0,31804	
47	A39.0;A39.8/G05.0		zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	0	1	0	0,31804	
48	A39.1-4		posocznica	0	0	0	0	
49	A39.5-9		inna określona i nieokreślona	0	0	0	0	
50	wym. niżej	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i> , inwazyjna ^{PL, 9)}	ogółem	7	4	2,06742	1,27215	↓
51	A46		róża	7	4	2,06742	1,27215	↓
52	A48.3		zespół wstrząsu toksycznego	0	0	0	0	
53	B95.0/O85		gorączka połogowa	0	0	0	0	
54	B95.0/(...)		inna określona i nieokreślona ¹⁰⁾	0	0	0	0	
55	A48.1	Legioneloza	choroba legionistów ^{UE/PL}	0	0	0	0	
56	A48.2		gorączka Pontiac ^{PL}	0	0	0	0	
57	A50	Kiła ^{UE/PL}	wrodzona	0	0	0	0	
58	A51		wczesna	2	3	0,59069	0,95411	↑
59	A52		późna	0	0	0	0	
60	A53		inne postacie kiły i kiła nieokreślona	0	6	0	1,90823	↑
61	A54	Rzeżączka ^{UE/PL}		0	1	0	0,31804	
62	A55	Ziarnica weneryczna wywołana przez Chlamydie ^{UE/PL}		0	0	0	0	

63	A56	Inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie ^{UE/PL}		0	0	0	0	
64	A69.2	Borelioza z Lyme	ogółem ^{UE/PL}	20	59	5,90692	18,7642	↑
65			neuroborelioza ^{UE}	0	0	0	0	
66	A70	Ornitozy (zakażenia <i>Chlamydia psittaci</i>)		0	0	0	0	
67	A75	Dur wysypkowy		0	0	0	0	
68	A78	Gorączka Q ^{UE}		0	0	0	0	
69	A77; A79	Gorączka plamista i inne riketsjozy ¹¹⁾		0	0	0	0	
70	A80.1-2,4	Poliomyelitis ^{UE/PL}	wywołane dzikim wirusem	0	0	0	0	
71	A80.0,3-8		wyw. wirusem pochodzenia szczepionkowego	0	0	0	0	
72	---	Ostre porażenia wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat		0	1	0	1,99068	
73	A81.0	Encefalopatie gąbczaste	choroba Creutzfeldta-Jakoba (CJD) ^{PL}	0	0	0	0	
74	A81.0		wariant choroby Creutzfeldta-Jakoba (vCJD) ^{UE}	0	0	0	0	
75	A81		inne i nieokreślone	0	0	0	0	
76	A82	Wścieklizna ^{UE}		0	0	0	0	
77	Z20.3/Z24.2;Z28	Styczność i narażenie na wściekliznę / potrzeba szczepień ¹²⁾		29	32	8,56503	10,1772	↑
78	A84	Kleszczowe zapalenie mózgu ^{UE}		1	0	0,29535	0	
79	B00.4	Inne wirusowe zapalenia mózgu	opryszczkowe	0	0	0	0	
80	A81.1;A83;A85;B02.0		inne określone	0	0	0	0	
81	A86		nieokreślone	0	2	0	0,63608	↑
82	---		w innych chorobach objętych MZ-56 ¹³⁾	0	0	0	0	
83	A87.0	enterowirusowe		0	0	0	0	

84	B00.3		opryszczkowe	0	1	0	0,31804	
85	A87.1-9;B02.1	Wirusowe zapalenie opon mózgowych	inne określone i nieokreślone	1	0	0,29535	0	
86	---		w innych chorobach objętych MZ-56 ¹⁴⁾	0	0	0	0	
87	A90-1		Gorączka denga (klasyczna lub krwotoczna) ^{UE}	0	0	0	0	
88	A92.0	Choroba wywołana przez wirus Chikungunya ^{UE}		0	0	0	0	
89	A92.3	Gorączka zachodniego Nilu ^{UE}		0	0	0	0	
90	A92.8	Choroba wywołana przez wirus Zika ^{UE}		0	0	0	0	
91	A95	Żółta gorączka ^{UE}		0	0	0	0	
92	A96.2;A98.3-4	Wirusowe gorączki krwotoczne ^{UE}	Ebola, Marburg, Lassa ¹¹⁾	0	0	0	0	
93	A92.0;A96.0-1,8-9;A98.0-2,5-8,A99		inna określona i nieokreślona ¹¹⁾	0	0	0	0	
94	A98.5	Choroba wywołana przez hantawirusy ^{PL}		0	0	0	0	
95	B01	Ospa wietrzna		700	416	206,742	132,304	↓
96	B03	Ospa prawdziwa ^{UE}		0	0	0	0	
97	B05	Odra ^{UE}		0	0	0	0	
98	B06	Różyczka ^{UE/PL}		0	0	0	0	
99	B08.8	Pryszczycza		0	0	0	0	
100	B15	Wirusowe zapalenie wątroby	typu A ^{UE}	0	0	0	0	
101	B16		typu B - ostre ^{UE/PL}	0	0	0	0	
102	B18.0-1		typu B - przewlekłe i BNO ^{UE/PL 15)}	0	2	0	0,63608	↑
103	B17.1		typu C - ostre - ogółem ^{UE/PL}	0	0	0	0	
104	B17.1		typu C - ostre wg definicji UE	0	0	0	0	
105	B18.2		typu C - przewlekłe i BNO ^{UE/PL 16)}	3	2	0,88604	0,63608	↓

106	B17.0,2-8; B18.8-9;B19		inne i nieokreślone	0	0	0	0	
107	B20-B24	AIDS - Zespół nabytego upośledzenia odporności ^{UE/PL}		1	1	0,29535	0,31804	
108	Z21	Nowo wykryte zakażenia HIV ^{UE, 17)}		12	20	3,54415	6,36076	↑
109	B26	Świnka (nagminne zapalenie przyusznic) ^{UE/PL}		4	5	1,18138	1,59019	↑
110	B50-B54	Malaria (zimnica) ^{UE}		0	0	0	0	
111	B67	Bąblowica (echinokokoza) ^{UE}		0	0	0	0	
112	B69	Wągrzyca (cysticerkoza)		0	0	0	0	
113	B75	Włośnica ^{UE}		0	0	0	0	
114	wym. niżej	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i> , inwazyjna ^{UE, 18)}	ogółem	0	1	0	0,31804	
115	B95.3/G04.2;G00.1		zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	0	1	0	0,31804	
116	A40.3		posocznica	0	0	0	0	
117	J13;B95.3/(...)		inna określona i nieokreślona	0	0	0	0	
118	B96.2/D59.3	Zespół hemolityczno-mocznicowy w przebiegu zak. <i>E. coli</i> ^{UE, 19)}		0	0	0	0	
119	wym. niżej	Choroba wywołana przez <i>Haemophilus influenzae</i> , inwazyjna ^{UE/PL, 20)}	ogółem	0	0	0	0	
120	B96.3/G04.2;G00.0		zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	0	0	0	0	
121	A41.3		posocznica	0	0	0	0	
122	A49.2;J14;B96.3/(...)		inna określona i nieokreślona	0	0	0	0	
123	G01;G04.2;G05.0;	Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	w innych chorobach objętych MZ-56 ²¹⁾	0	1	0	0,31804	
124	G00.2-8;G04.2		inne określone	0	0	0	0	
125	G00.9;G04.2		inne, nieokreślone	0	1	0	0,31804	
126	G03	Zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone		2	1	0,59069	0,31804	↓

127	G04.0,8-9	Zapalenie mózgu inne i nieokreślone		0	0	0	0	
128	J09	Grypa ptaków typu A/H5 lub A/H5N1 u ludzi ^{UE/PL 22)}		0	0	0	0	
129	J10-J11	Grypa ^{UE/PL}	ogółem	113	1	33,3741	0,31804	↓
130			u dzieci w wieku 0-14 lat	77	1	15,3015	0,19907	↓
131	P35.0	Wrodzone choroby wirusowe	różyczka wrodzona ^{UE}	0	0	0	0	
132	P35.8		choroba wywołana przez wirus Zika ^{UE}	0	0	0	0	
133	P35.3-9		inne określone i nieokreślone ¹¹⁾	0	0	0	0	
134	P37.1	Inne wrodzone zakażenia i choroby pasożytnicze	toksoplazmoza ^{UE}	0	0	0	0	
135	P37.2		listerioza ^{UE}	0	0	0	0	
136	P37.3-4,8-9		inne określone i nieokreślone ¹¹⁾	0	0	0	0	
137	U04	SARS - Zespół ostrej niewydolności oddechowej ^{UE, 23)}		0	0	0	0	
138	T60	Zatrucia pestycydami - ostre ²³⁾		0	1	0	0,31804	
139	T61	Zatrucia naturalnie toksycznymi substancjami spożytymi jako pokarm ²³⁾	ryby, skorupiaki i inne produkty morza	0	0	0	0	
140	T62.0		grzyby	0	1	0	0,31804	
141	T62.1-2		jagody i inne części roślin	0	0	0	0	
142	T64	Ostre zatrucia żywnością skażoną biologicznie i/lub chemicznie ²³⁾	mikotoksyny	0	0	0	0	
143	-		dioksyny	0	0	0	0	
144	-		polichlorowane bifenyle	0	0	0	0	
145	-		inne określone i nieokreślone	0	0	0	0	

Stan na dzień	Liczba	Grupa ludności	Stan na dzień	Liczba
2021-12-31	314428	Liczba ludności ogółem	2020-12-31	338586
2021-06-30	10434	Liczba dzieci do lat 2	2020-12-31	10631
2021-06-30	50234	Liczba dzieci do lat 14	2020-12-31	50322

Tabela 2. Sytuacja epidemiologiczna za 2021 r. – miasto Lublin i powiatu lubelskiego (ilość przypadków oraz współczynnik na 100 tys. mieszkańców)

Ogniska Szpitalne

Zakażenia szpitalne stanowią duże wyzwanie dla współczesnej medycyny, a zrozumienie ważności tej problematyki przez personel podmiotów leczniczych poprzez bieżący monitoring czynników alarmowych, czy ustawiczne szkolenia personelu pozwoli zminimalizować ryzyko zakażeń pacjentów i personelu, a tym samym podnieść jakość usług medycznych świadczonych w szpitalach. Szczególnie jest to istotne w związku z narastającym na całym świecie problemem lekooporności drobnoustrojów na dostępne antybiotyki, a także wzrostem liczby pacjentów zakażonych patogenami wielolekoopornymi jak Enterobacteriaceae, trudnymi do wyeliminowania ze środowiska szpitalnego.

Głównym czynnikiem biologicznym wywołującym ogniska epidemiczne w placówkach szpitalnych w 2021 r. był wirus SARS-CoV-2. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie prowadził na bieżąco działania zapobiegawcze i przeciwepidemiczne obejmujące m. in. aktywny nadzór nad osobami narażonymi na zakażenie SARS-CoV-2 w placówkach ochrony zdrowia, a w szczególności w placówkach lecznictwa zamkniętego.

W ramach nadzoru epidemiologicznego nad zachorowaniami na Covid-19, w 2021 r. w ogniskach epidemicznych szpitalnych w każdym przypadku prowadzone były dochodzenia epidemiologiczne w celu ustalenia narażenia oraz możliwości ewentualnego przeniesienia zakażenia pomiędzy osobami narażonymi w obrębie oddziału (pacjenci i personel) i prawdopodobnych przyczyn wystąpienia ogniska. W każdym przypadku, po otrzymaniu raportu wstępnego o podejrzeniu lub wystąpieniu ogniska epidemicznego, dane zawarte w raporcie były analizowane i weryfikowane z danymi dostępnymi w systemach teleinformatycznych lub telefonicznie podczas rozmów z członkami zespołu kontroli zakażeń szpitalnych. W trakcie rozmów telefonicznych, w przypadku wątpliwości co do stosowania odpowiednich działań zapobiegawczych przez placówkę medyczną, zwracano się o dodatkowe wyjaśnienia i potwierdzenie informacji zawartych w raportach wstępnych.

W większości przypadków w oddziałach szpitalnych przyczyną wystąpienia ogniska epidemicznego było przyjęcie do oddziału pacjenta/ pacjentów, którzy mogli być w okresie wylęgania zakażenia SARS-CoV-2. Dotyczy to pacjentów, którzy zachorowali na Covid-19 lub wykryto u nich bezobjawowe zakażenie SARS-CoV-2 podczas hospitalizacji z powodu choroby podstawowej- przy przyjęciu wykonywano test PCR, pacjenci otrzymali wynik negatywny, nie manifestowali objawów infekcji wirusowej, brak było podstaw do ich izolacji

i byli kierowani do leczenia do oddziałów szpitalnych. Z takimi pacjentami przeprowadzano na bieżąco wywiady epidemiologiczne w systemie SEPIS, zespoły kontroli zakażeń szpitalnych ustalały i przekazywały do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lublinie listy osób narażonych na zakażenie na terenie placówki (osoby ze styczności z osobami zakażonymi, pacjenci i personel) w celu objęcia nadzorem epidemiologicznym.

Na prośbę Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie codziennie do PSSE w Lublinie były przesyłane przez podmioty lecznicze raporty z ognisk zawierające dane dotyczące m.in. osób chorych w ognisku, osób poddanych kwarantannie na terenie placówki, osób przebadanych w kierunku SARS-CoV-2, osób zaplanowanych do badań, ozdrowieńców.

Ogniska wywołane innymi czynnikami biologicznymi niż SARS-CoV-2 występowały w 2021 r. w mniejszym nasileniu niż w okresie przedpandemicznym.

Ogniska szpitalne zachorowań na choroby przenoszone drogą pokarmową

Placówki lecznictwa stacjonarnego na terenie miasta Lublin zgłosiły w 2021 r. do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie 15 ognisk epidemicznych szpitalnych zakażeń przewodu pokarmowego. Ogniska wywołane były przez takie czynniki wirusowe jak *Norowirus* (4 ogniska), *Rotavirus* (3 ogniska), *Adenovirus* (1 ognisko). Siedem ognisk epidemicznych zakażeń przewodu pokarmowego, było wywołanych czynnikiem etiologicznym bakteryjnym *Clostridium difficile*. Ponadto placówki szpitalne zgłosiły 3 ogniska zakażeń przewodu pokarmowego o prawdopodobnie wirusowej etiologii - nie udało się zidentyfikować czynnika etiologicznego.

W analogicznym okresie w roku 2020 zarejestrowano w placówkach leczniczych stacjonarnych na terenie Lublina 4 ogniska epidemiczne szpitalne zakażeń przewodu pokarmowego. Ogniska wywołane przez czynniki wirusowe takie jak *Norowirus* (1 ognisko), *Rotavirus* (1 ognisko). Dwa ogniska epidemiczne zakażeń przewodu pokarmowego, w których zidentyfikowano czynnik etiologiczny bakteryjny *Clostridium difficile*.

Ogniska szpitalne zakażeń *Klebsiella pneumoniae* CPE

Placówki lecznictwa stacjonarnego na terenie miasta Lublin zgłosiły w 2021 r. do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie 13 ognisk epidemicznych szpitalnych spowodowanych *Klebsiella pneumoniae* wytwarzającymi karbapenemazy (CPE), w tym: 3 ogniska wywołane *Klebsiella pneumoniae* KPC, 5 ognisk wywołanych *Klebsiella pneumoniae* MBL NDM, 1 ognisko zakażeń mieszanych *Klebsiella pneumoniae* KPC i NDM. W przypadku 2 ognisk wywołanych *Klebsiella pneumoniae* MBL i 2 ognisk wywołanych *Klebsiella pneumoniae* CPE nie uzyskano identyfikacji szczepów w KORLD lub nie wysyłano do badań genetycznych w związku z brakiem objawów klinicznych u pacjenta. Ogniska wystąpiły w 4 placówkach szpitalnych.

Porównawczo w 2020 r. z placówek lecznictwa stacjonarnego na terenie Lublina zgłoszono 9 ognisk zakażeń *Klebsiella pneumoniae* CPE (w tym: ESBL(+), MBL(+) NDM/ VIM lub KPC) oraz 1 ognisko zakażeń mieszanych *Klebsiella pneumoniae* KPC i *Enterococcus faecium* VRE. Ogniska wystąpiły w 5 placówkach szpitalnych.

Ponadto w 2021 r. zarejestrowano: 2 ogniska zakażeń *Acinetobacter baumannii*, 1 ognisko zakażeń *Staphylococcus aureus MRSA*, 1 ognisko zakażeń *Enterococcus faecium VRE*, 1 ognisko wywołane przez świerzbowiec ludzki oraz 1 ognisko wywołane przez wirus RSV.

W ramach nadzoru epidemiologicznego nad ogniskami zakażeń oraz kolonizacji szczepami pałeczek *Enterobacterales* wytwarzającymi β -laktamazy typu KPC lub MBL, w 2021 r. w ogniskach epidemicznych szpitalnych prowadzone były dochodzenia epidemiologiczne w celu ustalenia narażenia oraz możliwości ewentualnego przeniesienia zakażenia pomiędzy pacjentami w obrębie oddziału i prawdopodobnych przyczyn wystąpienia ogniska z uwzględnieniem informacji, czy pacjenci mieli wykonane badania przesiewowe przy przyjęciu do szpitala w kierunku kolonizacji drobnoustrojami lekoopornymi. W uzasadnionych przypadkach Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie zwracał się pisemnie do dyrektora placówki o przekazanie szczegółowych informacji dotyczących działań podejmowanych w celu wygaszenia ogniska, z uwzględnieniem przeprowadzonych badań przesiewowych u narażonych pacjentów.

W każdym przypadku analizowane są raporty wstępne i końcowe dotyczące ognisk epidemicznych pod kątem zgodności ze stanem faktycznym oraz analizowana jest zgodność zakażeń i wyników badań mikrobiologicznych zgłoszonych do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie zgodnie z przepisami prawa. Były wystosowywane pisma przypominające o konieczności stałego podejmowania skutecznych działań przeciwepidemicznych w celu zahamowania rozprzestrzeniania się zakażeń, zwracano uwagę na skuteczność działań zapobiegawczych w postaci wykonywania mikrobiologicznych badań przesiewowych u pacjentów przyjmowanych do szpitala/ zakładu, gdyż określenie statusu mikrobiologicznego każdego pacjenta przy przyjęciu do placówki umożliwi wdrożenie odpowiednich działań zapobiegawczych już na początku hospitalizacji, obniżenie ryzyka przeniesienia zakażenia na innych pacjentów, a w związku z tym zmniejszenie częstotliwości występowania ognisk epidemicznych. Zwracano również uwagę na stosowanie odpowiedniej kwalifikacji pacjentów do badań przesiewowych z uwzględnieniem aktualnych zagrożeń epidemiologicznych.

Czynnik etiologiczny	Liczba wywołanych ognisk
<i>SARS-CoV-2</i>	159 (w tym 5 ognisk przeniesionych na 2022 r.)
<i>Norovirus</i>	4
<i>Rotavirus</i>	3
<i>Adenovirus</i>	1
<i>Klebsiella pneumoniae KPC</i>	3
<i>Klebsiella pneumoniae MBL</i>	2
<i>Klebsiella pneumoniae MBL NDM</i>	5

<i>Klebsiella pneumoniae</i> CPE	2
<i>Klebsiella pneumoniae</i> KPC i NDM (zakażenie mieszane)	1
<i>Acinetobacter baumannii</i>	2
<i>Clostridioides difficile</i>	7
<i>Staphylococcus aureus</i> MRSA	1
<i>Enterococcus faecium</i> VRE	1
Świerzbowiec ludzki	1
RSV	1
OGÓLEM	193

Tabela 3. Biologiczne czynniki chorobotwórcze, które wywołały ogniska epidemiczne w podmiotach leczniczych w 2021 r.

Stan uodpornienia dzieci i młodzieży

Szczepienia ochronne są niezmiernie istotne w zapobieganiu chorobom zakaźnym oraz ograniczeniu i łagodzeniu ich skutków. Ich celem jest mobilizacja sił obronnych organizmu, czyli wytworzenie odpowiedniej ilości i rodzajów przeciwciał, które będą w stanie obronić nas przed zakażeniami. Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej do zakresu działania Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie zapobiegania i zwalczania chorób zakaźnych, należy między innymi sprawowanie nadzoru nad realizacją szczepień ochronnych.

W Polsce szczepienia ochronne są realizowane zgodnie zobowiązującym Programem Szczepień Ochronnych (tzw. kalendarzem szczepień), który jest co roku aktualizowany. Dokument ten porządkuje kwestie wieku i zakresu wykonywanych szczepień ochronnych i uwzględnia: szczepienia bezpłatne (tzn. obowiązkowe) realizowane w ramach powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego bez dodatkowych opłat i szczepienia odpłatne (tzw. zalecane) wskazane w celu rozszerzenia zakresu ochrony zdrowia ludzi.

W 2021 roku obowiązkowe szczepienia ochronne u dzieci i młodzieży do ukończenia 19 roku życia realizowane były w 88 Poradniach Lekarza Rodzinnego oraz w 4 oddziałach

noworodkowych (realizacja szczepień ochronnych przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu B oraz przeciwko gruźlicy u noworodków). Szczepienia u małych dzieci kształtują się na poziomie zadawalającym.

Od 01.01.2021 r. realizacja Programu Szczepień Ochronnych została rozszerzona o szczepienie niemowląt w 1 roku życia przeciwko rotawirusom. Powyższe szczepienie zostało wykonane u 53,2% niemowląt urodzonych w 2021 roku.

Rok życia	1 r. ż.	2 r. ż.	3 r.ż.	6 r. ż.	7 r. ż.	10 r.ż.	11 r. ż.	14 r.ż.	19 r. ż.
Rodzaj szczepienia	BCG*	MMR I d	MMR I d	MMR II d	MMR II d	MMR II d	MMR II d.	dTpa – II d. przyp.	Td III d. przyp.
Procentowe wyk.	95,0%	64,8%	84,6%	36,2%	67,1	50,5%	81,1%	58,2%	54,1%

Tabela 4. Szczegółowo procentowe wykonawstwo obowiązkowych szczepień ochronnych przeprowadzonych u dzieci i młodzieży w ramach Programu Szczepień Ochronnych na 2021 rok

- BCG – szczepionka p/gruźlicza
- WZW B – szczepienie p/wirusowemu zapaleniu wątroby typu B;
- DTP- szczepionka p/błonicy, tężcowi i krztuścowi;
- HIB – szczepionka p/ haemophilus influenzae typ b;
- IPV – szczepionka p/ poliomyelitis (inaktywowana)
- DTaP- szczepionka p/błonicy, tężcowi i krztuścowi (acelularna);
- dTpa- szczepionka p/błonicy, tężcowi i krztuścowi (acelularna);
- Td - szczepionka p/błonicy i tężcowi
- PCV - szczepionka przeciwko *Streptococcus pneumoniae*

Analiza stanu uodpornienia dzieci i młodzieży wykazała poprawę stanu zaszczepienia (w porównaniu z rokiem 2020) przeciwko chorobom zakaźnym realizowanym w ramach Programu Szczepień Ochronnych na rok 2021. Niemniej jednak poprawa stanu uodpornienia będzie jednym z głównych kierunków działania w 2022 r. W roku 2020 realizacja obowiązkowych szczepień ochronnych znacząco spadła, co było spowodowane trudną sytuacją epidemiologiczną wywołaną zachorowaniami na SARS CoV-2. W roku 2021 mimo utrzymującej się pandemii uzyskano wzrost odsetka osób zaszczepionych przeciwko błonicy, tężcowi i krztuścowi, HIB, poliomyelitis oraz *Streptococcus pneumoniae*.

W przypadku dzieci urodzonych w 2021 roku, uzyskano stan zaszczepienia przeciwko błonicy, tężcowi i krztuścowi wyższą o 3,1 % w stosunku do roku poprzedniego. Natomiast w przypadku dzieci urodzonych w 2020 roku szczepienie IV dawką przeciwko błonicy, tężcowi i krztuścowi utrzymano na poziomie podobnym jak w roku ubiegłym. Niepokojąco niski poziom (45,4%) zaszczepienia przeciwko błonicy, tężcowi i krztuścowi oraz przeciwko *poliomyelitis* uzyskano u dzieci w 6 roku życia. W porównaniu do roku ubiegłego realizacja tego szczepienia spadła o 4,4%. Poprawę stanu zaszczepienia uzyskano w przypadku II dawki przypominającej przeciwko błonicy, tężcowi i krztuścowi, odsetek osób zaszczepionych dzieci w 14 roku życia wzrósł u o 3,2% oraz w przypadku III dawki przypominającej przeciwko błonicy i tężcowi u młodzieży w 19 roku życia, odsetek osób zaszczepionych wzrósł o 5,2%.

Realizacja szczepienia ochronnego przeciwko odrze, śwince i różyczce po raz pierwszy od kilku lat nieznacznie wzrosła. W 2021 roku do szczepienia I dawki szczepienia podlegały

dzieci w 2 roku życia. Odsetek zaszczepionych wzrósł o 3,3% w porównaniu do roku ubiegłego. Do II dawki szczepienia przeciwko odrze, śwince i różyczce, podlegały dzieci w 6 roku życia oraz 10 roku życia. Stan zaszczepienia dzieci w 6 roku życia wzrósł o 2,5%, natomiast u dzieci w 10 roku życia wykonawstwo tego szczepienia spadło o 2,9%.

Nadal dużym problemem jest wzrastająca liczba osób uchylających się od szczepień ochronnych.

Nastąpił nieznaczny wzrost realizacji szczepień ochronnych przeciw ospie wietrznej, w ciągu 2021 roku zaszczepiono 1853 osoby, w 2020 r. zaszczepiono 1400 osób. Szczepienie przeciw zakażeniom wirusem brodawczaka wykonano u 668 osób, w 2020 zaszczepiono 1051 osób.

V. OCENA STANU HIGIENICZNO – SANITARNEGO PODMIOTÓW WYKONUJĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ NA TERENIE MIASTA LUBLIN ZA ROK 2021

Oddział Nadzoru Przeciwepidemicznego nadzoruje **1024** obiekty na terenie miasta Lublin. Placówki były nadzorowane w zakresie oceny stanu sanitarno-technicznego, czystości bieżącej, zabezpieczenia przeciwepidemicznego, w tym zaopatrzenia w materiały i sprzęt medyczny, prawidłowości prowadzenia procesów dekontaminacji, w tym dezynfekcji i sterylizacji, przeprowadzania działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych.

W 13 (38 %) spośród 34 skontrolowanych w 2021 r. obiektów (w tym w 4 szpitalach) stwierdzono zły stan sanitarny i/lub sanitarno-techniczny.

Szpitalne

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie w 2021 r. posiadał pod nadzorem 302 jednostki organizacyjne w 17 placówkach prowadzących działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne całodobowe szpitalne świadczenia zdrowotne na terenie miasta Lublin (w tym 3 szpitale jednodniowe).

W okresie sprawozdawczym skontrolowano 74 (25 % spośród 302) jednostek organizacyjnych w 11 tego typu placówkach. W 4 jednostkach organizacyjnych zlokalizowanych na terenie 4 szpitali stwierdzono niewłaściwy stan sanitarny i/lub sanitarno-techniczny, co stanowi 5 % jednostek organizacyjnych spośród 74 skontrolowanych.

Hospicja

W 2021 r. w ewidencji obiektów znajdowały się dwa obiekty, w których na terenie Lublina wykonywana jest działalność w zakresie stacjonarnej opieki hospicyjnej- kontrole sanitarne nie były przeprowadzone ze względu na aktualną sytuację epidemiologiczną SARS-CoV-2 i podejmowane w związku z tym działania.

Zakłady lecznicze, w których udzielane są ambulatoryjne świadczenia zdrowotne

Ambulatoryjne świadczenia zdrowotne obejmują świadczenia podstawowej lub specjalistycznej opieki zdrowotnej, badania diagnostyczne wykonywane w celu rozpoznania stanu zdrowia i ustalenia dalszego postępowania leczniczego oraz świadczenia z zakresu rehabilitacji leczniczej, udzielane w warunkach niewymagających ich udzielania w trybie stacjonarnym i całodobowym w odpowiednio urządzonym pomieszczeniu. Ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych udziela się w ambulatorium (przychodni, poradni, ośrodka zdrowia, lecznicy lub ambulatorium z izbą chorych), w zakładzie badań diagnostycznych i medycznym laboratorium diagnostycznym, w pomieszczeniach zakładu leczniczego.

Spośród 600 obiektów, w których na terenie Lublina wykonywana jest działalność lecznicza ambulatoryjna w ramach zakładów leczniczych, skontrolowano 22 placówki, co stanowi 4 % ogółu tego typu placówek. W 9 przypadkach stwierdzono niewłaściwy stan sanitarny i/lub sanitarno-techniczny, co stanowi 41 % spośród 22 skontrolowanych obiektów.

Działalność lecznicza wykonywana przez praktyki zawodowe

1. Indywidualne praktyki lekarskie, indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie i grupowe praktyki lekarskie

W 2021 r. na 203 tego typu praktyk zawodowych znajdujących się w ewidencji skontrolowano 1 (0,5 % ogółu)- nie stwierdzono nieprawidłowości.

2. Indywidualne praktyki lekarzy dentyków, indywidualne specjalistyczne praktyki lekarzy dentyków i grupowe praktyki lekarzy dentyków

W 2021 r. skontrolowano 2 praktyki zawodowe dentyckie na 199 znajdujących się w ewidencji (1 % ogółu) - nie stwierdzono nieprawidłowości.

Podczas kontroli przeprowadzonych w 2021 r. we wszystkich obiektach na terenie miasta Lublin, stwierdzono właściwe zaopatrzenie placówek ochrony zdrowia w preparaty

dezynfekcyjne oraz przestrzeganie procedur dekontaminacji narzędzi i sprzętu medycznego wielokrotnego użytku.

Proces sterylizacji narzędzi i sprzętu medycznego przeprowadza się w lecznictwie otwartym w autoklawach umieszczonych w gabinetach specjalistycznych (stanowiska sterylizacji gabinetowej) lub w wydzielonych pomieszczeniach do sterylizacji, a także na podstawie zawartej umowy z placówką posiadającą centralną sterylizatornię (w większości z placówkami szpitalnymi).

W placówkach lecznictwa zamkniętego na terenie miasta Lublin procesy sterylizacji przeprowadzane są w centralnych sterylizatoriach, w sterylizatoriach lokalnych lub na podstawie umowy zawartej z placówką posiadającą centralną sterylizatornię.

Na negatywną ocenę placówek, zarówno szpitalnych, jak i ambulatoryjnych, wpływ miały następujące nieprawidłowości:

- nieprawidłowe warunki prowadzenia procesów dekontaminacji narzędzi i sprzętu medycznego;
- niewłaściwy stan sanitarno-techniczny pomieszczeń;
- zbyt mała częstotliwość przeprowadzania kontroli wewnętrznych w zakresie skuteczności sterylizacji za pomocą testów biologicznych;
- brak opracowanych i wdrożonych procedur higieniczno-sanitarnych, w tym procedury kontroli wewnętrznej;
- brak wyodrębnionych lub prawidłowo wyposażonych izolatek w oddziałach szpitalnych;
- brak wydzielonych gabinetów diagnostyczno-zabiegowych, punktów pielęgniarskich oraz pokoi przygotowawczych pielęgniarskich;
- brak wydzielonych lub odpowiednio wyposażonych pomieszczeń higieniczno-sanitarnych w oddziałach, w tym pomieszczeń dostosowanych dla osób niepełnosprawnych, szczególności poruszających się na wózkach inwalidzkich;
- brak prawidłowo zorganizowanych brudowników i pomieszczeń porządkowych;
- nieprawidłowe postępowanie z narzędziami medycznymi po użyciu (niewłaściwa dekontaminacja narzędzi, brak lub niepełna dokumentacja kontroli procesów mycia, dezynfekcji i sterylizacji);
- niewłaściwy stan sanitarno-techniczny ścian, sufitów, podłóg, powierzchni stolarki drzwiowej, wyposażenia oraz armatury sanitarnej, co utrudniało lub uniemożliwiało przeprowadzenie prawidłowej dekontaminacji powierzchni;

Na podstawie dokumentacji będącej w posiadaniu organu można stwierdzić, że większość placówek lecznictwa otwartego dostosowana jest do wymagań Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. z 2019 r. poz. 595 ze zm.), natomiast placówki lecznictwa stacjonarnego w dalszym ciągu prowadzą prace remontowo-modernizacyjne, mające na celu dostosowanie się do obowiązujących przepisów prawa. Większość prowadzonych prac budowlanych i remontowych dotyczących realizacji działań dostosowawczych do aktualnych wymagań przepisów prawa, w tym wykonywania obowiązków nałożonych decyzjami administracyjnymi wydanymi przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie, w związku z wystąpieniem epidemii wywołanej SARS CoV-2, została wstrzymana.

Część podmiotów lecznictwa stacjonarnego składała wnioski o przedłużenie terminów wykonania obowiązków nałożonych decyzjami administracyjnymi.

W odróżnieniu od lat ubiegłych w roku sprawozdawczym 2021 skontrolowano mniej placówek działalności leczniczej. Część placówek zawiesiła lub ograniczyła działalność do minimum, co również wpłynęło na spadek liczby kontroli. Zadania organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej zostały skierowane na bieżący rodzaj działań przeciwepidemicznych, w tym także w zakresie stosowanych procedur dotyczących reżimu sanitarnego mającego na celu eliminację zagrożenia epidemiologicznego oraz ryzyka rozwoju epidemii.

Wspierano szpitale przeprowadzające reorganizację związaną z koniecznością dostosowania swoich struktur do wymagań przeciwepidemicznych wynikających ze specyfiki zakażenia SARS-CoV-2. Udzielano zespołom kontroli zakażeń szpitalnych oraz innym przedstawicielom podmiotów leczniczych konsultacji w zakresie dostosowania pomieszczeń do udzielania w nich świadczeń. Ocena stanu sanitarnego w placówkach udzielających świadczeń zdrowotnych w roku 2021, ze względu na specyficzne warunki wynikające z pandemii COVID-19 jest niewspółmierna do lat wcześniejszych, zmniejszeniu uległa liczba przeprowadzonych kontroli (działalność kontrolna ograniczona była do sytuacji interwencyjnych, z uwagi na zmianę priorytetów działania organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej). Wzmoczonej ocenie poddano procedury: dekontaminacji powierzchni i sprzętu medycznego wielokrotnego użytku, gospodarki odpadami medycznymi, postępowania z bielizną brudną i czystą.

VI. BEZPIECZEŃSTWO ŻYWNOSCI I ŻYWIENIA

Na terenie miasta Lublin pod nadzorem Oddziału Higieny Żywności i Żywienia Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lublinie nadzorem jest objętych 3622 zakładów żywnościowo - żywieniowych, co daje wzrost liczby zakładów w porównaniu do roku 2020 (3531). W 2021 r. skontrolowano 684 zakładów, co stanowi 18,9 % ogólnej liczby zakładów nadzorowanych w mieście Lublin.

Liczba zakładów ujętych w ewidencji	3622
Zatwierdzonych w roku 2021	264
Skontrolowanych w roku 2021	684
W tym ocenionych na podstawie arkusza	420
Niezdanych	1
Stwierdzone niezgodności najczęściej dotyczyły:	<ul style="list-style-type: none"> - brak warunków do higieny rąk personelu, - używanie do produkcji posiłków surowców przeterminowanych i nieoznakowanych, - niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń, sprzętu i wyposażenia zakładu, - brak przestrzegania w wybranych obszarach systemu bezpieczeństwa żywności opartego na zasadach HACCP

Tabela Nr 5. Liczba zakładów na terenie miasta Lublin będących pod nadzorem HŻiŻ

W porównaniu do roku 2020 nastąpił spadek liczby zakładów niezgodnych z wymaganiami. W 2020 roku ocenę niezgodną otrzymało 5 zakładów na 364 ocenionych na podstawie arkusza oceny stanu sanitarnego, co daje 1,37%. Natomiast w 2021 roku ocenę niezgodną uzyskał 1 zakład na 420 ocenionych, co daje 0,23%.

Liczba wydanych decyzji administracyjnych	223
W tym decyzje nakazujące zamknięcia zamknięcia	3
Najczęstsze powody wydania decyzji zamknięcia:	<ul style="list-style-type: none"> - rażący stan sanitarny, - ślady obecności szkodników, odchody gryzoni, - rażący stan sanitarny, ślady obecności szkodników, odchody gryzoni, zła jakość mikrobiologiczna wody
Decyzje zakazujące wprowadzania do obrotu środków spożywczych	2
Najczęstsze powody wydania decyzji zakazu wprowadzania do obrotu środków spożywczych:	- przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu zawartości oleju erukowego

	- brak udokumentowania, że terpeny dodawane do produktów zostały pozyskane z nasion rośliny <i>Cannabis sativa L.</i>
Liczba nałożonych mandatów karnych	161
Kwota nałożonych mandatów karnych	24050 zł
Najczęściej stwierdzane uchybienia (karane mandatami):	<ul style="list-style-type: none"> - niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń, sprzętu i wyposażenia zakładu, - niewłaściwe warunki do utrzymania higieny przez personel wykonujący prace w styczności z żywnością, brak do wglądu aktualnej dokumentacji lekarskiej do celów sanitarno-epidemiologicznych ww. personelu, - wprowadzanie do obrotu żywności nieoznakowanej/przeterminowanej, - używanie do produkcji posiłków surowców przeterminowanych, - brak przestrzegania w wybranych obszarach systemu bezpieczeństwa żywności opartego na zasadach HACCP, - brak prawidłowych warunków do przechowywania żywności, naruszenie ciągłości łańcucha chłodniczego
Liczba wniosków o ukaranie kierowanych do LPWIS w Lublinie	6
Liczba wniosków kierowanych do sądu	1
Liczba aktów oskarżenia kierowanych do prokuratury	0

Tabela Nr 6. Działania represyjne

Liczba pobranych i przebadanych próbek	470
Liczba próbek kwestionowanych	15
Najczęstsze powody kwestionowania próbek:	<p>Próbki żywności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przekroczona liczba Enterobacteriaceae jtk/g; - obecność pałeczek Salmonella spp. w 25g - wykryto Salmonella z grupy C; - obecność Campylobacter spp. w 10g - wykryto Campylobacter coli; - przekroczenie najwyższych dopuszczalnych poziomów kwasu erukowego; - niezgodne z obowiązującymi przepisami prawa znakowanie suplementów diety

Tabela Nr 7. Urzędowy pobór prób

Ocena obiektów żywności i żywienia zlokalizowanych na szlakach turystycznych

Główne trasy turystyczne posiadające zaplecze gastronomiczne wraz z zakładami produkcyjnymi (piekarnie, ciastkarnie, zakłady garmazeryjne) i handlowe (sklepy spożywcze) to:

- Muzeum Wsi Lubelskiej,
- Ogród Botaniczny,
- Zamek Lubelski,
- Stare Miasto,
- Zalew Zemborzycki obejmujący ośrodek wypoczynkowy „Wrotków”, „Dąbrowa”,
- Okolice dworców PKS, PKP.

<i>Rodzaj obiektu</i>	<i>Liczba skontrolowanych obiektów</i>	<i>Liczba obiektów w których wystąpiły niezgodności z prawem żywnościowym</i>
Zakłady żywienia zbiorowego otwartego, w tym restauracje i bufety w schroniskach turystycznych	16	6
Punkty małej gastronomii, w tym ruchome obiekty	2	1
Wytwornie lodów	1	1
Automaty do lodów	2	2
Ciastkarnie	1	1
Sklepy spożywcze	4	1
Kioski	1	1

W ramach prowadzonego nadzoru sanitarnego w 2021r. przeprowadzono łącznie 38 kontroli, w tym 26 kontroli w 18 zakładach żywnościowo-żywnościowych i 12 kontroli w 5 zakładach produkcyjnych oraz 5 kontroli w 5 zakładach obrotu żywnością. W 9 przypadkach stwierdzono niezgodności.

Do najczęściej występujących nieprawidłowości należy zaliczyć:

- niewłaściwy stan techniczny pomieszczeń,
- wprowadzanie do obrotu środków spożywczych niewłaściwej jakości zdrowotnej, w tym środków spożywczych po upływie dat minimalnej trwałości/terminów przydatności do spożycia,
- brak utrzymania należytego stanu sanitarno-technicznego zakładu,
- wykorzystywanie do produkcji środków spożywczych stosowanych jako dodatki po upływie dat minimalnej trwałości,

- brak stosowania programów i procedur dotyczących bezpieczeństwa żywności opartych na zasadach systemu HACCP w obszarze prowadzenia zabiegów czyszczenia, mycia i dezynfekcji pomieszczeń, urządzeń oraz wyposażenia,
- brak utrzymania opracowanej dokumentacji opartej na zasadach systemu HACCP w zakresie prowadzenia zapisów w obszarze dotyczącym kontroli temperatur – przechowywanie w warunkach chłodniczych i zamrażalniczych,
- brak zapewnienia konsumentom finalnym niezbędnych informacji na temat przygotowywanych i wprowadzanych do obrotu tortów z uwzględnieniem produktów i substancji powodujących alergię pokarmowe i reakcje nietolerancji, w ramach sprzedaży na odległość,
- brak opracowanej i wdrożonej procedury dotyczącej badania gotowego wyrobu na zgodność z Rozporządzeniem Komisji (WE) nr 2073/2005 z dnia 15 listopada 2005r. w sprawie kryteriów mikrobiologicznych dotyczących środków spożywczych (Dz. Urz. UE L 338/1).

Wydano 5 decyzji administracyjnych za nieprawidłowości z obszaru higieniczno – sanitarnego na osoby odpowiedzialne nałożono 7 grzywnien w drodze mandatu karnego na kwotę 850 zł.

W ramach kontroli akcyjnych zatwierdzono 2 punkty gastronomiczne zlokalizowane na szlakach turystycznych tj. w ramach „Projektu Letniego Plac Olejny” oraz Festiwalu Wschód Kultury Inne brzmienie Art.’n’ Musical Festival na błoniach pod Zamkiem Lubelskim.

Obiekty żywienia zbiorowego typu zamkniętego

Ocena stanu sanitarnego bloków żywienia w szpitalach

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie znajduje się 11 placówek ochrony zdrowia, w których prowadzone jest żywienie pacjentów:

1. Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny Nr 4 w Lublinie ul. dra Kazimierza Jaczewskiego 8, 20-954 Lublin;
2. Samodzielny Publiczny Szpital Wojewódzki im. Jana Bożego w Lublinie, ul. Mieczysława Biernackiego 9, 20-089 Lublin;
3. Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny Nr 1 w Lublinie ul. Stanisława Staszica 1, 20-081 Lublin;

4. Szpital Neuropsychiatryczny Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej im. prof. Mieczysława Kaczyńskiego w Lublinie, ul. Abramowicka 2, 20-442 Lublin;
5. Centrum Onkologii Ziemi Lubelskiej im. św. Jana z Dukli w Lublinie, ul. dra Kazimierza Jaczewskiego 7, 20-090 Lublin;
6. Uniwersytecki Szpital Dziecięcy w Lublinie ul. prof. Antoniego Gębali 6, 20-093 Lublin – na terenie szpitala działa firma CATERMED Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, ul. Traktorowa 126 lok. 201, 91-204 Łódź;
7. Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego w Lublinie, al. Kraśnicka 100, 20-718 Lublin - na terenie szpitala działa firma CATERMED Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, ul. Traktorowa 126 lok. 201, 91-204 Łódź;
8. Instytut Medycyny Wsi w Lublinie, ul. dra Kazimierza Jaczewskiego 2, 20-090 Lublin;
9. Szpital CRH „Żagiel-Med”, w Lublinie, ul. Kazimierza Przerwy Tetmajera 21, 20-362 Lublin;
10. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Med.-Laser w Lublinie ul. Młyńska 14A, 20-406 Lublin;
11. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej MSWiA w Lublinie, ul. Grenadierów 3, 20-331 Lublin.

W 5 szpitalach posiłki produkowane są w blokach żywienia będących w strukturze szpitala:

1. Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny Nr 4 w Lublinie ul. dra Kazimierza Jaczewskiego 8, 20-954 Lublin;
2. Samodzielny Publiczny Szpital Wojewódzki im. Jana Bożego w Lublinie, ul. Mieczysława Biernackiego 9, 20-089 Lublin;
3. Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny Nr 1 w Lublinie ul. Stanisława Staszica 1, 20-081 Lublin;
4. Szpital Neuropsychiatryczny Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej im. prof. Mieczysława Kaczyńskiego w Lublinie, ul. Abramowicka 2, 20-442 Lublin;
5. Centrum Onkologii Ziemi Lubelskiej im. Św. Jana z Dukli w Lublinie, ul. dra Kazimierza Jaczewskiego 7, 20-090 Lublin.

W 2 szpitalach działalność żywieniową prowadzi firma cateringowa CATERMED Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, ul. Traktorowa 126 lok. 201, 91-204 Łódź:

1. Uniwersytecki Szpital Dziecięcy w Lublinie ul. prof. Antoniego Gębali 6, 20-093 Lublin;
2. Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego w Lublinie, al. Kraśnicka 100, 20-718 Lublin.

W 4 obiektach posiłki dostarczane są przez firmy cateringowe, a w placówkach prowadzone są punkty wydawania posiłków:

1. Instytut Medycyny Wsi w Lublinie, ul. dra Kazimierza Jaczewskiego 2, 20-090 Lublin;
2. Szpital CRH „Żagiel – Med”, w Lublinie, ul. Kazimierza Przerwy Tetmajera 21, 20-362 Lublin;
3. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Med-Laser w Lublinie ul. Młyńska 14A, 20-406 Lublin;

4. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej MSWiA w Lublinie, ul. Grenadierów 3, 20-331 Lublin.

W 2021r. skontrolowano następujące obiekty:

– **5 bloków żywienia w szpitalach:**

1. Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny Nr 4 w Lublinie ul. dra Kazimierza Jaczewskiego 8, 20-954 Lublin;
2. Samodzielny Publiczny Szpital Wojewódzki im. Jana Bożego w Lublinie, ul. Mieczysława Biernackiego 9, 20-089 Lublin;
3. Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny Nr 1 w Lublinie ul. Stanisława Staszica 1, 20-081 Lublin;
4. Szpital Neuropsychiatryczny Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej im. prof. Mieczysława Kaczyńskiego w Lublinie, ul. Abramowicka 2, 20-442 Lublin;
5. Centrum Onkologii Ziemi Lubelskiej im. Św. Jana z Dukli w Lublinie, ul. dra Kazimierza Jaczewskiego 7, 20-090 Lublin.

– **firmy cateringowe zajmujące się żywieniem pacjentów w szpitalach, tj.:**

1. Uniwersytecki Szpital Dziecięcy w Lublinie ul. prof. Antoniego Gębali 6, 20-093 Lublin na terenie szpitala działa firma CATERMED Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, ul. Traktorowa 126 lok. 201, 91-204 Łódź;
2. Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego w Lublinie, al. Kraśnicka 100, 20-718 Lublin - na terenie szpitala działa firma CATERMED Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, ul. Traktorowa 126 lok. 201, 91-204 Łódź.

– **punkt wydawania posiłków dostarczanych przez firmę cateringową:**

1. Instytut Medycyny Wsi w Lublinie, ul. dra Kazimierza Jaczewskiego 2, 20-090 Lublin.

W Uniwersyteckim Szpitalu Dziecięcym w Lublinie ul. prof. Antoniego Gębali 6 funkcjonuje kuchnia mleczna, którą prowadzi firma cateringowa CATERMED Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, ul. Traktorowa 126, 91-204 Łódź. Kontrola przeprowadzona w kuchni mlecznej nie wykazała nieprawidłowości.

Łącznie przeprowadzono 23 kontrole. W związku z nieprawidłowościami stwierdzonymi podczas kontroli nałożono 2 mandaty karne w wysokości 250 zł. Wydano 3 decyzje administracyjne nakazowe.

W roku 2021r. przeprowadzano także kontrole w zakresie oceny sposobu żywienia pacjentów hospitalizowanych w szpitalach na terenie miasta Lublin. W wyniku oceny pobranych jadłospisów nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

Ocena stanu sanitarnego bloków żywienia w placówkach oświatowych

Najliczniejszymi grupami obiektów należących do zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego są bloki żywienia w szkołach, przedszkolach i żłobkach:

- **szkoły:** nadzorem objętych jest 82 placówek szkolnych, z czego 31 prowadzi działalność w systemie cateringowym. Skontrolowano łącznie 27 obiektów, w tym 4 punkty wydawania posiłków. Przeprowadzono 37 kontroli. Nałożono 1 mandat karny na kwotę 150 zł. Wydano 2 decyzje administracyjne. Ponadto w ramach prowadzonych postępowań administracyjnych wydano 3 decyzje zmieniające termin, 1 decyzję zmieniającą dotyczącą rozszerzenia prowadzącej działalności.

- **przedszkola:** nadzorem objętych jest 180 obiektów, w tym 110 korzystających z żywienia w systemie cateringowym. Skontrolowano łącznie 20 placówek. Przeprowadzono 25 kontroli. Nałożono 2 mandaty karne na kwotę 150 zł. Wydano 1 decyzję administracyjną nakazującą podmiotowi usunięcie nieprawidłowości technicznych. Zatwierdzono 7 nowych niepublicznych placówek przedszkolnych, w 6 z nich żywienie realizowane jest w systemie cateringowym;

- **żłobki i domy małego dziecka:** nadzorowanych jest 74 tego typu obiektów, z czego tylko w 10 (należących do Miejskiego Zespołu Żłobków oraz jeden niepubliczny żłobek) posiłki produkowane są od podstaw. W 2021r. skontrolowano 18 żłobków, w których przeprowadzono 24 kontrole. Za nieprawidłowości higieniczno - sanitarne w jednym ze żłobków niepublicznych nałożono 1 mandat karny w wysokości 50 zł. Zatwierdzono 8 nowych żłobków, w których żywienie realizowane jest w systemie cateringowym. Większość placówek w tej grupie należy do podmiotów prowadzących działalność gospodarczą. Do 64 żłobków posiłki dostarczane są z zakładów cateringowych. Wydano także 1 decyzję zmieniającą zatwierdzenie o rozszerzenie działalności stołówki prowadzącej żywienie w systemie cateringowym (przygotowywanie na miejscu śniadań i podwieczorków).

W placówkach, w których stwierdzono niewłaściwy stan sanitarny działania naprawcze podejmowane były jeszcze podczas trwania kontroli.

Podczas przeprowadzanych kontroli ocenie poddawana jest także jakość i sposób żywienia dzieci w oparciu o wymogi zawarte w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach. W tym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości. Jadłospisy są urozmaiczone, na stanach magazynowych nie stwierdzano środków spożywczych, które nie mogą być wykorzystywane w produkcji posiłków do celom poprawy smaku stosowane są zioła suszone oraz naturalne. Napoje dosładzane są niewielką ilością cukru bądź miodem. W żadnej placówce nie oceniono sposobu żywienia dzieci negatywnie.

W 2021 r. w ramach sprawowanego nadzoru skontrolowano 2 sklepiki działające na terenie placówek oświatowych. W 2021r. w sumie rozpatrzono 9 interwencji dotyczących nieprawidłowości w jednostkach systemu oświaty oraz w zakładach zajmujących się żywieniem dzieci i młodzieży, jedną z nich uznano za zasadną.

Produkcja żywności - najczęściej pojawiające się problemy napotymane w pracy bieżącej oraz ich przyczyny.

W omawianym roku sprawozdawczym, podobnie jak w latach ubiegłych najczęściej pojawiającymi się problemami i nieprawidłowościami napotykanymi w bieżącym nadzorze sanitarnym były:

- znakowanie środków spożywczych niezgodne z obowiązującymi przepisami prawa żywnościowego,
- nieprawidłowy stan sanitarno-techniczny obiektów (posadzki, ściany, sufity) i wyposażenia (maszyn i urządzeń),
- brak utrzymania/przestrzegania systemu opartego na zasadach HACCP oraz instrukcji i procedur GHP/GMP w wybranych obszarach, m.in. zabezpieczenia zakładu przed szkodnikami, czystości i porządku w zakładzie, przestrzegania ustalonej częstotliwości badania wody, zagospodarowania odpadów, zapewnienia warunków do utrzymania bezpieczeństwa i higieny produkcji, prowadzenia kontroli wewnętrznej,
- brak wdrożenia u przedsiębiorców z branży spożywczej przepisów rozporządzenia Komisji (WE) nr 2073/2005 z dnia 15 listopada 2005 r. w sprawie kryteriów mikrobiologicznych dotyczących środków spożywczych w zakresie bezpieczeństwa produktu gotowego oraz oceny higieny produkcji.

Jako przyczynę ww. nieprawidłowości wskazać należy w dalszym ciągu brak świadomości kierownictwa zakładów w zakresie zmieniających się przepisów prawa.

System wczesnego ostrzegania RASFF

System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach RASFF służy do wymiany informacji pomiędzy organami urzędowej kontroli w Europie będącymi członkami tego systemu. Do systemu wprowadzane są informacje o żywności, paszach i materiałach do kontaktu z żywnością, potencjalnie niebezpiecznych dla zdrowia ludzi, zwierząt lub środowiska i działaniach następczych w wyniku zidentyfikowania takich produktów.

W 2021r. do Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej przyjęto 265 powiadomień (alarmowych i informacyjnych) w ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach RASFF. Powiadomienia te były związane z wprowadzeniem do obrotu niebezpiecznych środków spożywczych, w tym suplementów diety, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Głównymi przyczynami zgłoszeń w ramach systemu RASFF były zanieczyszczenia:

- chemiczne

- biologiczne
- fizyczne

W związku z otrzymanymi zgłoszeniami w ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach RASFF przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego prowadzili działania wyjaśniające oraz działania w celu monitorowania procesu wycofywania produktów z rynku.

W 2021r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie w ramach systemu RASFF po uzyskaniu wyników z przeprowadzonych badań laboratoryjnych pobranych próbek żywności zgłosił 4 powiadomienia informacyjne dotyczące:

- wykrycia kwasu erukowego na poziomie $293,87 \pm 30,33$ g/kg przy NDP 50,0g/kg w produkcie pn.: „Olej z nasion gorczycy, tłoczony na zimno 100%”. W związku ze stwierdzeniem ww. zawartości kwasu erukowego w produkcie przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego przeprowadzili kontrolę interwencyjną, celem wycofania ww. produktu z zakładu wprowadzającego do obrotu. Następnie zgłoszono zaistniałą sytuację w Systemie RASFF oraz wydano decyzję z rygorem natychmiastowej wykonalności nakazującą wycofanie z obrotu z zakładu z terenu miasta Lublin ww. produktu oraz nakazującą udokumentowanie wycofania i zagospodarowania produktu z zakładu. Powiadomiono właściwego terenowo Powiatowego Inspektora Sanitarnego sprawującego nadzór nad dystrybutorem.

- wykrycia ochratoksyny A w ilości $23,9 \pm 5,3$ µg/kg przy wymaganiach 3,0 µg/kg dla badanego produktu, tj.: „Mąki żytniej razowej 2000”. W związku z otrzymanymi wynikami z badań laboratoryjnych Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie wydał decyzję o zakazie wykorzystywania do produkcji, wycofania z obrotu oraz udokumentowania zagospodarowania kwestionowanego produktu przez piekarnię z terenu powiatu lubelskiego. Wysyłano zgłoszenie informacyjne do Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach (RASFF). Poinformowano o zaistniałej sytuacji właściwego terenowo Powiatowego Inspektora Sanitarnego sprawującego nadzór nad zakładem produkcyjnym oraz producenta przedmiotowej mąki. Produkt został wycofany z obrotu poprzez jego utylizację.

- stwierdzenia obecności pałeczek Salmonella z grupy C w 25g w produkcie pn.: „MBM Kebab wyrób mięsny, wołowo-indyczno-drobiowy, surowy, mielony”. W dniu otrzymania sprawozdania z przeprowadzonych badań ww. produktu przeprowadzona została kontrola interwencyjna w obiekcie wprowadzającym do obrotu ww. środek spożywczy. Ustalono, iż kwestionowany produkt nie znajdował się na stanie magazynowym i w sprzedaży. Wysyłano zgłoszenie informacyjne do Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach (RASFF). Poinformowano również właściwego terenowo Powiatowego Lekarza Weterynarii sprawującego nadzór nad zakładem produkcyjnym oraz Powiatowego Lekarza Weterynarii i Powiatowego Inspektora Sanitarnego ze względu na wspólnie sprawowany nadzór nad dostawcą kwestionowanego produktu, a także producenta środka spożywczego.

Zakład przedłożył listę dystrybucyjną klientów, a także zobowiązał się pisemnie do podjęcia działań. Ustalono, iż odbiorcy wskazani na liście dystrybucyjnej zlokalizowani byli wyłącznie

na terenie miasta Lublin i powiatu lubelskiego. Żaden z odbiorców nie posiadał produktu w swoim zakładzie,

- stwierdzenia obecności pałeczek Salmonella spp. z grupy C w produkcie pn.: „Filet z piersi z kurczaka”. W związku z zaistniałą sytuacją wysłano zgłoszenie informacyjne do Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach (RASFF). Odrębnym pismem poinformowano właściwego terenowo Powiatowego Lekarza Weterynarii sprawującego nadzór nad zakładem produkcyjnym.

Graniczna kontrola sanitarna

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie sprawuje nadzór również w zakresie granicznej kontroli sanitarnej, która ma na celu zapewnienie, że importowane środki spożywcze, dozwolone substancje dodatkowe, składniki żywności oraz materiały przeznaczone do kontaktu z żywnością nie stanowią zagrożenia dla życia i zdrowia konsumentów.

Kontrole graniczne związane importem towarów przeprowadzane były w składach celnych zlokalizowanych na terenie miasta Lublin, tj. Urzędzie Celnym przy ul. Energetyków 20-22, 20-468 Lublin oraz składzie celnym importera PPH STANDARD Sp. z o.o. ul. Olszewskiego 10, 20-481 Lublin i obejmowały środki spożywcze, składniki żywności, dozwolone substancje dodatkowe oraz materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością.

W ramach granicznej kontroli sanitarnej przeprowadzane są także kontrole związane z eksportem towarów, które w 2021 r. dotyczyły żywności, tj. owoców i warzyw mrożonych oraz wyrobów cukierniczych, wyprodukowanej w zakładach działających na terenie Lublina i będących pod stałym nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie.

W 2021 r. przeprowadzono 145 granicznych kontroli sanitarnych, w tym 107 w ramach importu i 38 w ramach eksportu. Wydane zostały świadectwa jakości zdrowotnej potwierdzające spełnienie wymagań prawa żywnościowego.

Kontrolowane partie importowane obejmowały:

- środki spożywcze (marchew suszona, czosnek suszony, cebula suszona, malina mrożona, jeżyna mrożona, śliwka mrożona, sok z aloesu, suszona skórka pomarańczy, suszony owoc pigwy, suszony owoc jabłka, pieprz czarny, sos sojowy, suplementy diety, kakao) – 39 świadectw
- składniki żywności (teksturat sojowy, izolat białka sojowego, ekstrakt z aceroli) – 11 świadectw
- dozwolone substancje dodatkowe (wodorowęglan sodu (E 500ii); wodorowęglan amonu (E 503 ii), węglan wapnia (E 170), karagen (E 407) guma koniak (E 425i) – 50 świadectw
- materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością (kubeczki jednorazowego użytku polistyrenowe (PS) do automatów, naczynia kuchenne z tworzyw sztucznych i dodatkiem stali) – 7 świadectw.

VII. JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA

Nadzór nad jakością wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi sprawowany jest przez Państwową Inspekcję Sanitarną na podstawie art. 4 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2021 r., poz. 195), art. 12 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2020 r., poz. 2028 ze zm.) oraz w oparciu o rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r., w sprawie jakości wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294).

Woda jest zdatna do użycia, jeżeli jest wolna od mikroorganizmów chorobotwórczych i pasożytów w liczbie stanowiącej potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego, wszelkich substancji w stężeniach stanowiących potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego oraz nie wykazuje agresywnych właściwości korozyjnych. Jakość wody przeznaczanej do spożycia powinna odpowiadać wymaganiom określonym w załączniku nr 1 do wyżej wymienionego rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. Zakres badań obejmuje parametry mikrobiologiczne, fizykochemiczne, organoleptyczne oraz monitoring substancji promieniotwórczych.

Badania jakości wody prowadzone są przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie w ramach nadzoru oraz przez właścicieli/zarządców ujęć wody w ramach kontroli wewnętrznej.

Informacje o urządzeniach wodociągowych oraz o wynikach badań wody raportowane były w 2021 r. do Wojewódzkiej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Lublinie w plikach sprawozdawczych funkcjonujących w Systemie Monitoringu Jakości Wody Przeznaczonej do Spożycia WODA-EXCEL. Przekazywane były również pliki sprawozdawcze z realizacji planu poboru próbek wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi, ciepłej wody użytkowej oraz na pływalniach.

Zasoby wód podziemnych stanowią w mieście Lublin główne źródło zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia. Stopień zwodociągowania miasta wynosi 99,5%. Z wody pochodzącej z wodociągu zbiorowego zaopatrzenia Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Lublinie korzysta 320 582 mieszkańców. Średniodobowa produkcja wody z wodociągu w 2021 r. wynosiła 48 107 m³/dobę.

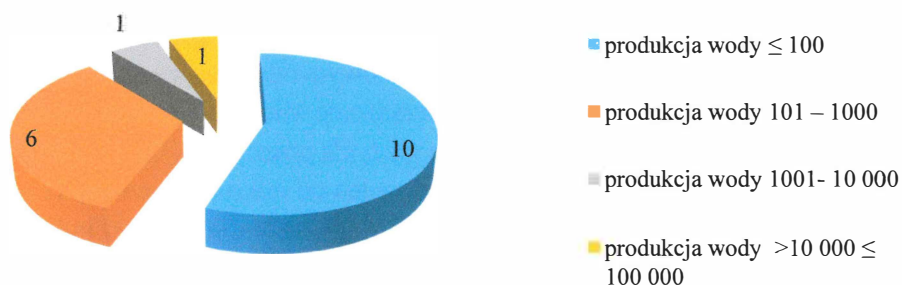
Z wody pochodzącej z indywidualnych ujęć wody korzysta 17 mieszkańców (zaopatrywani przez indywidualne ujęcie wody Wytwórni Surowic i Szczepionek S. A. „BIOMED- Lublin” ul. Główna 34).

Woda z ujęć indywidualnych dostarczana jest do podmiotów działających na rynku spożywczym (tj. browary, zakłady przemysłu ziemniaczanego, spółdzielnia pszczelarska, chłodnia owoców i warzyw) oraz do obiektów użyteczności publicznej (szpitale, hotele, hala sportowa).

Nadzorem objęte są:

- wodociąg zbiorowego zaopatrzenia Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Lublinie - 1
- indywidualne ujęcia wody zakładów produkcyjnych/ obiektów użyteczności publicznej – 17

Udział obiektów zaopatrzenia w wodę o różnych zakresach produkcji

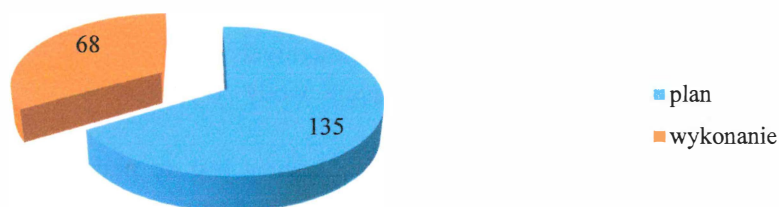

Wykres 6. Udział obiektów zaopatrzenia w wodę o różnych zakresach produkcji.

W 2021 roku ze względu na stan epidemii i wyłączenie z użytkowania (stałe lub czasowe) obiektów nie pobrano 68 próbek wody:

- 22 mikrobiologiczne i 22 fizykochemiczne z poidełek znajdujących się na terenie placówek oświatowych i obiektów sportowych
- 18 ze źródeł ulicznych
- 4 z placówek lecznictwa (szpitale)- ograniczony dostęp
- 1 z punktu kontrolnego MPWiK Lublin- obiekt zlikwidowano.

Wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę MPWiK Lublin – liczba zaplanowanych i pobranych próbek wody w ramach nadzoru PIS

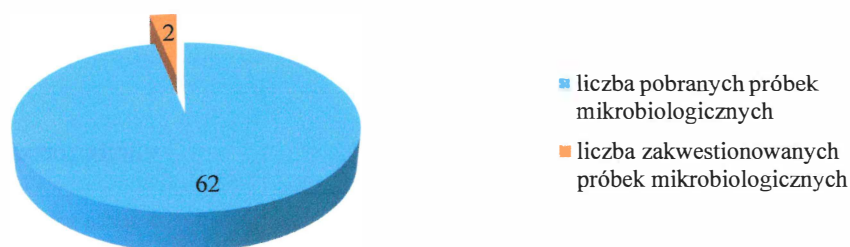
Wykres 7. Wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę MPWiK Lublin – liczba zaplanowanych i pobranych próbek wody w ramach nadzoru PIS

**Wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę
MPWiK Lublin – liczba pobranych próbek
fizykochemicznych/ liczba
zakwestionowanych próbek
fizykochemicznych w ramach nadzoru PIS**

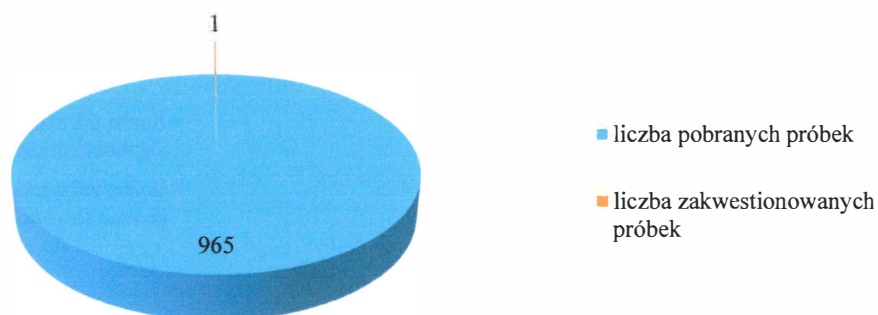
Wykres 8. Wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę MPWiK Lublin – liczba pobranych próbek fizykochemicznych/liczba zakwestionowanych próbek fizykochemicznych w ramach nadzoru PIS

**Wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę
MPWiK Lublin – liczba pobranych próbek
mikrobiologicznych/ liczba
zakwestionowanych próbek
mikrobiologicznych w ramach nadzoru PIS**

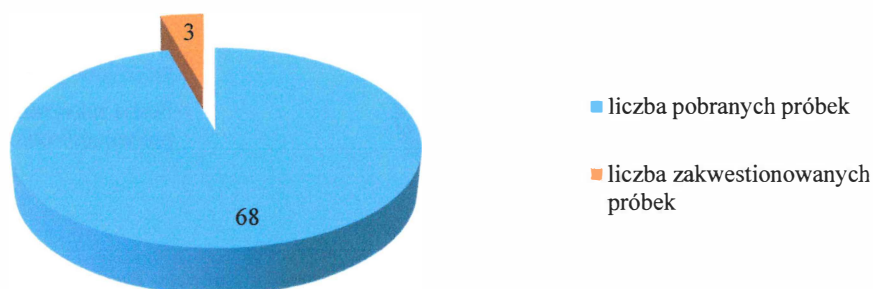
Wykres 9. Wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę MPWiK Lublin – liczba pobranych próbek mikrobiologicznych/liczba zakwestionowanych próbek mikrobiologicznych w ramach nadzoru PIS

**Wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę
MPWiK Lublin – liczba pobranych próbek
w ramach kontroli wewnętrznej/liczba
zakwestionowanych próbek wody**

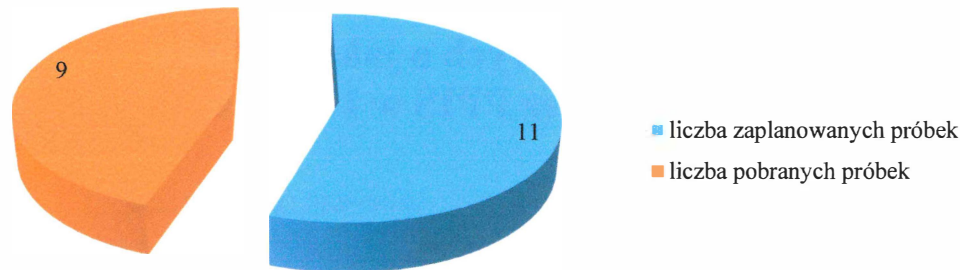
Wykres 10. Wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę MPWiK Lublin – liczba pobranych próbek w ramach kontroli wewnętrznej/liczba zakwestionowanych próbek wody

**Indywidualne ujęcia wody na terenie miasta
Lublin – liczba pobranych próbek w
ramach kontroli wewnętrznej/ liczba
zakwestionowanych próbek wody**

Wykres 11. Indywidualne ujęcia wody na terenie miasta Lublin – liczba pobranych próbek w ramach kontroli wewnętrznej/liczba zakwestionowanych próbek wody

Indywidualne ujęcia wody na terenie miasta Lublin – liczba zaplanowanych i pobranych próbek wody w ramach nadzoru PIS

Wykres 12. Indywidualne ujęcia wody na terenie miasta Lublin – liczba zaplanowanych i pobranych próbek wody w ramach nadzoru PIS

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie w roku 2021 w związku z przekroczeniem parametrów mikrobiologicznych :

• **w 1 przypadku stwierdził brak przydatności wody do spożycia:**

- indywidualne ujęcie wody „BIOMED-LUBLIN” Wytwórnia Surowic i Szczepionek S.A. ul. Główna 34.

W próbkach wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej stwierdzono obecność bakterii grupy coli w dwóch punktach kontrolnych. Strona podjęła natychmiastowe działania naprawcze. Wprowadzono również zmianę zasilania ujęcia w wodę pochodzącą z wodociągu zbiorowego zaopatrzenia MPWiK Lublin.

• **w 2 przypadkach wydał wystąpienie nakazując zapewnienie parametrów mikrobiologicznych wody zgodnych z obowiązującym rozporządzeniem:**

- punkt kontrolny zasilany przez MPWiK Lublin – Szkoła Podstawowa nr 16 Lublin ul. Poturzyńska 2,

- punkt kontrolny zasilany przez MPWiK Lublin – Szkoła Podstawowa nr 5 Lublin ul. Smyczkowa 3.

Po podjęciu działań naprawczych woda z punktów kontrolnych spełniała wymagania mikrobiologiczne wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

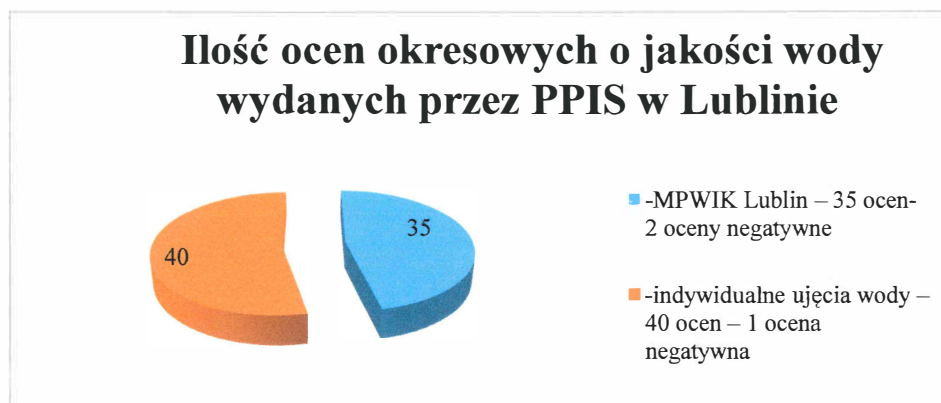
Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie w roku 2021 w związku z przekroczeniem parametru chemicznego – chlor wolny:

• **w 1 przypadku wydał wystąpienie nakazując zapewnienie parametru chemicznego wody zgodnego z normą zawartą w obowiązującym rozporządzeniu:**

- indywidualne ujęcie wody Szpitala Neuropsychiatrycznego Lublin ul. Abramowicka 2.

Po podjęciu działań naprawczych woda z indywidualnego ujęcia wody szpitala spełniała wymagania chemiczne w zakresie parametru chlor wolny.

Ponadto w 2021 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie w związku z prowadzonym bieżącym nadzorem sanitarnym wydał 75 okresowych ocen o jakości wody z ujęć indywidualnych znajdujących się na terenie miasta Lublin i z wodociągu zbiorowego zaopatrzenia MPWiK Lublin.

Wykres 13. Ilość wydanych przez PPIS w Lublinie ocen okresowych dotyczących jakości wody z ujęć wody znajdujących się na terenie miasta Lublin

W roku 2021 stan sanitarno-higieniczny infrastruktury i urządzeń wodociągowych funkcjonujących na terenie miasta Lublin nie był oceniany.

W roku 2021 wystąpiło 404 awarie sieci wodociągowej MPWiK Lublin spowodowane głównie pęknięciem rur, korozją, brakiem uszczelnienia. Średni czas konsumentów bez wody wynosił 2 godz. 59 min.

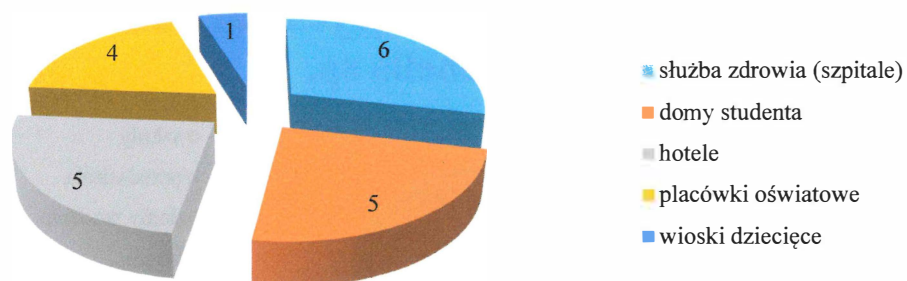
W 2021 r. nastąpiła zmiana w technologii uzdatniania wody na stacji wodociągowej Zemborzyska, Sławinek, Wrotków poprzez zastąpienie istniejącego układu dezynfekcji przy użyciu chloru gazowego na dezynfekcję podchlorynem sodu wytwarzanym na miejscu z soli (elektroliza).

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie prowadził stałą i czynną współpracę z zarządzającymi wodociągami (kierowanie pism informujących o obowiązujących wytycznych w czasie trwania pandemii), co pozwoliło na zachowanie bezpieczeństwa w kwestii zbiorowego zaopatrzenia w wodę mieszkańców.

Nadzór nad jakością ciepłej wody użytkowej

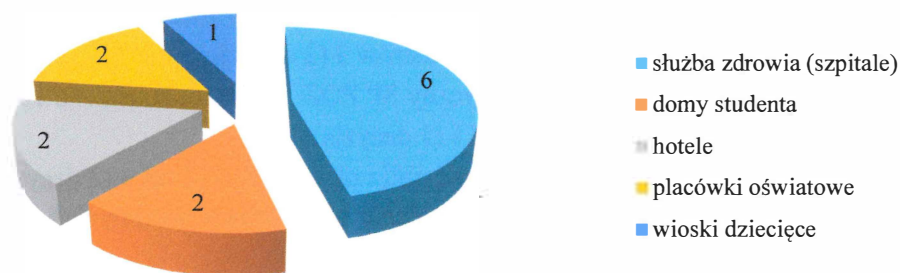
W związku z obowiązującym stanem epidemii związanym z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 nadzór nad jakością wody ciepłej w kierunku występowania pałeczek Legionella sp. nie został w pełni zrealizowany.

Ilość obiektów w których zaplanowano pobór próbek wody w kierunku Legionella sp. w ramach nadzoru sanitarnego

Wykres 14. Ilość obiektów w których zaplanowano pobór wody w kierunku Legionella sp. w ramach nadzoru sanitarnego

Ilość obiektów w których pobrano próbki wody w kierunku Legionella sp. w ramach nadzoru sanitarnego

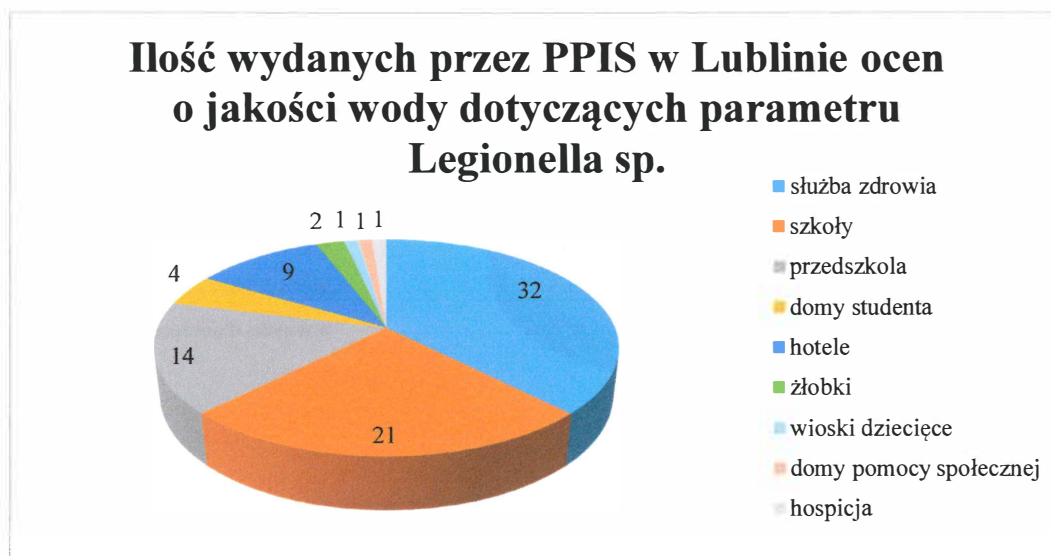
Wykres 15. Ilość obiektów w których pobrano próbki wody w kierunku Legionella sp. w ramach nadzoru sanitarnego

Nadzór był realizowany głównie w ramach kontroli wewnętrznej przez szpitale, placówki oświatowe oraz właścicieli obiektów świadczących usługi hotelarskie.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie wystosował pisma do organów prowadzących (przedszkola, żłobki, szkoły), informujące o konieczności sprawowania w ramach kontroli wewnętrznej nadzoru nad stanem sanitarno-technicznym instalacji wody

cieplej tj. wykonywanie okresowych badań laboratoryjnych próbek wody ciepłej na obecność bakterii Legionella sp., pobieranych z instalacji ciepłej wody.

W 2021 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie wydał 85 ocen jakości wody w zakresie parametru Legionella sp.

Wykres 16. Ilość wydanych przez PPIS w Lublinie ocen o jakości wody dotyczących parametru Legionella sp.

W związku z niewłaściwą jakością wody w instalacji wody ciepłej ze względu na przekroczenie normy parametru Legionella sp. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie wydał 2 decyzje administracyjne w następujących placówkach oświatowych tj.:

- Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna Lublin ul. Muzyczna 10,
 - Katolicki Uniwersytet Lubelski Collegium Norwidianum Lublin al. Raławickie 14
- oraz 7 decyzji administracyjnych w 4 placówkach ochrony zdrowia (szpitale) tj.:
- MSWiA SPZOZ Lublin ul. Grenadierów 3 (2 decyzje),
 - Wojewódzki Szpital Specjalistyczny SP ZOZ Lublin al. Kraśnicka 100 (2 decyzje),
 - SPSK nr 1 Lublin ul. Staszica 11 (1 decyzja),
 - Uniwersytecki Szpital Dziecięcy Lublin ul. Prof. A. Gębali 6 (2 decyzje).

Zarządzający obiektami podejmowali działania naprawcze i wykonywali w ramach kontroli wewnętrznej badania wody.

Postępowanie administracyjne nie zostało zakończone w 3 placówkach ochrony zdrowia.

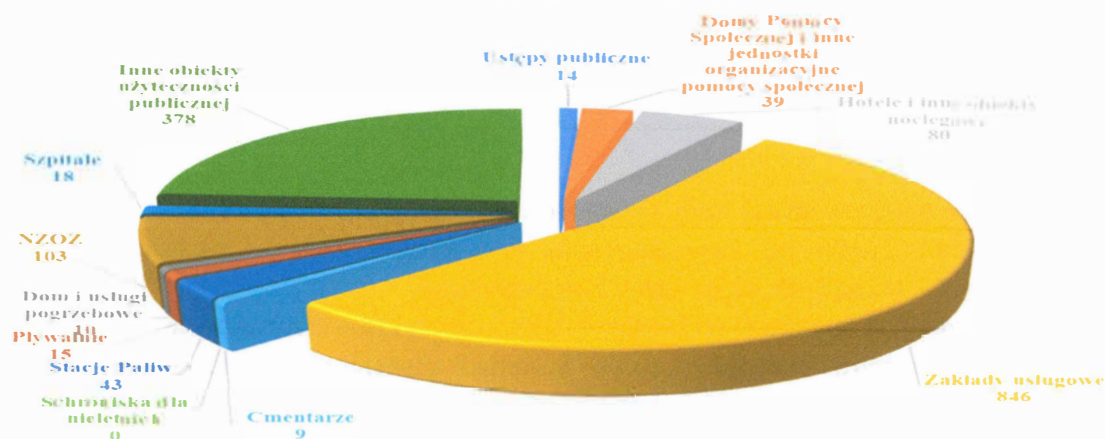
Jakość wody w kąpieliskach

W związku z sytuacją epidemiczną w kraju kąpieliska nad Zalewem Zemborzyckim w 2021 r. nie zostały zorganizowane. Planowana jest gruntowna rewitalizacja tego terenu.

VIII. OBIEKTY UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

W ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie znajduje się 1556 obiektów użyteczności publicznej. W 2021 roku przeprowadzono 112 kontrole w obiektach użyteczności publicznej. Niewłaściwy stan higieniczno-sanitarny i techniczny stwierdzono w 10 obiektach, co stanowi 9 % przeprowadzonych kontroli.

LICZBA OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ W 2021 R.

W 2021 r. z uwagi na ogłoszony w Polsce stan epidemii wirusa SARS-CoV-2 nie przeprowadzono większości zaplanowanych kontroli.

Pływalnie

Nadzorem sanitarnym w 2021 r. objęty był natomiast kompleks basenów odkrytych na terenie Ośrodka Wypoczynkowego „Słoneczny Wrotków”. W wyniku kontroli sanitarnych potwierdzono, że obiekt był właściwie przygotowany pod kątem bezpiecznego funkcjonowania w trakcie epidemii COVID-19.

W sezonie letnim jakość wody była incydentalnie kwestionowana w zakresie parametru Legionella sp. (w jednym systemie cyrkulacji) oraz parametru chlor wolny (w jednej niecce basenowej). Natomiast w związku z występującym przekroczeniem parametru chemicznego chloroform w wodzie basenowej i w systemie cyrkulacji Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny Lublinie wydał 2 decyzje administracyjne, obligujące do poprawy parametru oraz 1 decyzję administracyjną zmieniającą termin realizacji działań naprawczych. Działania naprawcze przyniosły efekt, a badania kontrolne potwierdziły właściwą jakość wody. Jakość wody w nieckach basenowych w sezonie letnim 2021 nie była kwestionowana pod względem mikrobiologicznym.

Nadzorem sanitarnym objęte były także pływalnie kryte.

Na terenie miasta Lublin funkcjonuje 14 pływalni krytych tj:

- 3 pływalnie w obiektach sportowych MOSIR Bystrzyca
- 8 pływalni w szkołach
- 2 pływalnie w szkołach wyższych
- 1 pływalnia w obiekcie SPA

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie w 2021 r. ze względu na stan epidemii i czasowe wyłączenie z funkcjonowania obiektów prowadził w ograniczonym zakresie badania jakości wody basenowej. W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano do badań próbki wody z 6 pływalni.

Badania jakości wody z pływalni prowadzone były przez zarządców w ramach kontroli wewnętrznej. Badania obejmowały wodę z systemu cyrkulacji, niecek basenowych, wanien jacuzzi. Prowadzone były również badania wody ciepłej z natrysków w kierunku występowania bakterii Legionella sp.

W tej grupie obiektów jakość wody kwestionowano w przypadku 4 pływalni:

- AQUA Lublin Al. Zygmuntofskie 4 – przekroczenia w zakresie parametrów chemicznych – chloroform, chlor wolny, chlor związany
- Szkoła Podstawowa nr 30 Lublin ul. Nałkowskich 110 – przekroczenie w zakresie parametru mikrobiologicznego – bakterie Legionella sp. w systemie cyrkulacji
- Szkoła Podstawowa nr 23 Lublin ul. Podzamcze 9 - przekroczenie w zakresie parametru mikrobiologicznego – bakterie Pseudomonas aeruginosa w systemie cyrkulacji
- Pływalnia Centrum Kultury Fizycznej i Sportu Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie ul. Głęboka 31- przekroczenie w zakresie parametru mikrobiologicznego – bakterie Legionella sp. w niecce basenowej, przekroczenie parametru ogólna liczba mikroorganizmów w 36±20C w wannie jacuzzi, przekroczenie parametru mikrobiologicznego Legionella sp. w systemie cyrkulacji, przekroczenie w zakresie parametru mikrobiologicznego – bakterie Legionella sp. w systemie cyrkulacji.

We wszystkich przypadkach wydane zostały decyzje administracyjne nakazujące zapewnienie właściwych parametrów. Podjęte działania zapewniły odpowiednią jakość wody na pływalniach.

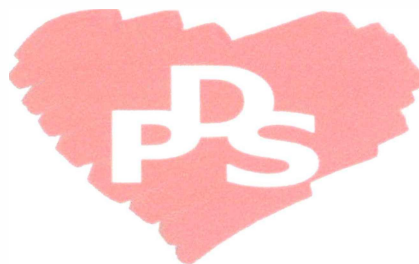
Ponadto w związku ze stwierdzoną nieprawidłowością stanu sanitarno-higienicznego na pływalni Centrum Kultury Fizycznej UMCS w Lublinie ul. Langiewicza 22 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie wydał decyzję administracyjną nakazującą usunięcie nieprawidłowości z określonym terminem realizacji. Nakaz wynikający z decyzji został wykonany.

W 2021 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie wydał 32 oceny o jakości wody z pływalni znajdujących się na terenie miasta Lublin.

Placówki pomocy społecznej

W tej grupie znajdują się:

1. Domy Pomocy Społecznej (8),
2. Obiekty zapewniające całodobową opiekę (3),
3. Inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej (22),
4. Noclegownie i domy dla bezdomnych (38).

Z uwagi na sytuację epidemiologiczną w 2021 r., w celu minimalizacji ryzyka rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2 zaplanowane kontrole ograniczono do czasu wystąpienia małego ryzyka przeniesienia wirusa tj. w okresie o niskim współczynniku zachorowań w regionie oraz w momencie kiedy w obiektach nie występowały ogniska zakażeń. Z uwagi na powyższe przeprowadzono kontrole w 3 obiektach. Nieprawidłowości stwierdzono w dwóch z nich, tj. Domu Pomocy Społecznej im. Świętego Jana Pawła II, ul. Ametystowa 22 w Lublinie oraz w Domu Pomocy Społecznej dla Osób Niepełnosprawnych Fizycznie, ul. Kosmonautów 78, 20-358 Lublin.

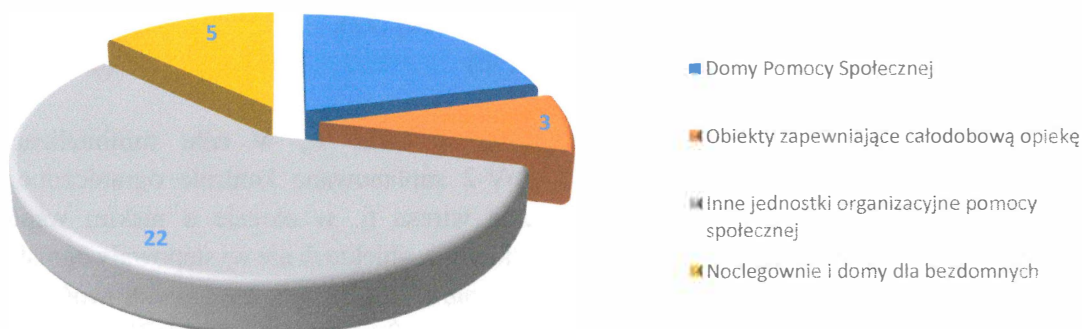
Podczas kontroli sanitarnej przeprowadzonej w Domu Pomocy Społecznej im. Św. Jana Pawła II, ul. Ametystowej 22, 20-577 Lublin stwierdzono nieprawidłowości w obszarze sanitarno-higienicznym. Decyzją Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie nakazano ich usunięcie co zostało wykonane i potwierdzone w trakcie kontroli sprawdzającej.

Podczas kontroli sanitarnej przeprowadzonej w Domu Pomocy Społecznej dla Osób Niepełnosprawnych Fizycznie, ul. Kosmonautów 78, 20-358 Lublin stwierdzono nieprawidłowości w obszarze sanitarno-higienicznym i technicznym. Decyzją Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie nakazano ich usunięcie co zostało wykonane i potwierdzone w trakcie kontroli sprawdzającej.

Oddział Higieny Komunalnej prowadził stały monitoring sytuacji epidemiologicznej w obiektach z grupy domów pomocy społecznej oraz placówek zapewniających całodobową opiekę, w związku z wystąpieniem stanu epidemii na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, tj. analizował codzienne raporty o sytuacji epidemiologicznej przesyłane z tych obiektów, prowadził wywiady epidemiologiczne w personelem tam pracującym, przysyłał aktualne wytyczne rekomendujące sposób postępowania w celu zminimalizowania ryzyka zakażeń, monitorował sytuacje w pojawiających się ogniskach zakażeń. W ramach nadzoru kierowano zarówno personel jaki pensjonariuszy na testy w kierunku wirusa SARS-CoV-2 z obiektów, w których pojawiły się zachorowania bądź istniało podejrzenie zakażenia. Zlecano także testy dla nowych osób kierowanych do tego typu placówek.

Ponadto realizowano nadzór epidemiologiczny nad obiektami nie będącymi pod stałym nadzorem Oddziału Higieny Komunalnej, gdzie przebywają całodobowo określone grupy osób, tj. domy parafialne czy klasztory. W wymienionych obiektach monitorowano ogniska epidemiologiczne, zlecano testy w kierunku wirusa SARS-CoV-2 w ognisku, przeprowadzano wywiady epidemiologiczne.

JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE POMOCY SPOŁECZNEJ W 2021 R.

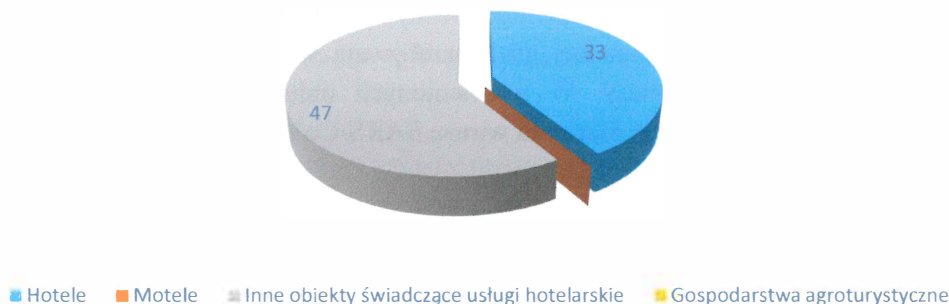
Obiekty hotelarskie

Pod nadzorem znajduje się 80 obiektów, w których świadczone są usługi hotelarskie: 33 hotele i 47 innych obiektów świadczących usługi hotelarskie.

W roku 2021 kontrolą kompleksową objęto 6 hoteli, dla 2 wydano opinie o spełnianiu przez hotel wymagań sanitarno-higienicznych. Skontrolowane hotele są utrzymane w dobrym stanie sanitarno-higienicznym i technicznym, są na bieżąco modernizowane, remontowane. Skontrolowano również 7 innych obiektów świadczących usługi hotelarskie, z czego 3 w ramach zgłoszonych interwencji. Nieprawidłowości stwierdzono w jednym z kontrolowanych obiektów – niewłaściwa gospodarka odpadami, przepełnione pojemniki na odpady komunalne, świadczące o zbyt niskiej częstotliwości odbioru odpadów z terenu nieruchomości.

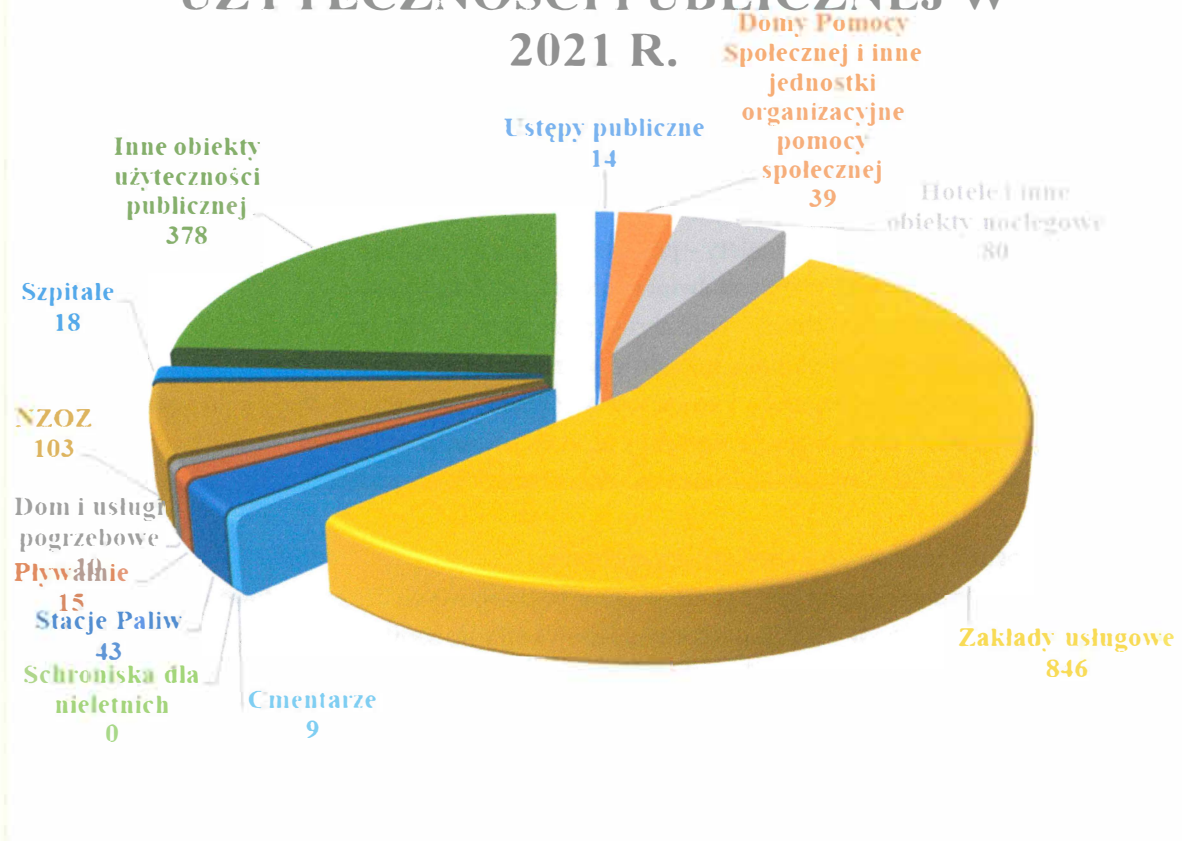

LICZBA OBIEKTÓW ŚWIADCZĄCYCH USŁUGI HOTELARSKIE W 2021 R.

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, fryzjersko-kosmetyczne, odnowy biologicznej oraz tatuażu

**LICZBA OBIEKTÓW
UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ W
2021 R.**

W ewidencji znajduje się ogółem 846 zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, fryzjersko-kosmetycznych, salonów tatuażu oraz odnowy biologicznej. W roku 2021 skontrolowano 33 obiekty z tej grupy.

Zakres przeprowadzonych kontroli dotyczył oceny przestrzegania przepisów dotyczących utrzymania należytego stanu sanitarno-higienicznego, technicznych, przestrzegania przepisów ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi dotyczących zapobiegania szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych oraz oceny przestrzegania przepisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. Dokonując oceny zakładów w tej grupie sprawdzane są m.in. zaopatrzenie w zimną i ciepłą bieżącą wodę, odprowadzenie nieczystości płynnych, sposób postępowania z odpadami, sposób postępowania z bielizną przeznaczoną do obsługi klientów oraz postępowanie z narzędziami i przybarami używanymi podczas świadczenia usług. Ocenie podlega

stosowanie procedur oraz właściwy dobór środków dezynfekcyjnych w stosunku do ilości i rodzaju narzędzi, w celu zapobiegania zakażeniom przy wykonywaniu usług. Sprawdzano daty ważności stosowanych środków chemicznych, rodzaje stosowanych środków, ich spektrum działania, oznakowanie pojemników z roztworami roboczymi oraz sposób sporządzania roztworów roboczych.

Cmentarze

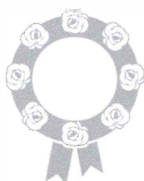
Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie w 2021 r. znajdowało się 9 cmentarzy. W 2021 r. nie przeprowadzono kontroli w tej grupie obiektów. Kontrole sanitarne cmentarzy obejmują sprawdzenie stanu porządkowego obiektów, a także gospodarki odpadami pochodzącymi z powierzchni grzebalnych. Jak wynika z kontroli prowadzonych w latach ubiegłych na większości cmentarzy udostępniane są toalety - przenośne kabiny sanitarne bądź ustępy murowane, w okresie świąt ustawiane są dodatkowe kabiny przenośne. Na terenie cmentarzy prowadzona jest w większości selektywna zbiórka odpadów w rozstawionych w obrębie cmentarza pojemników i kontenerów. Zarządcy cmentarzy dbają o porządek w obrębie obiektów, zieleń, coraz więcej cmentarzy posiada utwardzone alejki.

W roku 2021 wydano 876 decyzji dotyczących ekshumacji.

Domy przedpogrzebowe i usługi pogrzebowe

Nadzorem objętych jest 5 domów przedpogrzebowych oraz 5 podmiotów świadczących usługi pogrzebowe. W 2021 r. przeprowadzono kontrole sanitarne w 5 domach pogrzebowych i w 1 obiekcie prowadzącym usługi pogrzebowe. Domy przedpogrzebowe znajdujące się na terenie miasta są w dobrym stanie sanitarno-higienicznym i technicznym. Wyposażone są w komory chłodnicze wykonane z materiałów umożliwiających dezynfekcję, ze sterowaną temperaturą, pomieszczenia przygotowania ciał do pochówków wyposażone są w instalacje ciepłej i zimnej wody, kratki ściekowe. Personel posiada środki ochrony indywidualnej, zachowuje środki ostrożności podczas ostatniej toalety zmarłego i podczas ekshumacji. W przypadku gdy firma świadczy usługi ekshumacji, sprawdzany jest również sprzęt do jej wykonywania. Pomieszczenia utrzymywane są czysto, na bieżąco dezynfekowane. Kontroli podlega również sposób postępowania z odpadami.

Stacje paliw

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie znajdują się 43 stacje paliw. W 2021 r. przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną wynikającą z bieżącego nadzoru. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w nadzorowanym zakresie.

Ustępy publiczne

Pod nadzorem znajdują się 14 ustępów publicznych, całorocznych, skanalizowanych. W 2021 r. przeprowadzono kontrole sanitarne 9 obiektów znajdujących się w tej grupie, w tym dwie kontrole interwencyjne. Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości sanitarno-higienicznych ani technicznych w tej grupie obiektów.

Pracownicy Oddziału Higieny Komunalnej kontrolują także obiekty użyteczności publicznej nie znajdujące się pod stałym nadzorem (domy, bloki, parkingi, mieszkania komunalne itp.). Kontrole przeprowadzane są na wnioski mieszkańców i dotyczą zazwyczaj niewłaściwej gospodarki odpadami w domach jednorodzinnych i w zabudowie wielorodzinnej, bytowania gołębi, innych ptaków oraz gryzoni na terenie miasta związanych z tym uciążliwości, uciążliwych zapachów pochodzących z mieszkań prywatnych i komunalnych, występowania insektów w mieszkaniach prywatnych i w częściach wspólnych budynków. W minionym roku przeprowadzono 81 tego typu kontroli.

IX. ŚRODOWISKO PRACY, CHOROBY ZAWODOWE, PRODUKTY KOSMETYCZNE

W ewidencji obiektów nadzorowanych przez Oddział Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lublinie figuruje 610 obiektów. Na terenie miasta Lublin w 2021 r. skontrolowano 53 zakłady. Zakres przedmiotowy kontroli obejmował m.in.: warunki zdrowotne środowiska pracy, stan higieniczno-sanitarny pomieszczeń pracy i pomieszczeń socjalnych, narażenie pracowników na czynniki szkodliwe dla zdrowia w środowisku pracy, nadzór nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą, przestrzeganie przepisów związanych z bezpieczeństwem i higieną pracy przy usuwaniu, zabezpieczaniu i transporcie wyrobów zawierających azbest, przestrzeganie przepisów ustawy: o substancjach chemicznych i ich mieszaninach, detergentach, prowadzenie postępowań administracyjnych w zakresie chorób zawodowych. Przeprowadzono ogółem 65 kontroli.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w nadzorowanych zakładach pracy to:

- brak aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy,
- brak spisu stosowanych produktów chemicznych oraz dostępu do kart charakterystyki stosowanych przez pracowników mieszanin i substancji,
- brak lub nieprawidłowo dokonana ocena ryzyka zawodowego związana z wykonywaną pracą,
- nieodpowiedni stan sanitarny pomieszczeń higienicznosanitarnych i pomieszczeń pracy,
- substancje chemiczne i/lub ich mieszaniny przechowywane w miejscach do tego nieprzeznaczonych, nieodpowiednio oznakowane i nieodpowiednio zabezpieczonych;
- niewłaściwe oznakowanie na etykiecie i karcie charakterystyki mieszaniny chemicznej wprowadzanej do obrotu,
- niewłaściwe oznakowanie na etykiecie produktu biobójczego,
- brak rejestru prac i pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych zakwalifikowanych do 3 grupy zagrożenia oraz rejestru prac narażających pracowników na działanie szkodliwego czynnika biologicznego zakwalifikowanego do 3 grupy zagrożenia,
- brak opracowanej procedury, dotyczącej bezpiecznego usuwania i postępowania ze skażonymi biologicznie odpadami,
- brak rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym
- brak rejestru pracowników narażonych na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym,

Nadzór nad warunkami pracy.

W trakcie kontroli prowadzonych w 2021r. w zakresie nadzoru nad warunkami higieny pracy sprawdzano również przestrzeganie przez przedsiębiorców zakazu palenia tytoniu. Działania te miały na celu ustalenie stanu faktycznego dotyczącego respektowania przepisów ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. W 2021r. nie stwierdzono naruszenia przepisów dotyczących zakazu palenia tytoniu, nowatorskich wyrobów tytoniowych lub papierosów elektronicznych.

W 2021 r. skontrolowano 7 zakładów pracy w zakresie narażenia pracowników na czynniki o działaniu rakotwórczym. Podczas przeprowadzonych kontroli stwierdzono nieprawidłowości w zakresie: brak rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, brak rejestru pracowników narażonych na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, rejestr prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym oraz rejestr pracowników narażonych na działanie tych czynników nie prowadzony na bieżąco, niekompletny rejestr prac narażających pracowników na działanie promieniowania jonizującego, tlenku etylenu oraz formaldehydu o: wykaz i opis stanowisk pracy, na których występuje narażenie, liczbę kobiet narażonych, określić drogi i wielkość narażenia oraz czas jego trwania, rodzaj podjętych środków i działań ograniczających poziom narażenia.

W ramach nadzoru nad czynnikami biologicznymi w środowisku pracy przeprowadzono 9 kontroli. W 2 zakładach stwierdzono nieprawidłowości. Skontrolowano również 2 podmioty wykonujące działalność leczniczą. Powtarzającą się nieprawidłowością w grupie podmiotów, gdzie istnieje narażenie na czynniki biologiczne jest niedostosowanie oceny ryzyka zawodowego w zakresie narażenia na czynnik biologiczny SARS-CoV-2, brak rejestru prac narażających pracowników na działanie szkodliwych czynników biologicznych zakwalifikowanych do grupy 3 i 4 zagrożenia, brak rejestru pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych zakwalifikowanych do grupy 3 i 4 zagrożenia.

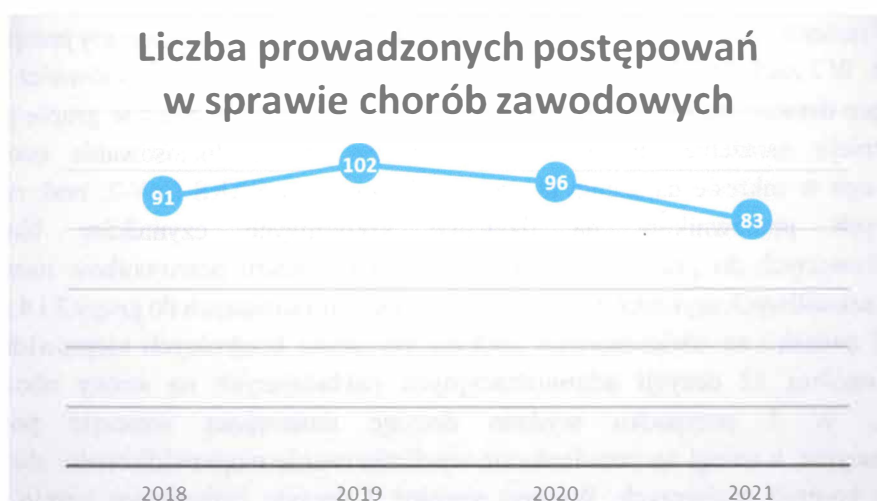
W związku ze stwierdzonymi podczas czynności kontrolnych nieprawidłowościami wydano ogółem 12 decyzji administracyjnych nakładających na strony obowiązek ich usunięcia. W 1 przypadku wydano decyzję umarzającą wszczęte postępowanie administracyjne, z uwagi na potwierdzone wyeliminowanie nieprawidłowości stwierdzonych w trakcie kontroli sanitarnych. Wydano również 2 decyzje zmieniające termin wykonania obowiązków. W 4 zakładach pracy stwierdzone nieprawidłowości zostały usunięte bez wydania decyzji administracyjnych, z uwagi na wcześniejsze poinformowanie organu o ich wyeliminowaniu i przedstawienie odpowiednich dokumentów. W jednym z kontrolowanych zakładów pracy wydano decyzję nakazującą podjęcie działań i środków w celu zlikwidowania przekroczeń wartości NDSCh dla formaldehydu na stanowiskach pracy.

Obecnie można zauważyć, iż stan sanitarno-techniczny pomieszczeń pracy w kontrolowanych zakładach uległ znacznej poprawie. Pracodawcy większą wagę przywiązują do warunków pracy zatrudnionych pracowników i dokładają wszelkich starań, aby miejsce pracy było bezpieczne i przyjazne dla pracownika. Większą uwagę przywiązują również opracowaniu niezbędnej dokumentacji, która systematyzuje i gwarantuje bezpieczeństwo i higienę pracy. Poprawa w omawianym obszarze to również efekt wcześniejszych działań prowadzonych przez organ inspekcji sanitarnej.

Choroby zawodowe

Następstwem pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia są choroby zawodowe. Za chorobę zawodową uważa się chorobę, wymienioną w wykazie chorób zawodowych, jeżeli w wyniku oceny warunków pracy można stwierdzić bezspornie lub z wysokim prawdopodobieństwem, że została ona spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy albo w związku ze sposobem wykonywania pracy, zwanych „narażeniem zawodowym”. Rozpoznanie choroby zawodowej u pracownika lub byłego pracownika może nastąpić w okresie jego zatrudnienia w narażeniu zawodowym albo po zakończeniu pracy w takim narażeniu, pod warunkiem wystąpienia udokumentowanych objawów chorobowych w okresie ustalonym w wykazie chorób zawodowych.

Na terenie miasta Lublin w roku 2021 prowadzono **83** postępowań w sprawie chorób zawodowych.

W roku 2021 zarejestrowaliśmy **32** zgłoszenia podejrzeń chorób zawodowych, pozostałe **51** były kontynuacją z lat ubiegłych.

W ramach prowadzonych postępowań w sprawie chorób zawodowych, w celu dokonania oceny narażenia zawodowego, przeprowadzono **7** wizytacji oraz **6** oględzin stanowisk pracy w zakładach pracy.

Sporządzono **58** kart oceny narażenia zawodowego.

Wydano ogółem **40** decyzji dotyczących chorób zawodowych, w tym:

- **20** decyzji stwierdzających chorobę zawodową
- **20** decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

Wydano 5 postanowień.

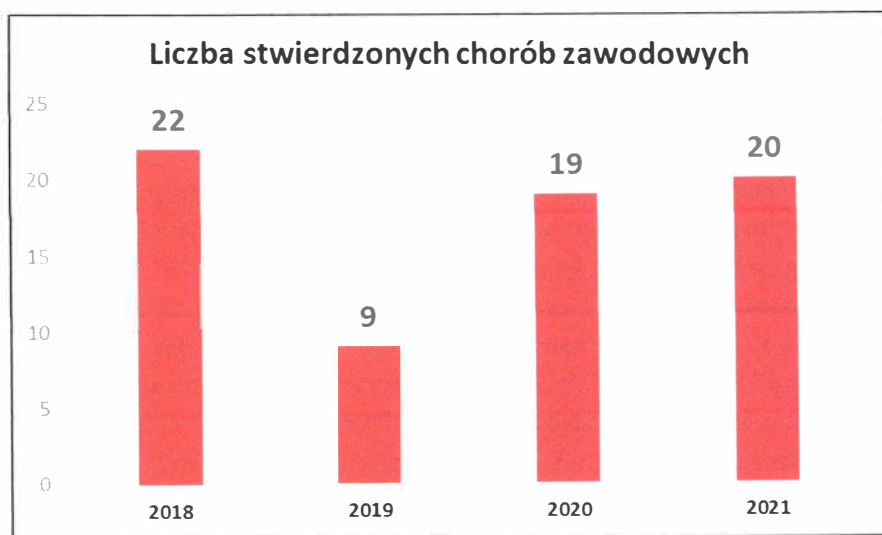
Opracowano i przesłano do IMP w Łodzi **20** kart stwierdzenia choroby zawodowej.

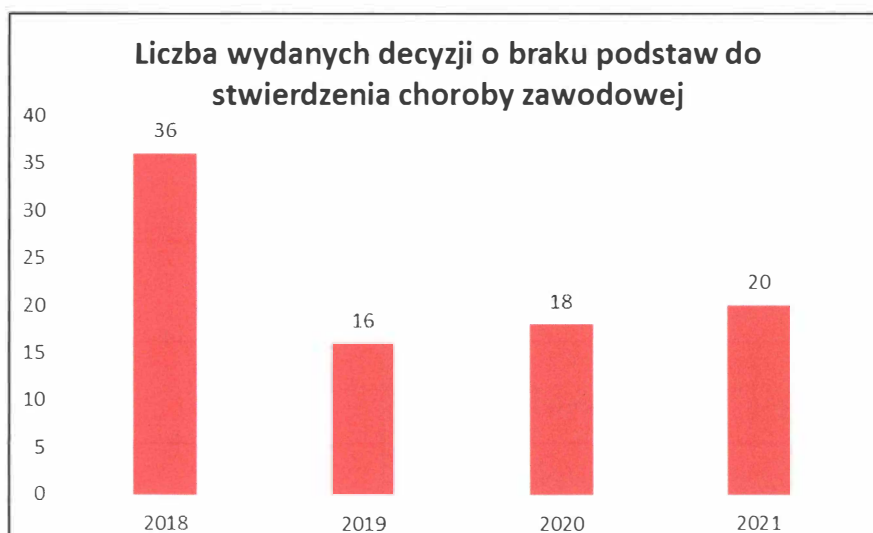
W **2** przypadkach strony wniosły odwołania do organu II instancji.

Tabela 6. Zestawienie chorób zawodowych na terenie miasta Lublin w latach 2018- 2021

	2018	2019	2020	2021
Liczba prowadzonych postępowań w sprawie chorób zawodowych	91	102	96	83
Liczba zgłoszonych podejrzeń chorób zawodowych	36	32	39	32
Liczba sporządzonych ocen narażenia	54	74	36	58
Liczba stwierdzonych chorób zawodowych	22	9	19	20
Liczba wydanych decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej	36	16	18	20
Liczba odwołań do LPWIS od decyzji w sprawie chorób zawodowych	7	6	5	2

Powyższa analiza obrazuje, iż najwyższą liczbę stwierdzonych chorób zawodowych na terenie miasta Lublin odnotowano w roku 2018. W roku 2019 odnotowano wyraźny spadek rozpoznanych chorób zawodowych. W roku 2019 prowadzono najwięcej postępowań w sprawie chorób zawodowych, natomiast w roku 2020 wpłynęła największa na przestrzeni 4 lat liczba zgłoszeń podejrzenia choroby zawodowej.

Oddział Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami prowadzi nadzór w zakresie wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych, monitoruje przypadki zatruc i zgonów spowodowanych środkami zastępczymi i nowymi substancjami psychoaktywnymi zgłaszane przez placówki ochrony zdrowia oraz wprowadzanie na rynek środków zastępczych, w tym również sprzedaż internetową. Realizacja działań dotyczących zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych odbywa się we współpracy z Policją, Centralnym Biurem Śledczym Policji, Prokuraturą, Sądami, Urzędami Celno-Skarbowymi, Wojewódzkim Inspektoratem Nadzoru Farmaceutycznego. Monitorowanie zatruc dopalaczami i nowymi substancjami psychoaktywnymi prowadzone jest dzięki ścisłej współpracy z podmiotami wykonującymi działalność leczniczą, które dysponują oddziałami toksykologii (Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego w Lublinie, Al. Kraśnicka 100 oraz Szpital Neuropsychiatryczny Lublinie, ul. Abramowicka 2) oraz z Uniwersyteckim Szpitalem Dziecięcym w Lublinie, ul. prof. Antoniego Gębali 6. Informacja nt. badań pośmiertnych spowodowanych zatruciem środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną uzyskujemy z Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej Uniwersytetu Medycznego w Lublinie, ul. Jaczewskiego 8b. O obowiązku bieżącego raportowania nałożonym na podmioty wykonujące działalność leczniczą z dniem 21 sierpnia 2018r. znowelizowaną ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii poinformowano również Zakład Medycyny Sądowej Leśniak i Partnerzy Lek. Michał Leśniak ul. Ignacego Solarza 6, 20-815 Lublin oraz Zespół Lekarzy Opiniujących w Sprawach Karnych i Cywilnych sp. z o.o. 20-004 Lublin, ul. Narutowicza 21/18. Oddział Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami PSSE w Lublinie współpracuje również z Wydziałem Kryminalnym Komendy Wojewódzkiej Policji w Lublinie w zakresie deponowania otrzymywanych od organów ścigania, zabezpieczonych w ramach prowadzonych postępowań dowodów rzeczowych celem zdeponowania w Magazynie Środków Narkotykowych.

W roku 2021 otrzymano z Prokuratury 2 postanowienia o wyłączeniu materiałów dochodzenia do odrębnego postępowania wraz z aktami spraw, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie nie znalazł podstaw do wszczęcia postępowań administracyjnych. W porównaniu z rokiem ubiegłym odnotowaliśmy wyraźną tendencję

spadkową co do liczby otrzymanych postanowień, a co za tym idzie ograniczyło to wyraźnie ilość prowadzonych postępowań administracyjnych i pozwala stwierdzić, że znowelizowane przepisy ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii odniosły oczekiwany skutek.

W minionym roku nie wydawano decyzji zakazujących wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych, tym samym nie były wydawane decyzje nakładające administracyjne kary pieniężne. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublinie wydał 3 decyzje płatnicze obciążające strony postępowania kosztami zniszczenia środków zastępczych. W 1 przypadku postępowanie administracyjne zostało umorzone z uwagi na bezprzedmiotowość. Wydano również 1 decyzję administracyjną na wniosek strony, dotyczącą rozłożenia na raty pozostałej do spłaty kwoty wynikającej z nałożonej w minionych latach administracyjnej kary pieniężnej.

W związku z informacją dotyczącą podejrzenia wprowadzania do obrotu środków zastępczych przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną. Kontrola nie potwierdziła wprowadzania do obrotu produktów spełniających definicję środka zastępczego.

Epidemiologia zatruc

Od podmiotu prowadzącego działalność leczniczą tj. Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego w Lublinie, Al. Kraśnicka 100 – Oddział Toksykologiczno – Kardiologiczny wpłynęły 2 zgłoszenia podejrzenia zatrucia dopalaczami. Natomiast 1 zgłoszenie dotyczące zatrucia dopalaczami wpłynęło z Zakładu Medycyny Sądowej Leśniak i Partnerzy. Przyczyną zatruc były środki zastępcze o niezidentyfikowanym składzie. W porównaniu do roku minionego liczba odnotowanych przypadków podejrzeń zatruc środkami zastępczymi jest zdecydowanie niższa (rok 2018 - 135 przypadków, 2019 – 57 przypadków, 2020 – 2 przypadki).

Zgłoszenie podejrzeń zatruc w latach
2018-2021

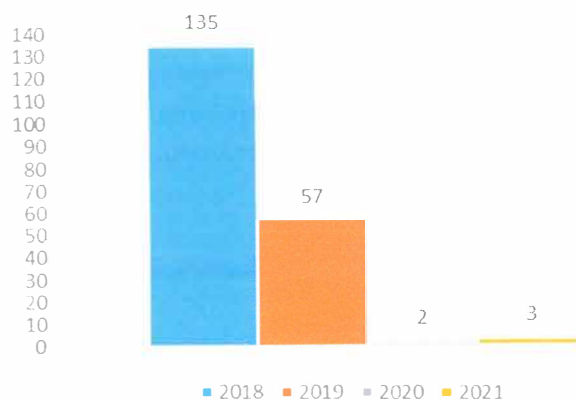

Tabela 8. Wiek osób hospitalizowanych z powodu zatruc dopalaczami przedstawia zamieszczona tabela:

Grupa wiekowa	Mężczyźni	Kobiety
19-24	3	0

Z przedstawionej analizy wynika, iż zatrucia odnotowano u mężczyzn w przedziale wiekowym 19-24 lata.

Nadzór nad substancjami i mieszaninami chemicznymi substancji chemicznych, ich mieszanin.

Na terenie Lublina działalność prowadzą dystrybutorzy substancji chemicznych, detergentów oraz producenci wyrobów medycznych i produktów biobójczych. W zakresie stosowania i wprowadzania do obrotu substancji chemicznych przeprowadzono 14 kontroli, podczas których w 4 zakładach stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie, tj. brak aktualnego spisu stosowanych substancji/mieszanin niebezpiecznych. oraz brak kart charakterystyki.

Nadzór nad produktami biobójczymi i detergentami.

Kontrole w zakresie nadzoru nad produktami biobójczymi przeprowadzono w 9 zakładach wprowadzających do obrotu produkty biobójcze i w 1 stosującym produkty biobójcze. Przeprowadzono łącznie 11 kontroli. Naruszenie przepisów w zakresie produktów biobójczych stwierdzono podczas 1 kontroli – oferowanie produktu biobójczego, który nie posiadał pozwolenia Ministra Zdrowia na obrót produktem biobójczym. W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością wydano decyzję z rygorem natychmiastowej wykonalności nakazującą wstrzymanie udostępniania na rynku i wycofanie z obrotu ww. produktu biobójczego.

Nadzór nad prekursorami narkotyków kat. 2 i 3.

W ramach nadzoru na prekursorami narkotyków kat. 2 i 3 skontrolowano jeden podmiot prowadzący działalność gospodarczą zajmujące się obrotem prekursorami narkotyków na terenie Unii Europejskiej oraz prowadzą handel z krajami trzecimi. W związku z importem prekursorów narkotyków na wniosek Głównego Inspektora Sanitarnego dokonano 4 sprawdzeń legalności transakcji. Nieprawidłowości nie stwierdzono. Wydano 4 zezwolenia na wywóz prekursorów do krajów trzecich.

Nadzór nad obiektami wytwarzania, konfekcjonowania i obrotu produktami kosmetycznymi.

W ewidencji obiektów wytwarzających, konfekcjonujących i zajmujących się obrotem produktami kosmetycznymi nadzorowanych przez Oddział Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lublinie figuruje 39 obiektów. Na terenie miasta Lublin w 2021 r. skontrolowano 7 zakładów. 6 kontroli przeprowadzono w związku z wniesionymi interwencjami. 3 kontrole dotyczyły sprzedaży produktów kosmetycznych po upływie daty minimalnej trwałości oraz braku oznakowania w języku polskim. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano decyzje z rygorem natychmiastowej wykonalności nakazujące wycofać z obrotu kwestionowane

produkty kosmetyczne. Ponadto w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano 3 decyzje o wymierzeniu kary pieniężnej. W przypadku jednego zakładu nieprawidłowości dotyczyły sprzedaży produktów kosmetycznych zawierających w swoim składzie substancje konserwujące pn. metylchloroizotiazolinone i metylisotiazolinone wymienione w poz. 39 Załącznika V do Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1223/2009 z dnia 30 listopada 2009 r. dotyczące produktów kosmetycznych z dnia 30 listopada 2009 r. (Dz. Urz. UE.L Nr 342, str. 59 ze zm.).

X. OCENA STANU SANITARNEGO PLACÓWEK NAUCZANIA I WYCHOWANIA ORAZ WYPOCZYNKU

Pod nadzorem Oddziału Higieny Dzieci i Młodzieży Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lublinie na terenie miasta Lublin w 2021 r. - znajdowało się **525** placówek, funkcjonujących w 611 budynkach (61 budynków wyższych uczelni, 6 budynków przedszkolnych, 12 budynków szkół, 1 budynek domu studenta, 4 budynki placówek z pobytem całodobowym, 2 budynki domów kultury) zgłoszono 24 placówki wypoczynku zimowego i 186 placówek wypoczynku letniego.

Do nadzorowanych placówek należały: żłobki, kluby dziecięce, przedszkola, inne formy wychowania przedszkolnego, wszystkie typy szkół (w tym: Centra Kształcenia Ustawicznego), wyższe uczelnie publiczne i niepubliczne, placówki opiekuńczo-wychowawcze z pobytem całodobowym (w tym: domy studenckie, bursy i internaty, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, placówki opiekuńczo-wychowawcze, placówki wsparcia dziennego, placówki wychowania pozaszkolnego (w tym: młodzieżowe domy kultury, międzyszkolne ośrodki sportowe, ogniska pracy pozaszkolnej, szkoły muzyczne bez pionu ogólnokształcącego, domy kultury, poradnie psychologiczno-pedagogiczne i placówki rekreacyjne oraz placówki wypoczynku zimowego i letniego.

W 2021 r. na terenie miasta Lublin przeprowadzono ogółem **142** kontrole, skontrolowano **17** placówek stałych i **38** sezonowych wypoczynku zimowego i letniego.

Przeprowadzone kontrole obejmowały: kontrole sanitarne (stan sanitarno-techniczny), sprawdzające i interwencyjne oraz w związku z wydaniem opinii/decyzji do celów rejestracji placówek. Przeprowadzono: **17** kontroli sanitarnych, **2** kontrole tematyczne, **60** kontroli sprawdzających, **29** kontroli interwencyjnych, **26** w związku z przygotowaniem szkół do nowego roku szkolnego, **8** kontroli w związku z wydaniem opinii/decyzji dla nowych placówek, ponadto **41** kontroli wypoczynku zimowego i letniego.

Państwowa Inspekcja Sanitarna realizując swoje zadania przeprowadzała kontrole w zakresie:

- przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w szczególności dotyczących higieny pomieszczeń i wymagań w stosunku do sprzętu używanego w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych, szkołach wyższych oraz w ośrodkach wypoczynku, a także higieny procesów nauczania,
- przestrzegania przez osoby stosujące substancje chemiczne obowiązków wynikających z ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach z dnia 25 lutego 2011 r. (Dz. U. z 2020r., poz. 2289) oraz rozporządzeń Wspólnot Europejskich w niej wymienionych.

Rodzaj placówki	Liczba placówek w ewidencji	Liczba placówek skontrolowanych	Liczba przeprowadzonych kontroli
Żłobki	78	4	8
Kluby Dziecięce	5	0	1
Przedszkola	175	10	29
Inne Formy Wychowania Przedszkolnego	5	0	2
Szkoły Podstawowe	50	3	50

Technika	10	0	0
Licea Ogólnokształcące	23	0	9
Szkoły Specjalne	3	0	0
Szkoły Policealne	5	0	2
Zespoły Szkół	28	0	11
Placówki Kształcenia Ustawicznego - Centra Kształcenia Zawodowego	1	0	1
Szkoły Wyższe Publiczne	4/56	0	4
Szkoły Wyższe Niepubliczne	5/14	0	1
Domy Studenta	26	0	1
Bursy i Internaty	8	0	3
Młodzieżowe Ośrodki Socjoterapii	1	0	2
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze	4	0	6
Specjalne ośrodki wychowawcze	1	0	0
Placówki opiekuńczo-wychowawcze (SOS Wioski Dziecięce, Dom Dziecka)	15	0	1
Placówki z pobytem całodobowym – inne (Polic. Izba Dz.)	1	0	0
Placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego (świetlice, ogniska)	26	0	1
Młodzieżowe Domy Kultury i Pałace Młodzieży	2	0	1
Międzyszkolne ośrodki sportowe	3	0	0
Ogniska pracy pozaszkolnej	2	0	0
Placówki wychowania pozaszkolnego – inne (DK, Szk. Muz.)	15	0	1
Placówki rekreacyjne – inne (Poradnie PP. 23, Centra Zabaw 6)	29 (525)	0 (17)	8 (142)
Kontrole wypoczynku zimowego 2021 r.	24	4	4
Kontrole wypoczynku letniego 2021 r.	186	34	34+3p.

Razem	525+24+186=735	17+4+34=55	142+4+37=183
-------	----------------	------------	--------------

Tabela 9. Liczba przeprowadzonych kontroli z podziałem na grupy obiektów

W 2021r. wydano:

- decyzji administracyjnych nakazowych – 8
- decyzje z rygorem natychmiastowej wykonalności - 1
- decyzji przedłużających termin wykonania nakazów – 43
- decyzji wygaszających – 6
- decyzji umarzających – 3
- decyzji opłatowych – 40
- decyzji/opinii dla nowych placówek – 3

Zakończono postępowania z lat poprzednich w 34 placówkach.

Stan sanitarno-techniczny obiektów

Żłobki

Spośród 78 żłobków oraz 5 klubów dziecięcych zlokalizowanych na terenie miasta Lublin w 2021 r. skontrolowano 4 żłobki i 1 klub dziecięcy, przeprowadzono 4 kontrole sanitarne, 1 kontrolę sprawdzającą, 2 kontrole interwencyjne oraz 2 kontrole w celu wydania decyzji dla nowych placówek.

W skontrolowanych 4 żłobkach niepublicznych zapewniono właściwe warunki higieniczno-sanitarne.

W 1 żłobku stwierdzono brudne ściany w sali zabaw, brak certyfikatów bezpieczeństwa na wyposażenie, niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny w pomieszczeniu socjalnym, higienicznosanitarnym przeznaczonym dla dzieci, niewłaściwy stan wyposażenia – nałożono mandat karny w wysokości 100 zł. Właściciel usunął nieprawidłowości przed wydaniem decyzji administracyjnej.

Przedszkola

W 2021 r. skontrolowano 10 placówek spośród 180 znajdujących się w ewidencji przedszkoli i punktów przedszkolnych, zlokalizowanych na terenie miasta Lublin. Przeprowadzono 10 kontroli sanitarnych, 10 kontroli sprawdzających, 7 kontroli interwencyjnych, 2 kontrole w celu wydania decyzji dla nowych placówek.

W 2021 r. wydano 6 decyzji administracyjnych, 1 decyzję umarzającą postępowanie i 1 wygaszenia, ponadto 17 decyzji zmieniających termin wykonania nakazów.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w placówkach przedszkolnych dotyczyły:

- niewłaściwego stanu sanitarno-higienicznego ścian i sufitów w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt dzieci, do przechowywania leżaków, na korytarzach,
- niewłaściwego stanu sanitarno-higienicznego podłóg w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt dzieci, stopni schodów na klatkach schodowych,
- wyposażenia sal zajęć dla dzieci w meble trudne do utrzymania w czystości i prowadzenia dezynfekcji, meble z ubytkami okleiny meblowej, mogące być przyczyną wystąpienia nieszczęśliwego wypadku z udziałem dzieci,
- braku zapewnienia certyfikatów na szkło bezpieczne zamontowane w lustrach,
- zniszczonej nawierzchni tarasu przy budynku przedszkolnym, zniszczonych schodów, przejść pomiędzy budynkiem, a placem zabaw,
- niewłaściwego stanu urządzeń na placu zabaw,

- braku zapewnienia w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych drzwi do kabin ustępowych o konstrukcji zapewniającej bezpieczeństwo użytkowania, w dobrym stanie technicznym umożliwiającym utrzymanie czystości i prowadzenie procesów dezynfekcji,
- niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego ścian, sufitów i podłóg oraz wyposażenia pomieszczeń higienicznosanitarnych,
- braku zapewnienia wentylacji zgodnej z PN w pomieszczeniach sal zabaw, higienicznosanitarnych,
- braku zapewnienia wyposażenia placówek posiadających certyfikaty bezpieczeństwa,
- nieaktualnych orzeczeń do celów sanitarno - epidemiologicznych pracowników pedagogicznych.

Z poprzednich lat kontynuowanych jest 16 postępowań dotyczących poprawy stanu technicznego. Zakończone zostały tylko 3 postępowania z lat ubiegłych.

Szkoły

Na terenie miasta Lublin spośród 120 placówek szkolnych objętych nadzorem, do których należą: szkoły podstawowe, technika, licea ogólnokształcące, szkoły specjalne, szkoły policealne, zespoły szkół oraz placówki kształcenia ustawicznego w 2021 r. skontrolowano 3 placówki oraz 3 szkoły w celu wydania opinii dla nowych placówek, ponadto przeprowadzono 30 kontroli sprawdzających, 11 kontroli interwencyjnych, 26 kontroli w związku z przygotowaniem szkół do nowego roku szkolnego (ogółem 73 kontrole).

W 2021 r. wydano 3 decyzje administracyjne, w tym: 1 decyzję z terminem natychmiastowej wykonalności, 2 z dłuższym terminem wykonania zaleceń oraz 43 decyzje zmieniające termin wykonania nakazów.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości dotyczyły:

- zapewnienia ścian, sufitów i podłóg w dobrym stanie sanitarno – technicznym w pomieszczeniach higienicznosanitarnych, przebieralniach dla chłopców, pracowniach komputerowych,
- zapewnienia punktów oświetleniowych zabezpieczonych przed możliwością ich rozbicia w salach zajęć, w ciągach komunikacyjnych, na klatkach schodowych, boksach szatniowych, w bibliotekach, pracowniach komputerowych, świetlicach, w przebieralniach, przy salach gimnastycznych,
- zapewnienia wyposażenia pomieszczeń sportowych posiadających certyfikaty bezpieczeństwa,
- zapewnienia w dobrym stanie sanitarno-technicznym ogrodzeń budynków szkolnych,
- zapewnienia wentylacji zgodnej z PN w salach gimnastycznych, przebieralniach i przedstawienia wyników badań potwierdzających zapewnienie właściwej wentylacji,
- zapewnienia równej nawierzchni alejek na placu zabaw, tarasów, murków, przy budynku,
- zapewnienia urządzeń zabawowych na placach zabaw kompletnych bez uszkodzeń,
- zabezpieczenia stanowisk pracy ucznia przed nadmiernym nasłonecznieniem,
- zapewnienia urządzeń sanitarnych dostosowanych do wymagań ergonomii dla dzieci/uczniów,
- zapewnienia szkła bezpiecznego posiadającego atest bezpieczeństwa zamontowanego w drzwiach placówek szkolnych,
- zapewnienia warunków do higienicznego przechowywania odzieży uczniów w przebieralniach przy salach gimnastycznych,
- zapewnienia aktualnej dokumentacji do celów sanitarno-epidemiologicznych osób zatrudnionych na stanowiskach pedagogicznych.

Kontynuowanych jest 36 postępowań administracyjnych wszczętych w latach poprzednich. W kilkudziesięciu placówkach z powodu braku środków finansowych obowiązki określone w decyzjach administracyjnych nakazujące poprawę stanu technicznego nie są

wykonywane od lat. Prowadzone są postępowania wszczęte w latach 2014-2020. Zarządzający placówkami podejmują niejednokrotnie tylko działania doraźne.

Ocena środowiska szkolnego

Ocenię podlegało zapewnienie właściwej wentylacji, temperatury oraz oświetlenia zgodnego z Polskimi Normami w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt dzieci/uczniów. W związku ze sprawowaniem nadzoru, nad jakością mikroklimatu zwracano również uwagę na możliwość wietrzenia pomieszczeń poprzez otwieranie okien w placówkach oświatowych.

Mikroklimat

W 2021 r., w okresie grzewczym wykonywane były pomiary temperatury w pomieszczeniach, z których korzystały dzieci i uczniowie. Ogółem zmierzono temperaturę w 8 placówkach w 8 pomieszczeniach.

W placówkach zapewniono temperaturę zgodną z wymaganiami, tj. co najmniej 18°C, w większości wynosiła ok. 20°C. Na terenie miasta Lublin w 2021r. nie występowały problemy z niedograniem pomieszczeń przeznaczonych dla dzieci i uczniów. Sprawdzono temperaturę w 8 placówkach temperatura wynosiła od 21°C-25°C.

Wentylacja

W większości placówek oświatowych w pomieszczeniach dydaktycznych przeznaczonych dla dzieci i uczniów oraz pomieszczeniach sanitarnohigienicznych zapewniona jest wentylacja grawitacyjna i wspomagana mechanicznie.

W 2021 r. wydano 3 decyzje administracyjne (1 przedszkole, 2 szkoły podstawowe) dotyczące zapewnienia wentylacji w pomieszczeniach w placówkach na terenie miasta Lublin.

Zakończono postępowania administracyjne w zakresie zapewnienia właściwej wentylacji w pomieszczeniach w 6 placówkach (1 szkoła podstawowa, 1 lo, 2 poradnie psychologiczno-pedagogiczne, 1 sosw, 1 ośrodka socjoterapii).

Kontynuowanych jest 8 postępowań administracyjnych w 7 placówkach (3 szkołach podstawowych, 4 szkołach średnich).

Oświetlenie

Ważnym elementem środowiska szkolnego jest zapewnienie właściwego, zgodnego z obowiązującymi normami oświetlenia, które jest niezbędne w zapewnieniu higieny procesu nauczania. Pomiary natężenia oświetlenia elektrycznego przeprowadzane każdego roku przez Pracownię Sanitarnej Kontroli Środowiska Pracy PSSE w Lublinie wykazują znaczne niedoświetlenie stanowisk pracy ucznia, w związku z tym w dalszym ciągu występuje konieczność poprawy natężenia oświetlenia w placówkach oświatowych.

W 2021r. Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Lublinie Pracownia Sanitarnej Kontroli Środowiska Pracy przeprowadził pomiary natężenia oświetlenia w 4 placówkach, we wszystkich 4 stwierdzono oświetlenie niezgodne z wymaganiami Polskiej Normy.

W 2021r. nastąpiła poprawa oświetlenia w 4 placówkach w związku z wykonanymi decyzjami administracyjnymi (1 szkoła podstawowa, 2 LO, 1 zespół poradni psychologiczno-pedagogicznych).

Kontynuowanych jest w dalszym ciągu 6 postępowań wszczętych w latach poprzednich (1 szkoła podstawowa, 5 szkół średnich) w zakresie zapewnienia oświetlenia zgodnego z Polską Normą.

Ocena warunków zdrowotnych w pracowniach komputerowych

Podczas kontroli ocenie podlegały warunki pracy ucznia przy stanowisku komputerowym, dostosowanie ich do zasad ergonomii. Zwracano uwagę na elementy wyposażenia, w tym powierzchnię przypadającą na stanowisko komputerowe, ustawienie i odległość sprzętu od sąsiedniego monitora oraz odległości między uczniem, a tyłem sąsiedniego monitora, właściwą powierzchnię blatów stołów, zapewnienie prawidłowego oświetlenia elektrycznego, oświetlenia naturalnego i wentylacji. W zakresie wyposażenia pracowni w meble (stoliki i krzesła) stwierdzono, że nie wszystkie pracownie są wyposażone w sprzęt zróżnicowany, regulowanej wysokości. Z jednej lub kilku pracowni komputerowych w szkole korzystają uczniowie ze wszystkich oddziałów klasowych o bardzo zróżnicowanym wzroście. Coraz częściej stosowanym rozwiązaniem w placówkach jest użytkowanie przenośnych komputerów - notebooków, z których uczniowie korzystają nie zmieniając stanowiska pracy odpowiadającego wymaganiom ergonomii. Placówki wyposażone w stacjonarne zestawy komputerowe użytkują monitory ciekłokrystaliczne zapewniające większy komfort pracy i nauki.

Ocena realizacji wymogów w zakresie stosowania substancji i mieszanin chemicznych w klasopracowniach szkolnych

W 2021r. w zakresie oceny warunków do realizowania podstawy programowej przedmiotu chemii w czasie kontroli stwierdzono, że nieliczne szkoły podstawowe posiadają odpowiednio wyposażone pracownie chemiczne i zapewniają warunki do przeprowadzania doświadczeń na lekcjach chemii przez uczniów. W większości skontrolowanych szkół nie ma pracowni lub klasopracowni chemicznych, nie ma substancji i preparatów chemicznych. Prowadzenie zajęć chemii odbywa się przy pomocy sprzętu multimedialnego na zasadzie pokazów lub doświadczeń przeprowadzanych przez nauczyciela na zasadzie demonstracji.

W 2021r. stwierdzono nieprawidłowości w 1 placówce szkolnej zakresie:

- zapewnienia w klasopracowni chemicznej wentylacji zgodnej z zaleceniami zawartymi w kartach charakterystyk substancji chemicznych i ich mieszanin stosowanych w placówce.

Według informacji uzyskanych od dyrektorów szkół podstawowych dostosowanie placówek do prowadzenia zajęć z chemii z zastosowaniem substancji chemicznych będzie następowało sukcesywnie w kolejnych latach, po zapewnieniu szkołom środków finansowych przez organy prowadzące.

Higiena procesu nauczania i wychowania

Ocena higienicznego rozkładu zajęć lekcyjnych w szkołach

Oceniając środowisko szkolne ramach nadzoru bieżącego, pomimo dużej ilości zajęć prowadzonych przez placówki zdalnie uwagę zwracano także na tygodniowy rozkład zajęć lekcyjnych pod kątem zachowania zasad higieny.

W 2021r. ocena prowadzona była pod kątem rozpoczynania zajęć o stałej porze dnia oraz zachowania różnicy 1 godziny lekcyjnej pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia.

W roku 2021 oceniono plan lekcji w 3 placówkach, w 68 oddziałach.

Ergonomia mebli w szkołach i przedszkolach

W ramach sprawowanego nadzoru przeprowadzana jest ocena dostosowania mebli szkolnych do wzrostu uczniów. Niewłaściwe dostosowanie mebli szkolnych do wzrostu uczniów może być spowodowane: przemieszczaniem się uczniów pomiędzy salami dydaktycznymi (brakiem własnych klas, przeznaczonych wyłącznie dla jednego oddziału), brakiem zróżnicowania mebli szkolnych (np. tylko jedna wielkość mebli w salach lekcyjnych), nieodpowiednim zestawieniem stołów i krzeseł, częstą zmianą stanowisk pracy, brakiem

odpowiednich nawyków i samokontroli uczniów, nieprzebraniem przez nauczycieli prawidłowego doboru mebli w klasie. W ww. zakresie nieprawidłowości nie stwierdzono.

Ocena wyposażenia placówek oświatowych w meble i sprzęt sportowy posiadający certyfikaty bezpieczeństwa

Ocenę przeprowadzono wg wytycznych GIS w odniesieniu do mebli i sprzętu sportowego zakupionego po 1997 r.

Spośród skontrolowanych placówek w zakresie wyposażenia w meble posiadające certyfikaty bezpieczeństwa (w tym przedszkola, szkoły podstawowe) stwierdzono, że:

- 7 placówek przedszkolnych posiada meble w 100% zakupione po 1997r., 2 placówki posiadają meble powyżej 50% zakupione po 1997r., 1 placówka posiada meble do 25% zakupione po 1997r.

- 3 placówki szkolne posiadają meble w 100% zakupione po 1997r.

W zakresie spełnienia wymogów w stosunku do urządzeń i sprzętu sportowego stanowiącego wyposażenie sali gimnastycznej i boiska szkolnego ustalono, że:

- 1 szkoła ze skontrolowanych, jest wyposażona wyłącznie w urządzenia i sprzęt sportowy zakupiony przed 1997r. nieposiadający certyfikatów bezpieczeństwa, 1 szkoła posiada wyposażenie sali gimnastycznej i boiska w 90% z certyfikatami, 1 szkoła posiada urządzenia i sprzęt sportowy w 50% posiadający certyfikaty bezpieczeństwa.

Możliwość pozostawienia podręczników w szkołach.

Mając na uwadze stan zdrowia uczniów, w związku ze zbyt dużym obciążeniem uczniów ciężarem tornistrów / plecaków szkolnych, wprowadzony został prawny obowiązek zapewnienia uczniom miejsca na pozostawienie w placówkach podręczników i przyborów szkolnych.

W 2021 r. stwierdzono, że 1 ze skontrolowanych placówek zapewnia indywidualne szafki przeznaczone do pozostawienia przez uczniów części podręczników lub przyborów szkolnych, 2 zapewniają wydzielone półki lub szafki w salach dydaktycznych, którymi opiekuje się dany oddział klasowy. Zapisy o spełnieniu wymogu dotyczącego zapewnienia możliwości pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych w danej placówce zawarte są w dokumentacji prowadzonej przez szkołę, zarządzeniach dyrektorów lub zapisach z narad pedagogicznych. Rodzice uczniów informowani są o zastosowanych rozwiązaniach podczas zebrań w szkole.

Kontynuowane jest 1 postępowanie w Szkole Podstawowej w zakresie zapewnienia miejsca do przechowywania podręczników i przyborów szkolnych na terenie placówki dla uczniów klas IV-VIII.

Pomiary ciężaru ciała uczniów i ich tornistrów

Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lublinie przeprowadzili pomiary ciężaru ciała uczniów i ich tornistrów. Badaniem objęto 1 szkołę podstawową 1 oddział/12 uczniów.

Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

W ramach nadzoru nad bezpieczeństwem i higieną pobytu dzieci i młodzieży w szkołach, skontrolowano również warunki sanitarno-higieniczne do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego. Ocenie poddano m. in. posiadanie przez placówkę infrastruktury do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego. Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego na terenie naszego miasta w dalszym ciągu jest niewystarczająca. Niekorzystnym czynnikiem jest bardzo duża liczba oddziałów w szkołach podstawowych i duża liczba godzin wychowania fizycznego.

W 1 ze skontrolowanych placówek z sali gimnastycznej na jednej godzinie lekcyjnej korzystają dwa oddziały szkolne.

W 1 ze skontrolowanych szkół infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego jest niewystarczająca, w związku z tym zajęcia prowadzone są również na korytarzu szkolnym. Spośród skontrolowanych szkół pod kątem zapewnienia infrastruktury do prowadzenia zajęć WF, 2 placówki posiadały salę gimnastyczną, 3 placówki posiadały salę rekreacyjną, 3 placówki posiadały boiska sportowe.

Na 120 szkół będących w ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej tylko 9 posiada basen.

Wszawica w placówkach oświatowo-wychowawczych

W 2021 r. zgłoszono 1 interwencję dotyczącą podejrzenia wystąpienia wszawicy w placówce oświatowej na terenie miasta Lublin. W związku z ww. interwencją przeprowadzono kontrolę sanitarną, podczas której uzyskano informację, że dyrektor podjął stosowne działania mające na celu poprawę sytuacji i postępuje zgodnie ze stanowiskiem Głównego Inspektora Sanitarnego dotyczącym profilaktyki i zwalczania wszawicy oraz Stanowiskiem Departamentu Matki i Dziecka w Ministerstwie Zdrowia w sprawie zapobiegania i zwalczania wszawicy u dzieci i młodzieży. Zobowiązano dyrekcję placówki do prowadzenia w dalszym ciągu akcji informacyjnej, stałego nadzoru nad działaniami mającymi na celu zapobieganie i zwalczanie wszawicy oraz pisemnego powiadomienia Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie o podjętych działaniach. W placówce pozostawiono materiały informacyjne na temat profilaktyki wszawicy.

Warunki do utrzymania higieny

W 2021 r. w 1 skontrolowanej placówce oświatowej na terenie miasta Lublin występowała ponadnormatywna liczba dzieci i uczniów na urządzenie ustępowe.

W pomieszczeniach sanitarnych, z których korzystały dzieci i uczniowie dokonywany był pomiar temperatury ciepłej wody w strumieniu przy punktach wodnych. Ogółem zmierzono temperaturę ciepłej wody w strumieniu w 16 placówkach w mieście Lublin, wykonano 22 pomiary. W kontrolowanych placówkach, stwierdzono zapewnienie bezpiecznej temperatury ciepłej wody przy umywalkach do mycia rąk, wyposażenie w podstawowe środki do utrzymania higieny osobistej uczniów.

Niewłaściwe warunki do utrzymania higieny osobistej dzieci i młodzieży w tym niewłaściwy stan techniczny pomieszczeń i urządzeń sanitarnych stwierdzono w 2021r. 5 placówkach, na które wydano decyzje administracyjne (3 przedszkola, 2 szkoły).

Wydano decyzje administracyjne w zakresie:

- zapewnienia luster szklanych posiadających atest bezpieczeństwa w pomieszczeniach higienicznosanitarnych,
- zapewnienia urządzeń sanitarnych dostosowanych do wymagań ergonomii dla oddziału przedszkolnego,
- zapewnienia bezpiecznych drzwi do pomieszczeń higienicznosanitarnych,
- zapewnienia bezpiecznych w dobrym stanie sanitarno-technicznym ścianek działowych do pomieszczeń higienicznosanitarnych,
- zapewnienia właściwego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń i wyposażenia higieniczno-sanitarnych.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze, bursy i internaty, specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy

Na terenie miasta Lublin w ewidencji znajduje się: 8 burs i internatów, 1 młodzieżowy ośrodek socjoterapii, 4 specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, 1 ośrodek wychowawczy, 15 placówek opiekuńczo – wychowawczych: domy dziecka, dom młodzieży Wioski Dziecięce SOS, placówka z pobytem całodobowym – 1 (Policyjna Izba dziecka).

Przeprowadzono 12 kontroli: w tym 1 interwencyjną w DD i 10 kontroli sprawdzających, zakończono postępowania w 2 ośrodkach szkolno-wychowawczych, ponadto wykonano częściowo nakazy decyzji w bursie szkolnej, tym samym nastąpiła poprawa warunków pobytu dzieci i młodzieży.

Wydano 2 decyzje administracyjne (w tym 1 z rygorem natychmiastowej wykonalności) w zakresie:

- zapewnienia aktualnej dokumentacji do celów sanitarno-epidemiologicznych pracowników mający bezpośredni kontakt z młodzieżą mieszkającą w placówce
- zapewnienia ścian gładkich, bez ubytków, łatwych do utrzymania w ciągu komunikacyjnym oraz pomieszczeniu higieniczno-sanitarnym.

Kontynuowane są postępowania dotyczące zapewnienia właściwych warunków sanitarno-higienicznych (2 bursy, 3 sosw, 1 poradnia) w zakresie:

- zapewnienia wentylacji zgodnej z polską normą w gabinetach, sali konferencyjnej, pokojach mieszkalnych sali komputerowej,
- zapewnienia wyposażenia w dobrym stanie w pomieszczeniach higienicznosanitarnych,
- zapewnienia w dobrym stanie stolarki drzwiowej do pomieszczeń mieszkalnych, pomieszczenia uczelni, sali telewizyjnej,
- zabezpieczenia grzejników centralnego ogrzewania osłonami ochraniającymi przed bezpośrednim kontaktem z elementem grzejnym w pokojach mieszkalnych, salach oddziałów przedszkolnych, salach edukacyjnych szkoły podstawowej, salach wczesnego wspomaganie rozwoju, w zespołach rewalidacyjno-wychowawczych, w świetlicy, w sypialniach,
- doprowadzenia do należytego stanu sanitarno-technicznego przejścia pomiędzy drzwiami wejściowymi do sali gimnastycznej a placami zabaw,
- doprowadzenia do właściwego stanu higienicznego ścian w małej sali gimnastycznej.

Szkoły wyższe

Pod nadzorem PSSE w Lublinie w 2021 r. znajdowało się 9 wyższych uczelni (4 publiczne i 5 niepublicznych), ogółem 70 budynków zlokalizowanych na terenie miasta Lublin. W 2021 r. Przeprowadzono 5 kontroli w tym 3 kontrole interwencyjne dotyczące niestosowania na obiektach wyższych uczelni procedur mających na celu zminimalizowanie ryzyka rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2 oraz 2 kontrole sprawdzające wykonania nakazów decyzji administracyjnych.

W ostatnich latach następuje poprawa bazy lokalowej wyższych uczelni. Uczelnie pozyskują środki finansowe konieczne do przeprowadzenia remontów w starszych, zaniedbanych obiektach. Wydziały lub Instytuty z adaptowanych pomieszczeń, lub pomieszczeń wymagających remontu są przenoszone do nowych, wyremontowanych i przystosowanych na potrzeby uczącej się młodzieży. Oddawane są nowe budynki do użytkowania.

Domy studenckie

Na terenie miasta Lublin znajduje się 26 domów studenckich. W 2021 r. przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną interwencyjną dotyczącą nieprawidłowości sanitarno-higienicznych występujących w prywatnym domu studenta. Budynek Domu Studenta został wyłączony z użytkowania z uwagi na silne opady deszczu, które spowodowały zalanie podpiwniczenia budynku, w którym mieściły się pomieszczenia rozdzielni prądu, serwerownia oraz pomieszczenia siłowni z zapleczem. W związku z zalaniem pomieszczeń odłączono prąd w budynku, wszyscy studenci zostali przekwaterowani do sąsiedniego domu studenta. Podczas kontroli w budynku nie stwierdzono obecności studentów.

Wypoczynek dzieci i młodzieży

W 2021 r. nadzorem objęto 38 placówek wypoczynku zimowego i letniego na terenie Miasta Lublin, z których korzystało 1187 dzieci i młodzieży.

W ramach nadzoru nad wypoczynkiem zimowym w 2021 r. na terenie miasta Lublin przeprowadzono kontrole w 4 placówkach organizujących wypoczynek w miejscu zamieszkania w formie półzimowisk, z których skorzystało 147 dzieci i młodzieży. Przeprowadzone kontrole podczas wypoczynku zimowego nie wykazały nieprawidłowości. Warunki sanitarno - higieniczne placówek organizujących wypoczynek zimowy nie budziły zastrzeżeń.

Na terenie miasta Lublin w 2021 r. skontrolowano 32 placówki wypoczynku letniego w miejscu zamieszkania i 1 formie wyjazdowej.

Wypoczynek w większości przypadków był organizowany w formie półkolonii na bazie obiektów objętych całorocznym nadzorem. Z tej formy wypoczynku skorzystało 1140 dzieci i młodzieży. Przeprowadzono 32 kontrole, w trakcie, których w 11 placówkach stwierdzono nieprawidłowości. Nieprawidłowości stwierdzone w placówkach wypoczynku letniego na terenie Miasta Lublin dotyczyły:

- braku dokumentacji do celów sanitarno – epidemiologicznych pracowników mających kontakt z uczestnikami wypoczynku,
- braku ciepłej wody przy umywalce w pomieszczeniu higienicznosanitarnym przeznaczonym dla uczestników wypoczynku.

W odniesieniu do 10 placówek, nieprawidłowości zostały usunięte przed wydaniem decyzji administracyjnych nakazowych, w 1 przypadku wydano decyzję administracyjną.

Informacje o organizatorach wypoczynku i placówkach, w których wypoczynek będzie organizowany uzyskiwane są z bazy danych prowadzonej przez Kuratorium Oświaty w Lublinie. Wszystkie placówki wypoczynku skontrolowane na terenie Miasta Lublin były zgłoszone do ww. bazy.

Warunki sanitarno-higieniczne w związku z wykonaniem obowiązków wynikających z decyzji administracyjnymi oraz warunki pobytu i nauki dzieci i młodzieży w placówkach oświatowo-wychowawczych na terenie miasta Lublin ulegają systematycznej poprawie.

W dalszym ciągu placówki nie posiadają:

- wystarczającej bazy do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego,
- właściwego, zgodnego z PN natężenia oświetlenia elektrycznego. Stopień niedoświetlenia występujący w placówkach na stanowiskach pracy ucznia jest bardzo wysoki i istnieje znaczne ryzyko, że uciążliwości z tym związane prowadzić mogą do osłabienia ostrości widzenia, a co za tym idzie do późniejszych konsekwencji zdrowotnych, a zaplanowane remonty przez placówki ze względu na duży zakres robót i koszty przedłużają się w czasie,
- właściwej wentylacji zarówno w pomieszczeniach dydaktycznych jak i pomieszczeniach sanitarno-higienicznych, wymiana powietrza jest niezbędna do zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego dzieci,
- zabezpieczenia grzejników centralnego ogrzewania przed kontaktem z elementem grzejnym, w wyniku zaleceń i wydanych decyzji administracyjnych zabezpieczenia sukcesywnie są uzupełniane,
- w wyniku oceny realizacji wymogów w zakresie stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin w związku z wprowadzeniem od 1 września 2017 r. reformy edukacji i wprowadzeniem nowego ustroju szkolnego 8-klasowej szkoły podstawowej, nieliczne szkoły podstawowe posiadają odpowiednio wyposażone pracownie chemiczne. Prowadzenie zajęć chemii odbywa się przy udziale sprzętu multimedialnego na zasadzie pokazów i demonstracji. Dostosowanie placówek do prowadzenia bezpiecznych zajęć

z chemii, nastąpi po zapewnieniu szkołom środków finansowych przez organy prowadzące w kolejnych latach.

Poprawie ulegają warunki poprzez:

- wyeliminowanie z użytkowania na cele dydaktyczne pomieszczeń zlokalizowanych poniżej poziomu terenu urządzonego przy budynku,
- wyposażenie placów zabaw i placów rekreacyjnych przeznaczonych dla dzieci przedszkolnych i uczniów klas młodszych, w nowe urządzenia posiadające certyfikaty bezpieczeństwa, urządzenia w dobrym stanie technicznym,
- wyposażenie w sprzęt szkolny w dobrym stanie technicznym i sanitarnym, posiadający certyfikaty bezpieczeństwa,
- warunki do utrzymania higieny osobistej uczniów – poprzez remonty pomieszczeń higienicznosanitarnych dla dzieci, uczniów i studentów, stały dostęp do środków higieny osobistej i zapewnienie bieżącej ciepłej wody do mycia rąk.

Zachorowania wśród dzieci i młodzieży:

- 1 zachorowanie dotyczyło wszawicy zgłoszone przez rodzica dziecka uczęszczającego do placówki oświatowo-wychowawczej,
- od stycznia do końca 2021r w związku ze stanem epidemii COVID-19 wywołanej wirusem SARS-CoV-2 i zachorowaniami dzieci/uczniów, pracowników na terenie placówek oświatowo-wychowawczych - przygotowywano opinie dotyczące zmiany organizacji - zawieszenia zajęć i ograniczenia funkcjonowania placówek, do końca 2021r. wydano 1800 opinii w tym zakresie.

Opracowywano ogniska zakażeń występujące w obiektach będących pod nadzorem Oddziału HDM. W 2021r. opracowano 229 ognisk w placówkach opiekuńczych.

XI. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Oddział Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Lublinie sprawuje zapobiegawczy nadzór sanitarny nad kolejnymi etapami procesów inwestycyjnych szczebla gminnego oraz indywidualnych, prowadzonych na terenie miasta Lublin.

Działalność Oddziału polega na kontrolowaniu procesów inwestycyjnych pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych na etapie planowania przestrzennego, projektowania, realizacji i przekazywania do użytkowania oraz na etapie przygotowania do prowadzenia działalności wg przepisów szczególnych.

Zadania Oddziału skupiają się na ochronie zdrowia ludzkiego przed ujemnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych oraz zapobieganiu powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych, w szczególności w zakresie kontroli warunków higieny środowiska zewnętrznego, w tym kontrola:

- planowanego sposobu zaopatrzenia w wodę do spożycia przez ludzi, w tym sposobu ochrony wód podziemnych przed zanieczyszczeniem, sposobu uzdatniania wody, lokalizacji ujęć wód podziemnych i ich stref ochrony sanitarnej,

- planowanego sposobu oczyszczania i odprowadzania ścieków, w tym lokalizacji urządzeń do oczyszczania i odprowadzania ścieków i związanych z nimi obszarów ograniczonego użytkowania,

- planowanej gospodarki odpadami, w tym lokalizacji miejsc gromadzenia / składowania odpadów,

- planowanego sposobu ochrony zdrowia ludzkiego przed hałasem środowiskowym i zanieczyszczeniem powietrza atmosferycznego, w tym położenia obszarów zabudowy mieszkaniowej, zabudowy na pobyt dzieci i młodzieży oraz zabudowy na pobyt osób ze szczególnymi potrzebami w stosunku do obszarów przemysłowych, tras komunikacyjnych, w tym dworców i lotnisk itp., lokalizacji ekranów akustycznych i rozwiązań technicznych systemów wentylacyjnych;

kontroli warunków higieny środowiska wewnętrznego, w tym kontrola:

- planowanych warunków higieny pracy i nadzoru nad chemikaliami, w tym sposobu ochrony zdrowia pracowników przed szkodliwymi czynnikami biologicznymi, chemicznymi i fizycznymi,

- planowanych warunków higieny procesów nauczania i wychowania,

- planowanych warunków higieny wypoczynku i rekreacji,

- planowanych warunków zdrowotnych żywności i żywienia,

- planowanych warunków higieniczno-sanitarnych w pomieszczeniach przeznaczonych na wykonywanie działalności leczniczej,

- planowanych warunków higieniczno-sanitarnych w budynkach zamieszkania zbiorowego dla osób ze szczególnymi potrzebami,

z uwzględnieniem właściwego oświetlenia, wysokości i kubatury pomieszczeń, właściwego układu funkcjonalnego pomieszczeń, właściwego wyposażenia technologicznego, właściwych

rozwiązań instalacyjnych, właściwej jakości środowiska wewnętrznego (komfort cieplny, komfort akustyczny, komfort jakości powietrza).

W 2021 r. zakres działalności Oddziału obejmował następujące zadania ustawowe:

- udział w postępowaniu dotyczącym strategicznej oceny oddziaływania na środowisko;
- udział w postępowaniu dotyczącym oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko;
- uzgadnianie dokumentacji projektowej, w tym wyrażanie zgody na zastosowanie rozwiązań innych niż określone w obowiązujących przepisach prawnych;
- opiniowanie projektu planu remediacji oraz warunków przeprowadzania działań naprawczych w środowisku;
- przeprowadzenie kontroli obiektu budowlanego w trakcie budowy;
- udział w dopuszczeniu obiektu budowlanego do użytkowania, w tym przeprowadzanie kontroli obiektu budowlanego;
- udział w dopuszczeniu obiektu budowlanego do prowadzenia działalności wg przepisów szczególnych (w tym obiekty oświatowe, żłobki, obiekty związane ze środkami farmaceutycznymi, obiekty związane z bronią i amunicją, obiekty instytucjonalnej pieczy zastępczej, placówki wsparcia dziennego, niektóre obiekty działalności leczniczej, obiekty z dofinansowaniem ze środków Unii Europejskiej), w tym przeprowadzanie kontroli obiektu budowlanego;
- wydawanie stanowisk w innych sprawach:
- opinii dla potrzeb krajowego systemu ekozarządzania i audytu EMAS,
- decyzji o wyrażeniu zgody na założenie / rozszerzenie cmentarza,
- opinii w sprawie uzgodnienia decyzji o warunkach zabudowy,
- innych opinii wg przepisów szczególnych;
- wydawanie decyzji o nałożeniu opłaty za wykonane zadanie;

które wykonywane są na wniosek inwestora / prezydenta / burmistrza / wójta / regionalnego dyrektora ochrony środowiska / strony skarżącej albo z urzędu.

Dodatkowo w 2021 r. Oddział na bieżąco współpracował z innymi organami uczestniczącymi w procesach inwestycyjnych, w tym organami administracji architektoniczno-budowlanej, organami nadzoru budowlanego oraz z rzeczoznawcami ds. sanitarnohigienicznych.

Realizacja zadań Oddziału w zestawieniu liczbowym i w zakresie rodzaju obiektów budowlanych.

W następstwie opisanej sytuacji ustawowe zadania z zakresu zapobiegawczego nadzoru sanitarnego były wykonywane w 2021 r. wyłącznie zgodnie z wpływającymi wnioskami, bez podejmowania czynności z urzędu (z wyłączeniem wydawania decyzji o nałożeniu opłaty).

Pod względem liczbowym i w zakresie przykładowego rodzaju obiektu budowlanego - podsumowanie realizacji tych zadań przedstawia się następująco:

1. Wydanie stanowiska dotyczącego strategicznej oceny oddziaływania na środowisko:

- uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko w formie opinii - 20,

- opiniowanie dokumentu (studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy) wraz z prognozą oddziaływania na środowisko w formie opinii – 82, w tym 3 negatywne.

2. Wydanie stanowiska dotyczącego oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko:

- wydanie opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia (np. zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna z garażami podziemnymi, droga, zakład produkcyjny, zakład zbierania i przetwarzania odpadów, stacja paliw) na środowisko, a w przypadku takiej potrzeby co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko – 114,

- wydanie opinii co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko – 0,

- wydanie opinii w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia (zakładu produkcji, gorzelnia, stacja paliw, zakład zbierania i przetwarzania odpadów, stacja demontażu pojazdów, Zalew Zemborzycki,) przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach – 25,

Wydanie stanowiska dotyczącego uzgadniania dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych:

- uzgodnienie dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych (zakład leczniczy, przedszkole, żłobek, lokal gastronomiczny, zakład produkcyjny, szkoła) w formie opinii – 59, w tym 8 negatywnych.

Wydanie stanowiska dotyczącego zastosowania rozwiązań innych niż określone w obowiązujących przepisach prawnych, w tym w zakresie warunków technicznych:

- wyrażenie zgody na zastosowanie terenowej wyrzutni powietrza (budynki mieszkalne wielorodzinne, muzeum) w formie decyzji – 7,

Wydanie stanowiska dotyczącego dopuszczenia do użytkowania obiektu budowlanego pod względem wymagań sanitarnych:

- wydanie stanowiska w sprawie dopuszczenia do użytkowania obiektu budowlanego pod względem wymagań sanitarnych wg art. 56 ustawy Prawo budowlane (stacja uzdatniania wody, szpital, szkoła, bursa, hala magazynowa, pawilon handlowo-usługowy, żłobek, obiekt kolejowy, zakład leczniczy, warsztat samochodowy, dom studenta, sala koncertowa, stacja paliw, hotel, przedszkole, zakład produkcyjny, budynek zamieszkania zbiorowego z lokalami usługowymi) – 46.

Wydanie stanowiska dotyczącego innych spraw:

- wydanie stanowiska w innych sprawach w formie pisma / opinii / decyzji / zaświadczenia / postanowienia - 348,

Przeprowadzenie kontroli (wizytacji) obiektów budowlanych, w tym kontroli obiektów w trakcie budowy:

Razem przeprowadzono:

- kontrole (wizytacje) obiektów budowlanych - 150, w tym 87 kontroli, podczas których stwierdzono nieprawidłowości,
- w tym kontrole obiektów w trakcie budowy - 3, w tym 1 kontrola, podczas której stwierdzono nieprawidłowości.

Wydanie decyzji o nałożeniu opłaty za wykonane czynności merytoryczne:

- wydanie decyzji o nałożeniu opłaty za wykonane czynności merytoryczne – 121.

Współpraca z organami administracji architektoniczno-budowlanej, organami nadzoru budowlanego, organami ochrony środowiska, organami ochrony zabytków i innymi organami uczestniczącymi w procesach inwestycyjnych.

W 2021 r. Oddział Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego współpracował z przedstawicielami Urzędu Miasta Lublin.

Współpraca z rzeczoznawcami ds. sanitarnohigienicznych.

W 2021 r. Oddział współpracował z rzeczoznawcami ds. sanitarnohigienicznych, udzielając konsultacji telefonicznych w sprawie uzgadnianych przez nich dokumentacji projektowych (na wnioski rzeczoznawcy) lub prosząc telefonicznie o uzasadnienie uzgodnionych rozwiązań projektowych (z urzędu).

Zaobserwowane kierunki rozwoju inwestycyjnego na terenie objętym nadzorem.

W trakcie prowadzonych postępowań administracyjnych zwrócono uwagę na następujące trendy / kierunki rozwoju inwestycyjnego miasta Lublin:

WAŻNIEJSZE PROCESY INWESTYCYJNE W MIEŚCIE LUBLIN

(z udziałem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie):

ZAKŁADY LECZNICZE

- szpital jednodniowy ortopedyczny w Lublinie przy ul. Dożynkowej 38 po dokonanej zmianie sposobu użytkowania pomieszczeń usługowych - etap przekazywania obiektu do użytkowania,
- budynek Uniwersyteckiego Szpitala Dziecięcego w Lublinie przy ul. prof. Antoniego Gębali 6 po dokonanej przebudowie/w trakcie przebudowy 4., 5., 6., 7. piętra budynku szpitalnego - etap uzgadniania dokumentacji projektowej, etap przekazywania obiektu do użytkowania,
- budynek Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego nr 4 w Lublinie przy ul. dr. Kazimierza Jaczewskiego 8 po dokonanej przebudowie 1. piętra na potrzeby Kliniki Kardiologii - etap przekazywania obiektu do użytkowania,
- Centrum Wspierania Nowego Życia Samodzielnego Publicznego Szpitala Wojewódzkiego im. Jana Bożego powstałe po dokonanej rewitalizacji, przebudowie i rozbudowie budynku dawnego szpitala żydowskiego w Lublinie przy ul. Lubartowskiej 81 - etap przekazywania obiektu do użytkowania,
- nadbudowa 3. piętra budynku Instytutu Medycyny Wsi na potrzeby Kliniki Leczenia Chorób Zakaźnych w Lublinie przy ul. dr. Kazimierza Jaczewskiego 2 - etap przekazywania obiektu do użytkowania,

- Ośrodek Leczenia i Przeciwdziałania Roznoszeniu się Chorób Zakaźnych w związku z COVID 19 w budynku Instytutu Medycyny Wsi w Lublinie przy ul. dr. Kazimierza Jaczewskiego 2 – etap uzgadniania dokumentacji projektowej,
- pomieszczenia poboru, przygotowania i podawania komórek krwiotwórczych i limfocytów, funkcjonujące w ramach Oddziału Hematologii i Transplantacji Szpiku oraz pomieszczenia poboru komórek krwiotwórczych, funkcjonujące w ramach bloku operacyjnego, budynek Centrum Onkologii Ziemi Lubelskiej w Lublinie przy ul. dr. Kazimierza Jaczewskiego 7 – etap wydawania opinii przed uzyskaniem wpisu do rejestru,
- specjalistyczna przychodnia zdrowia LUXMED w Lublinie przy ul. Onyksowej / Berylowej w Lublinie - etap przekazywania obiektu do użytkowania;

SPECJALISTYCZNE ZAKŁADY PRODUKCYJNE

- rozbudowa i przebudowa zakładu produkcyjnego BIOMAXIMA (produkcja podłoży do kultur komórkowych i testów do oceny lekooporności) w Lublinie przy ul. Vetterów 3 – etap wydawania opinii przed wydaniem decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych,
- zakład produkcji karmy mokrej dla zwierząt towarzyszących: pies i kot w Lublinie przy ul. Zimnej 2 – kolejny etap wydawania opinii przed wydaniem decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych,
- zakład produkcji proteopeptydów w Lublinie przy ul. Bohdana Dobrzańskiego 3 – etap uzgadniania dokumentacji projektowej,
- rozbudowa zakładu produkcji urządzeń oraz budowa nowego zakładu produkcji chemii przy ul. Braci Krausse 6 w Lublinie – etap wydawania opinii przed wydaniem decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych,
- budowa zakładu przemysłowego (produkcja płynów do elektronicznych papierosów itp.) na działce nr 132/9 przy ul. Ludwika Spiessa w Lublinie - etap wydawania opinii przed wydaniem decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych,
- montaż instalacji do pozyskiwania i przetwarzania odpadów z tworzyw sztucznych (PE/HDPE/LDPE/LLDPE) w celu uzyskania granulatu oraz przetwarzania odpadów wyodrębnionych z linii regranulacji, nienadających się do recyklingu do RDF (paliwa alternatywnego), w istniejącym budynku przy ul. Zawieprzyckiej 8i w Lublinie - etap wydawania opinii przed wydaniem decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych,
- budowa gorzelni przy ul. Spółdzielczej 6 w Lublinie - etap wydawania opinii przed wydaniem decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych;

INNE OBIEKTY BUDOWLANE

- budynek dydaktyczny Zespołu Szkół Ekonomicznych im. A. i J. Vetterów przy ul. Bernardyńskiej 14 w Lublinie po dokonanej przebudowie i remoncie - etap przekazywania obiektu do użytkowania,
- budynek bursy w Zespole Szkół Transportowo – Komunikacyjnych w Lublinie przy ul. Zemborzyckiej 82, 88 po dostosowaniu do obowiązujących przepisów ppoż., termomodernizacji budynku, modernizacji kuchni oraz przystosowaniu budynku do potrzeb osób niepełnosprawnych - etap przekazywania obiektu do użytkowania,

- hotel przy ul. Dolnej 3 Maja 7, 7a i 9 w Lublinie - etap przekazywania obiektu do użytkowania,
- dom studencki nr 3 Politechniki Lubelskiej przy ul. Nadbystrzyckiej 44A w Lublinie po dostosowaniu do przepisów ppoż. i podniesieniu standardu pokoi mieszkalnych - etap przekazywania obiektu do użytkowania,
- parking wielopoziomowy na działce nr 21/14 przy ul. prof. Antoniego Gębali w Lublinie – etap wydawania opinii przed wydaniem decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych,
- budynki parku handlowego WĘGLIN PARK przy ul. Jana Pawła II w Lublinie - etap wydawania opinii przed wydaniem decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych,
- budynki parku handlowego DIAMENT PARK w Lublinie przy ul. Diamentowej - etap przekazywania obiektu do użytkowania,
- wieloetapowa rewitalizacja i przebudowa Zalewu Zemborzyckiego – kolejny etap wydawania opinii przed wydaniem decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych,
- zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna z garażami w różnych częściach miasta Lublin - etap wydawania opinii przed wydaniem decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych;

Występujące konflikty społeczne związane z procesami inwestycyjnymi (etap z udziałem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie):

- sprzeciw mieszkańców sąsiedzkiej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej w sprawie planów budowy stacji paliw w Lublinie przy ul. ks. Wincentego Granata - etap wydawania opinii przed wydaniem decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych,
- sprzeciw mieszkańców sąsiedzkiej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej w sprawie planów realizacji punktu zbierania odpadów innych niż niebezpieczne w Lublinie przy ul. Tokarskiej 2 - etap wydawania opinii przed wydaniem decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych;

Najczęściej spotykane braki / nieprawidłowości:

- etap strategicznej oceny oddziaływania – planowanie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego placów zabaw, zabudowy mieszkaniowej, zabudowy na pobyt dzieci i młodzieży i/lub osób starszych na terenach zagrożonych ponadnormatywnym hałasem, wprowadzanie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego definicji zastosowanych pojęć w sposób niezgodny z obowiązującymi przepisami, pomijanie istniejących ujęć wód podziemnych w prognozach oddziaływania ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na środowisko,
- etap uzgadniania dokumentacji projektowej, etap wyrażania zgody na odstępstwo od przepisów techniczno-budowlanych – niekompletne dane technologiczne dotyczące inwestycji, brak uzasadnienia do wniosków w sprawie ww. odstępstw, niekompletność tych wniosków,
- etap kontroli obiektu budowlanego – brak dokumentacji powykonawczej w zakresie odstępień od zatwierdzonego projektu budowlanego.

Zauważalne trendy / kierunki rozwoju procesów inwestycyjnych:

- wzrost liczby inwestycji związanych z wykonywaniem działalności leczniczej w rodzaju stacjonarne całodobowe świadczenia zdrowotne,
- wzrost liczby inwestycji związanych ze zbieraniem i przetwarzaniem odpadów.

W 2021 r. Oddział Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Lublinie:

- przeprowadził 701 postępowań administracyjnych zakończonych zajęciem pisemnego stanowiska w zakresie spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych, w tym 11 zakończonych stanowiskiem negatywnym,
- w ramach wymienionych postępowań administracyjnych przeprowadził 150 kontroli (wizytacji) obiektów budowlanych, w tym: 87 kontroli podczas których stwierdzono występowanie nieprawidłowości oraz uczestniczył w 2 kontrolach interwencyjnych prowadzonych przez pracowników bieżącego nadzoru sanitarnego,
- w ramach wymienionych postępowań administracyjnych wydał 121 decyzji o nałożeniu opłaty.

Wszystkie postępowania były przeprowadzone na wniosek zainteresowanego podmiotu lub w odpowiedzi na wystąpienie organu prowadzącego główne postępowanie administracyjne, a liczba przeprowadzonych postępowań była nie tylko pochodną liczby realizowanych procesów inwestycyjnych na terenie miasta Lublin, ale również skutkiem trwającego w kraju stanu epidemii, stąd wskazane liczby dotyczące zrealizowanych zadań Oddziału nie dają podstaw do formułowania miarodajnych wniosków na temat rozwoju inwestycyjnego miasta Lublin ani na temat poprawy bądź pogorszenia się stanu sanitarnego na obszarze miasta Lublin.

Mając na względzie wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego w sprawie głównych kierunków działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 2021 r.:

- część prowadzonych postępowań administracyjnych dotyczących oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko i dopuszczenia do użytkowania obiektu budowlanego - po przeanalizowaniu materiału dowodowego w sprawie oraz uwzględnieniu rodzaju i specyfiki przedsięwzięcia / obiektu budowlanego - została zakończona zajęciem stanowiska w formie pisma o tzw. milczącym załatwieniu sprawy, czyli odstąpieniu od wydania opinii / odstąpieniu od przeprowadzania kontroli obiektu budowlanego, taki sposób postępowania przyjęty był przede wszystkim dla przedsięwzięć / obiektów budowlanych, które nie są obejmowane bieżącym nadzorem sanitarnym,
- część prowadzonych postępowań administracyjnych związanych z kontrolami obiektów budowlanych, w trakcie których stwierdzono występowanie nieprawidłowości, zostało zakończonych bez przeprowadzania powtórnych kontroli obiektów tj. stanowisko dotyczące obiektu budowlanego zostało zajęte po otrzymaniu i przeanalizowaniu dokumentów potwierdzających likwidację stwierdzonych nieprawidłowości (dokumentacja fotograficzna i/lub dokumenty dotyczące zakończenia robót budowlanych, przeprowadzenia niezbędnych pomiarów itp.),
- część prowadzonych postępowań administracyjnych nie została zakończona w 2021 r. i w związku z tym ich zakończenie zaplanowano w kolejnym roku sprawozdawczym.

XII. PROMOCJA ZDROWIA

Zadania z zakresu promocji zdrowia były realizowane w różnych formach. Jednymi z głównych przedsięwzięć były działania profilaktyczno – edukacyjne skierowane do ogółu społeczeństwa poprzez organizację akcji informacyjnych, Punktów Konsultacyjno - Diagnostycznych, prelekcji, dystrybucji materiałów edukacyjnych, zamieszczanie informacji na stronie internetowej oraz stronie Facebook PSSE w Lublinie, jak też na monitorze LCD w budynku PSSE w Lublinie.

W ramach realizowanych działań były wdrażane i koordynowane programy profilaktyczne skierowane do dzieci w wieku przedszkolnym oraz ich rodziców, jak też uczniów i rodziców szkół podstawowych. Ze względu na panującą sytuację epidemiczną w kraju, pracownicy Oddziału Promocji Zdrowia w roku 2021 podjęli szereg działań profilaktyczno – edukacyjnych w związku z zapobieganiem, zwalczaniem oraz przeciwdziałaniem COVID-19.

W 2021 r. placówki oświatowe przez część roku szkolnego nauczały w trybie on-line, dlatego realizatorzy szkolni i przedszkolni napotkali duże trudności we wdrażaniu treści programów profilaktycznych koordynowanych przez PSSE w Lublinie, do których przystąpili w roku szkolnym 2020/2021. W związku z powyższym, jedynie nieliczna część placówek zrealizowała programy w całości, a większość z nich przełożyła realizację programów na następny rok szkolny.

W 2021 r. nie prowadzono wizytacji działalności oświatowo - zdrowotnej w ramach monitoringu interwencji programowych w placówkach na terenie miasta Lublin.

Programy profilaktyczne realizowane przez placówki oświatowe:

„Trzymaj Formę” – program zapobiegania otyłości i nadwadze, kształtujący nawyki prozdrowotne wśród młodzieży szkolnej i jej rodzin poprzez promocję aktywnego stylu życia i odpowiednio zbilansowanej diety. W bieżącej edycji programu udział wzięły 3 szkoły, obejmując swoim zasięgiem 676 uczniów oraz 40 rodziców.

„Skąd się biorą produkty ekologiczne” - nowy program, którego adresatami są dzieci uczęszczające do przedszkoli w wieku 5-6 lat oraz ich rodzice. Celem programu jest zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. Program zrealizowała 1 placówka, obejmując zasięgiem 23 dzieci i 46 rodziców.

Działania profilaktyczne i akcje edukacyjne:

Profilaktyka zdrowego żywienia i zaburzeń odżywiania

- Prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych promujących zasady racjonalnego odżywiania się oraz dotyczących profilaktyki nadwagi i otyłości podczas 8 prelekcji w ramach wypoczynku letniego, 2 akcji profilaktycznych oraz w 2 Punktach Konsultacyjno - Diagnostycznych – 150 odbiorców. W Punktach Konsultacyjno – Diagnostycznych zorganizowanych na Placu Zamkowym w Lublinie oraz w Przedszkolu Integracyjnym nr 39 w Lublinie wykonywano uczestnikom oraz personelowi przedszkola badania profilaktyczne z użyciem analizatora składu ciała. Łącznie wykonano ok. 100 badań. W punktach dietetyk z WSSE w Lublinie dokonywał interpretacji wyników badań oraz prowadził konsultacje dietetyczne.

Profilaktyka palenia tytoniu

- Prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych na temat palenia papierosów i używania e-papierosów podczas 8 prelekcji w ramach wypoczynku letniego, 2 akcji profilaktycznych oraz w 2 Punktach Konsultacyjno - Diagnostycznych – 150 odbiorców;
- Prowadzono comiesięczny monitoring oceny przestrzegania zakazu palenia tytoniu w placówkach nauczania i wychowania, placówkach ochrony zdrowia, zakładach pracy i zakładach gastronomicznych w oparciu o art. 5 ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z 9 listopada 1995 r. (Dz. U. z 1996 r. Nr 10, poz. 55 z późn. zm.). Jego głównym celem jest zobrazowanie problemu łamania zakazu palenia tytoniu w miejscach, w których jest ono ustawowo zakazane, a tym samym ocena znajomości przepisów w/w ustawy – sporządzenie 12 comiesięcznych sprawozdań.

Profilaktyka substancji psychoaktywnych (środki zastępcze, narkotyki, alkohol):

- Prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych na temat substancji psychoaktywnych podczas 8 prelekcji w ramach wypoczynku letniego, 2 akcji profilaktycznych oraz w 1 Punkcie Konsultacyjno - Diagnostycznym – 100 odbiorców.

Profilaktyka zakażeń HIV/AIDS:

- Prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych na temat zakażeń HIV i choroby AIDS podczas 2 akcji profilaktycznych oraz w 1 Punkcie Konsultacyjno - Diagnostycznym – 80 odbiorców.

Akcja „Bezpieczny wypoczynek letni”

- Wysłano pisma do 50 organizatorów wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży z terenu miasta Lublin, obejmując działaniami profilaktycznymi 3992 odbiorców. Przeprowadzono 4 instruktaże dla organizatorów wypoczynku oraz 8 prelekcji dla uczestników półkolonii letnich. Ponadto zamieszczono na stronie internetowej PSSE w Lublinie 8 informacji oraz na stronie Facebook PSSE w Lublinie 62 posty dotyczące bezpieczeństwa podczas wypoczynku letniego;
- Przekazano materiały edukacyjne dot. bezpiecznego wypoczynku letniego Oddziałowi Higieny Dzieci i Młodzieży – 160 ulotek, które zostały rozdysponowane podczas kontroli placówek organizujących wypoczynek.

Profilaktyka zatruc grzybami:

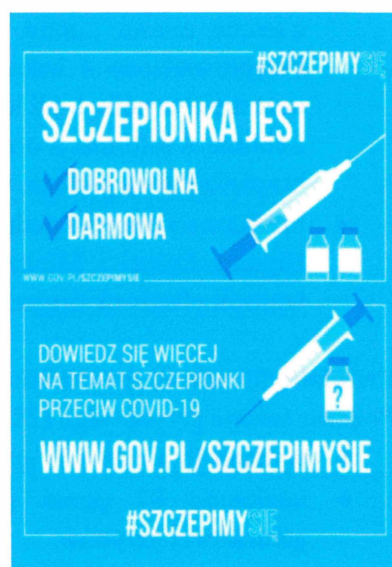
Podczas sezonu grzybowego (28 kwiecień – 23 listopad 2021 r.) podjęto następujące działania:

- wydano 10 atestów na grzyby świeże;
- udzielono 87 porad grzyboznawczych dotyczących określenia przynależności gatunkowej grzybów;
- informowano o profilaktyce zatruc grzybami podczas 8 prelekcji dla uczestników wypoczynku letniego (67 odbiorców);

- prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych na temat grzybów podczas 2 akcji profilaktycznych oraz w 2 Punktach Konsultacyjno - Diagnostycznych – 120 odbiorców;
- wysłano pisma do szkół ponadpodstawowych w Lublinie promujących konkurs fotograficznego pt. „Grzyby – skarby natury”;
- udzielono wywiadu radiowego nt. profilaktyki zatruc grzybami – 25 000 odbiorców;
- udzielono wywiadu dla TVP3 nt. profilaktyki zatruc grzybami – 50 000 odbiorców;
- zamieszczono 4 posty na stronie Facebook PSSE w Lublinie dot. grzybów i profilaktyki zatruc grzybami – 1000 odbiorców.

Działania w ramach profilaktyki zakażeń koronawirusem SARS-COV-2 oraz promocji szczepień ochronnych przeciwko COVID-19:

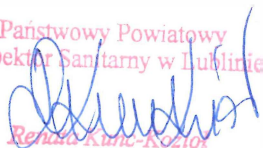
Podejmowano działania mające na celu promocję szczepień przeciwko COVID-19 poprzez zacieśnienie współpracy z lokalnym samorządem, udział w akcjach profilaktycznych 29.08.2021 r. – akcja profilaktyczna pod hasłem „Lubelskie Święto Chleba” w Muzeum Wsi Lubelskiej, 04.09.2021 r. – akcja profilaktyczna w Chatce Żaka w Lublinie pod hasłem „Kobiety wiedzą, co robią”, 11.09.2021 r. – Punkt Konsultacyjno - Diagnostyczny promujący szczepienia przeciwko COVID-19 pod hasłem „Dbajmy o zdrowie” na Placu Zamkowym w Lublinie, ścisłą współpracę ze spółką MPK Lublin celem prezentacji w autobusach miejskich i trolejbusach przygotowanych przez PSSE w Lublinie slajdów dot. prezentacji „Szczepimy się”, współpracę z organizatorami wypoczynku letniego mającą na celu dystrybucję materiałów profilaktycznych wśród uczestników półkolonii na terenie miasta Lublin, prowadzenie prelekcji i udzielanie instruktaży, jak również zamieszczanie postów i informacji na stronie Facebook PSSE i stronie internetowej PSSE w Lublinie.

XIII. PODSUMOWANIE

1. W 2021 roku sytuacja epidemiologiczna nie była stabilna. Z uwagi na szybkość rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2 i zagrożenie jakie wiązało się z zakażeniem tym czynnikiem biologicznym, pracownicy PSSE w Lublinie podejmowali wszelkie działania mające na celu przecięcie dróg szerzenia zakażenia. W związku z zachorowaniami przeprowadzono 86 490 wywiadów i dochodzeń epidemiologicznych.
2. Prowadzono stałe monitorowanie sytuacji epidemiologicznej w zakresie pozostałych jednostek chorobowych. Zaobserwowano spadek zachorowań w stosunku do lat ubiegłych. Ograniczenia wprowadzone w związku z wystąpieniem epidemii, w tym ograniczenie kontaktów społecznych oraz zwiększenie świadomości dotyczącej zachowania higieny, wpłynęły na zmniejszenie ilości rejestrowanych przypadków chorób zakaźnych.
3. Zaobserwowano trend związany ze zwiększeniem się liczby osób uchylających się od szczepień ochronnych. W związku z tym będą prowadzone działania mające na celu wyegzekwowanie poprawy stanu uodpornienia populacji na nadzorowanym terenie.
4. Działania prowadzone przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie w 2021r. miały na celu zapewnienie bezpieczeństwa sanitarno – higienicznego w różnych obszarach zdrowia publicznego na nadzorowanym terenie. W celu zapobiegania realnym i potencjalnym zagrożeniom mogącym wpływać na stan warunków zdrowotnych ludności nadzorowano i monitorowano m.in.
 - sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych
 - bezpieczeństwo żywności, żywienia i przedmiotów użytku
 - środowisko pracy, w którym mogą występować czynniki szkodliwe i uciążliwe dla zdrowia
 - jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi
 - stan sanitarny obiektów żywnościowo- żywieniowych, zakładów opieki zdrowotnej, placówek nauczania i innych obiektów użyteczności publicznej
5. W obiektach żywieniowo- żywnościowych stan sanitarny ulega pozytywnym zmianom. Systematycznie poprawia się jakość środków spożywczych, o czym świadczy mała ilość próbek kwestionowanych. Jest to wynikiem poprawy stanu sanitarno – technicznego placówek, przestrzegania ogólnych zasad higieny w produkcji, obrocie, transporcie, wdrożenia i funkcjonowania systemów kontroli wewnętrznej (GHP,GMP, HACCP). Sprawowany nad zakładami nadzór sanitarny zwiększa bezpieczeństwo konsumentów spożywających wyprodukowaną i wprowadzoną do obrotu żywność.

6. Prowadzono monitoring wody, występowały krótkotrwałe skażenia mikrobiologiczne w wodzie wodociągowej (ogólna liczba bakterii w 22⁰ C, bakterii grupy coli). Jednak prowadzone postępowania administracyjne przez organy PIS oraz wdrażane przez zarządców doraźne działania naprawcze skutecznie przeciwdziałały ewentualnym zagrożeniom zdrowotnym konsumentów.
7. Konieczny jest również stały nadzór sanitarny nad jakością wody na pływalniach oraz monitorowanie obecności bakterii z rodzaju Legionella w instalacjach ciepłej wody m.in. w placówkach oświatowych i ochrony zdrowia.
8. Wszystkie podejmowane działania miały na celu zapewnienie bezpieczeństwa sanitarnego mieszkańcom miasta Lublin poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej.

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny w Lublinie

Renata Kunc-Kozioł